

SLUŽBENI GLASNIK

GRADA MOSTARA

Broj	12	Godina	XVIII	Mostar, 10.06.2022. godine	hrvatski, bosanski i srpski jezik
------	----	--------	-------	----------------------------	--------------------------------------

SADRŽAJ

GRADONAČELNIK

36. **ODLUKA** o pristupanju izradi Strategiji komunikacija Grada Mostara za razdoblje 2023-2027. godine (hrvatski jezik)3
ODLUKA o pristupanju izradi Strategiji komunikacija Grada Mostara za period 2023-2027.godine (bosanski jezik)3
ОДЛУКА о приступању изради Стратегији комуникација Града Мостара за период 2023-2027.године (српски језик)4
37. **ODLUKA** o usvajanju Procjene ugroženosti od požara Grada Mostara (hrvatski jezik)5
ODLUKA o usvajanju Procjene ugroženosti od požara Grada Mostara (bosanski jezik)5
ОДЛУКА о усвајању Процјене угрожености од пожара Града Мостара (српски језик)6
38. **RJEŠENJE** o imenovanju članova/ica Evaluacionog povjerenstva za ocjenu projekata organizacija civilnog društva /nevladinih organizacija u sklopu projekta ReLOaD2 (hrvatski jezik)126
RJEŠENJE o imenovanju članova/ica Evaluacione komisije za ocjenu projekata organizacija civilnog društva /nevladinih organizacija u sklopu projekta ReLOaD2 (bosanski jezik)126
РЈЕШЕЊЕ о именовању чланова/ица Евалуационе комисије за оцјену пројеката организација цивилног друштва /невладиних организација у склопу пројекта ReLOaD2 (српски језик) ..127
39. **ODLUKA** o davanju prethodne suglasnosti za imenovanje vršitelja dužnosti člana uprave JP „KOMUNALNO“ d.o.o. Mostar (hrvatski jezik)127
ODLUKA o davanju predhodne saglasnosti za imenovanje vršioca dužnosti člana uprave JP „KOMUNALNO“ d.o.o. Mostar (bosanski jezik)128
ОДЛУКА о давању предходне сагласности за именовање вршиоца дужности члана управе ЈП „КОМУНАЛНО“ д.о.о. Мостар (српски језик)129

GRADONAČELNIK

36.

Na temelju članka 39. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 49/06) i članka 43. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ broj 4/04, i „Službeni glasnik Grada Mostara“ broj 8/09 i 15/10), Gradonačelnik Grada Mostara, donosi

ODLUKU

o pristupanju izradi Strategije komunikacije Grada Mostara za razdoblje 2023- 2027.godina

Članak 1.

Ovom Odlukom pristupa se izradi Strategije komunikacije Grada Mostara za razdoblje 2023-2027.godina, kao strateškog dokumenta od izuzetne važnosti pravovremenog informiranja javnosti i uključenje građana u poslove lokalne samouprave s ciljem izgradnje povjerenja, stvaranja dobrog imidža Grada, povećanja efikasnosti rada i zadovoljstva uposlenih, uspostavljanja partnerskih odnosa sa građanima, gospodarstvenicima i svim drugim ciljanim grupama.

Članak 2.

Za izradu dokumenta iz članka 1. Odluke formirati će se Povjerenstvo/Komisija kao glavni nositelj aktivnosti izrade nacрта Strategije komuniciranja koja će biti dostavljena Gradonačelniku na odobravanje, te Gradskom vijeću na usvajanje.

Članak 3.

Rok za završetak dokumenta je do 31.12.2022.godine.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana donošenja, i objavljuje se u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-04-9570/22

Mostar, 01.06.2022.godine

**GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, v.r.**

Na osnovu člana 39. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 49/06) i člana 43. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ broj 4/04, i „Službeni glasnik Grada Mostara“ broj 8/09 i 15/10), Gradonačelnik Grada Mostara, donosi

ODLUKU

o pristupanju izradi Strategije komunikacije Grada Mostara za period 2023- 2027.godina

Član 1.

Ovom Odlukom pristupa se izradi Strategije komunikacije Grada Mostara za period 2023-2027.godina, kao strateškog dokumenta od izuzetne važnosti pravovremenog informisanja javnosti i uključenje građana u poslove lokalne samouprave s ciljem izgradnje povjerenja, stvaranja dobrog imidža Grada, povećanja efikasnosti rada i zadovoljstva zaposlenih, uspostavljanja partnerskih odnosa sa građanima, privrednicima i svim drugim ciljanim grupama.

Član 2.

Za izradu dokumenta iz člana 1. Odluke formirati će se Povjerenstvo/Komisija kao glavni nosilac aktivnosti izrade nacрта Strategije komuniciranja koja će biti dostavljena Gradonačelniku na odobravanje, te Gradskom vijeću na usvajanje.

Član 3.

Rok za završetak dokumenta je do 31.12.2022.godine.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana donošenja, i objavljuje se u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-04-9570/22

Mostar, 01.06.2022.godine

GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, s.r.

На основу члана 39. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“ број 49/06) и члана 43. Статута Града Мостара („Градски службени гласник Града Мостара“ број 4/04, и „Службени гласник Града Мостара“ број 8/09 и 15/10), Градоначелник Града Мостара, доноси

ОДЛУКУ
о приступању изradi Стратегије комуникације
Града Мостара за период 2023- 2027.година

Члан 1.

Овом Одлуком приступа се изradi Стратегије комуникације Града Мостара за период 2023-2027.година, као стратешког документа од изузетне важности правовременог информисања јавности и укључење грађана у послове локалне самоуправе с циљем изградње повјерења, стварања доброг имиџа Града, повећања ефикасности рада и задовољства запослених, успостављања партнерских односа са грађанима, привредницима и свим другим циљаним групама.

Члан 2.

За изradу документа из члана 1. Одлуке формирати ће се Повјеренство/Комисија као главни носилац активности изrade nacрта Стратегије комуницирања која ће бити достављена Градоначелнику на одобравање, те Градском вијећу на усвајање.

Члан 3.

Рок за завршетак документа је до 31.12.2022.године.

Члан 4.

Ова Одлука ступа на снагу naredног дана од дана доношења, и објављује се у „Службеном гласнику Града Мостара“.

Број: 02-04-9570/22

Мостар, 01.06.2022.године

ГРАДОНАЧЕЛНИК
Марио КОРДИЋ, с.р.

37.

Na temelju članka 16. stavak 1. točka 4. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 64/09) na prijedlog Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo, Gradonačelnik Grada Mostara donosi

ODLUKU**o usvajanju Procjene ugroženosti od požara Grada Mostara****Članak 1.**

Ovom Odlukom donosi se Procjena ugroženosti od požara Grada Mostara (u daljem tekstu: Procjena ugroženosti).

Članak 2.

Procjena ugroženosti nalazi se u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.

Članak 3.

Procjena ugroženosti od požara predstavlja temeljni dokument za izradu Plana zaštite od požara Grada Mostara.

Sukladno sa Procjenom ugroženosti, Služba civilne zaštite i vatrogastva Grada Mostara dužna je sudjelovati u izradi Programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva kao sastavnog dijela Programiranja razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Grada Mostara, u pitanjima iz svoje nadležnosti.

Članak 4.

Zadužuje se Služba civilne zaštite i vatrogastva, da primjerak Procjene ugroženosti dostavi svim nadležnim gradskim tijelima i ustanovama, radi obavljanja zadataka koji su u Procjeni ugroženosti utvrđeni za ta tijela, kao i usklađivanja svih pitanja važnih za osiguranje, funkcioniranje i razvoj sustava zaštite od požara u Gradu Mostaru.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objaviti će se u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-40-7057/22**Mostar, 26.04.2022.godine****GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, v.r.**

Na osnovu člana 16. stav 1. tačka 4. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 64/09) na prijedlog Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo, Gradonačelnik Grada Mostara donosi

ODLUKU**o usvajanju Procjene ugroženosti od požara Grada Mostara****Član 1.**

Ovom Odlukom donosi se Procjena ugroženosti od požara Grada Mostara (u daljem tekstu: Procjena ugroženosti).

Član 2.

Procjena ugroženosti nalazi se u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.

Član 3.

Procjena ugroženosti od požara predstavlja osnovni dokument za izradu Plana zaštite od požara Grada Mostara.

U skladu sa Procjenom ugroženosti, Služba civilne zaštite i vatrogastva Grada Mostara dužna je učestvovati u izradi Programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva kao sastavnog dijela Programiranja razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Grada Mostara, u pitanjima iz svoje nadležnosti.

Član 4.

Zadužuje se Služba civilne zaštite i vatrogastva, da primjerak Procjene ugroženosti dostavi svim nadležnim gradskim tijelima i ustanovama, radi obavljanja zadataka koji su u Procjeni ugroženosti utvrđeni za ta tijela, kao i usklađivanja svih pitanja važnih za osiguranje, funkcionisanje i razvoj sistema zaštite od požara u Gradu Mostaru.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-40-7057/22
Mostar, 26.04.2022 godine

GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, s.r.

Na osnovu člana 16. stav 1. tачка 4. Закона о заштити од пожара и ватрогаству („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“ број 64/09) на приједлог Службе за цивилну заштиту и ватрогаство, Градоначелник Града Мостара доноси

ОДЛУКУ**о усвајању Процјене угрожености од пожара Града Мостара****Члан 1.**

Овом Одлуком доноси се Процјена угрожености од пожара Града Мостара (у даљем тексту: Процјена угрожености).

Члан 2.

Процјена угрожености налази се у прилогу ове Одлуке и чини њен саставни дио.

Члан 3.

Процјена угрожености од пожара представља основни документ за изradу Плана заштите од пожара Града Мостара.

У складу са Процјеном угрожености, Служба цивилне заштите и ватрогаства Града Мостара дужна је учествовати у изradi Програма развоја заштите од пожара и ватрогаства као саставног дијела Програмирања развоја заштите и спасавања људи и материјалних доbara од природних и других несрећа Града Мостара, у питањима из своје надлежности.

Члан 4.

Задужује се Служба цивилне заштите и ватрогаства, да примјерак Процјене угрожености достави свим надлежним градским тијелима и установама, ради обављања задатака који су у Процјени угрожености утврђени за та тијела, као и усклађивања свих питања важних за осигурање, функционирање и развој система заштите од пожара у Граду Мостару.

Члан 5.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавити ће се у „Службеном гласнику Града Мостара“.

Број: 02-40-7057/22

Мостар, 26.04.2022 године

**ГРАДОНАЧЕЛНИК
Марио КОРДИЋ, с.р.**

ODJEL ZA ORGANIZACIJU, PRAVNE POSLOVE , OPĆU UPRAVU,
CIVILNU ZAŠTITU I VATROGASTVO - Služba civilne zaštite i vatrogastva

**PROCJENA UGROŽENOSTI OD POŽARA
GRADA MOSTARA**

Mostar, 31.12.2021.godine

SADRŽAJ

I. OPĆI DIO		5
1.1.	Opće odredbe	5
1.2.	Mjere, način izrade, usklađivanje, ažuriranje i čuvanje procjene ugroženosti od požara	6
1.2.1.	Mjere zaštite od požara	6
1.2.2.	Način izrade procjene ugroženosti od požara	6
1.2.3.	Usklađivanje procjene ugroženosti	6
1.2.4.	Ažuriranje procjene ugroženosti od požara	6
1.2.5.	Čuvanje procjene ugroženosti od požara	6
II. PRIKAZ POSTOJEĆEG STANJA		7
2.1.	Zemljopisni položaj, reljef i grada, klimatski i seizmički uvjeti Grada Mostara	7
2.1.1.	Zemljopisni položaj	7
2.1.2.	Reljef i grada	8
2.1.3.	Klimatski uvjeti	10
2.1.4.	Seizmički uvjeti	13
2.2.	Ekonomska razvijenost Grada Mostara	15
2.3.	Površina Grada Mostara	19
2.4.	Broj stanovnika Grada Mostara	19
2.5.	Pregled naseljenih mjesta	20
2.5.1.	Pregled pravnih osoba u gospodarstvu po vrstama djelatnosti	22
2.6.	Pregled pravnih osoba u gospodarstvu u smislu povećane opasnosti za nastajanje i širenje požara	24
2.7.	Pregled industrijskih zona	25
2.8.	Promet i prometna infrastruktura Grada Mostara	32
2.8.1.	Cestovni promet	32
2.8.2.	Željeznički promet	33
2.8.3.	Zračni promet	34
2.9.	Pregled turističkih naselja	34
2.9.1.	Pregled kulturnih dobara	35
2.10.	Pregled Elektro - energetskih građevina za proizvodnju i prijenos električne energije	37
2.10.1.	Proizvodnja električne energije	37
2.10.2.	Prijenos i distribucija električne energije	38
2.11.	Pregled lokacija na kojima su uskladištene veće količine zapaljivih tečnosti i plinova, eksplozivnih materija, te drugih opasnih materija	41
2.12.	Pregled vatrogasnih domova i broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi za gašenje požara	42
2.12.1.	Pregled vatrogasnih domova, broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi	43
2.12.2.	Pregled materijalno - tehničkih sredstava koja posjeduje vatrogasna postrojba	44
2.13.	Pregled mjesta na kojima postoji stalno vatrogasno dežurstvo	45
2.14.	Pregled prirodnih crpilišta vode koji se mogu upotrebljavati za gašenje požara	45
2.15.	Pregled vanjske hidrantske mreže i pregled naselja i dijelova naselja u kojima su izvedene vanjske hidrantske mreže za gašenje požara	46
2.16.	Pregled građevina na kojima stalno ili privremeno boravi veći broj osoba	51
2.16.1.	Osnovnoškolske ustanove	51
2.16.2.	Srednjoškolske ustanove	52
2.16.3.	Visokoškolske ustanove	52

Grada Mostara

2.16.4.	Predškolske ustanove	53
2.16.5.	Zdravstvene ustanove	53
2.16.6.	Hoteli i ugostiteljski objekti	53
2.16.7.	Tržni centri i ostali objekti u kojima se okuplja veći broj ljudi	55
2.16.8.	Kulturno - umjetnički objekti	55
2.16.9.	Sportski objekti	55
2.16.10.	Vjerski objekti	55
2.16.11.	Stambeni objekti I kategorije ugroženosti od požara	57
2.17.	Pregled lokacija i građevina u kojima se obavlja utovar i istovar zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih materija	58
2.18.	Pregled poljoprivrednih i šumskih površina	59
2.18.1.	Pregled šuma po vrstama i stupnju ugroženosti od požara i izgrađenosti protu požarnih putova i prilaza	60
2.19.	Pregled naselja, kvartova, ulica ili značajnih građevina koje su nepristupačne za prilaz vatrogasnim vozilima	64
2.20.	Pregled naselja, kvartova, ulica ili značajnih građevina u kojima nema dovoljno sredstava za gašenje požara	66
2.21.	Pregled telefonskih i radio - veza upotrebljivih prilikom gašenja požara	66
2.22.	Pregled Operativnih centara Civilne zaštite i Profesionalne vatrogasne postrojbe koji se koriste u slučaju dojave nastanka požara	67
2.23.	Pregled broja požara u posljednjih deset godina	67

III. STRUČNA OBRADA PODATAKA 69

3.1.	Stručno mišljenje o makro - podjeli na požarne sektore i zone uz ocjenu da li one, sukladno propisima, osiguravaju sprječavanje širenja požara	69
3.2.	Stručno mišljenje o gustoći izgrađenosti unutar jednog požarnog sektora ili zone uz ocjenu o postojećoj strukturi građevina s obzirom na širenje požara	78
3.3.	Stručno mišljenje o etažnosti građevina i pristupnim putovima i površinama za eventualne akcije evakuacije i gašenja	80
3.4.	Stručno mišljenje o starosti građevina i potencijalnim opasnostima za nastajanje požara	82
3.5.	Stručno mišljenje o stanju provedenosti mjera zaštite od požara u industrijskim zonama i ugrožavanju izvan industrijskih zona	84
3.6.	Stručno mišljenje o stanju provedivosti mjera zaštite od požara za građevine istih namjena na određenim područjima	85
3.7.	Stručno mišljenje o izvoristima vode i hidrantskoj instalaciji za gašenje požara	86
3.8.	Stručno mišljenje o izvedenoj distributivnoj mreži energenata	88
3.9.	Stručno mišljenje o stanju provedenih mjera zaštite od požara na šumskim i poljoprivrednim površinama	89
3.10.	Stručno mišljenje o uzrocima nastajanja i širenja požara na već evidentiranim požarima tijekom zadnjih 10 godina	92
3.11.	Stručno mišljenje o broju profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi	93
3.11.1.	Izračun potrebnog broja vatrogasaca za gašenje požara	95

IV. PRIJEDLOG ORGANIZACIJSKIH I TEHNIČKIH MJERA 98

4.1.	Mjere za sanaciju postojećeg stanja	98
	Organizacijske mjere	98
	Ustroj vatrogasnih snaga	99
4.2.	Razvojne mjere koje bi se provodile na građevinama, građevinskim dijelovima i otvorenim prostorima	107

4.3.	Promjena namjene građevine ili prostora	109
4.4.	Mjere za izvođenje novih instalacija za dojavu i gašenje požara	110
4.5.	Mjere za izgradnju novih izvora i instalacija za opskrbu vodom za gašenje požara	111
4.6.	Mjere za osnivanje novih postrojbi za gašenje požara	112
4.7.	Mjere u svezi s loženjem vatre i spaljivanjem korova i drugog biljnog otpada na otvorenom prostoru	112
4.8.	Mjere za izgradnju novih promatračkih mjesta za otkrivanje požara na otvorenim prostorima	113
4.9.	Mjere za izmjenu ili dogradnju sistema veza	113
4.10.	Mjere u pogledu organizacije i rada dimnjačarske djelatnosti	114
	V. PROCJENA UGROŽENOSTI OD POŽARA PRAVNIH OSOBA	115
	VI. ZAKLJUČAK	117
	VII. VAŽEĆI PROPISI KORIŠTENI U IZRADI PROCJENE UGROŽENOSTI OD POŽARA	119
7.1.	Zakoni	119
7.2.	Pravilnici i Uredbe	119
7.3.	Stručna literatura	120
	VIII. GRAFIČKI PRILOZI	121

I. OPĆI DIO

1.1. Opće odredbe

Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara ("Službene novine Federacije BiH", broj 91/11), a u skladu s Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09), propisan je sadržaj i način izrade procjene ugroženosti od požara općine/ grada, kao i postupak usklađivanja, ažuriranja i čuvanja procjene ugroženosti od požara.

Procjena ugroženosti od požara Grada Mostar, kao sastavni dio Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća, predstavlja temeljni dokument za izradu Plana zaštite od požara Grada Mostara, koji su regulirani Uredbom o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/11).

Procjenjivanje ima za cilj da se analiziraju i procjene sva pitanja vezana za izradu Plana zaštite od požara Grada Mostara i to:

- rizici, odnosno uzroci koji mogu dovesti do nastanka požara,
- posljedice koje mogu nastati po ljudstvo i materijalna dobra,
- utvrđivanje odgovarajuće organizacije zaštite od požara u cilju sprječavanja nastajanja požara, odnosno na spašavanju ljudi i materijalnih dobara,
- procjena potreba i mogućnosti u osiguranju ljudskih i materijalnih potencijala neophodnih za ostvarivanje procijenjene organiziranosti zaštite od požara i
- druga pitanja kojim se smanjuju rizici i uzroci nastajanja požara.

Procjena ugroženosti od požara izrađena je na temelju svih raspoloživih podataka o požarima koji su se u prethodnom periodu dešavali ili se mogu desiti na području Grada Mostara, sa posljedicama koje su nastajale ili koje mogu nastati, znanstvenim, tehničkim ili drugim saznanjima i dostignućima, i drugim stručnim podlogama koje su korištene za izradu procjene ugroženosti od požara.

Temeljni elementi procjene ugroženosti od požara su:

- A) Prikaz postojećeg stanja,
- B) Stručna obrada podataka,
- C) Prijedlog tehničkih i organizacijskih mjera koje je potrebno provesti kako bi se opasnosti od nastajanja i širenja požara smanjila na najmanji mogući nivo,
- D) Procjena ugroženosti pravnih osoba iz točke 9. Spomenute metodologije,
- E) Zaključak i
- F) Grafički prilozi.

1.2 Mjere, način izrade, usklađivanje, ažuriranje i čuvanje procjene ugroženosti od požara

1.2.1. Mjere zaštite od požara

Mjere zaštite od požara proizašle iz Procjene ugroženosti od požara, koja je izrađena za područje Grada Mostara, obvezane su za sve njihove vlasnike i korisnike.

1.2.2. Način izrade procjene ugroženosti od požara

Izrada Procjene ugroženosti od požara vršena je na temelju Programa rada za izradu Procjene ugroženosti od požara Grada Mostara, u kojem su utvrđene stručne osobe iz Službe civilne zaštite i vatrogastva Grada Mostara, a kako je predviđeno točkama 12., 13. i 14. Metodologije za izradu procjene ugroženosti od požara ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/11).

1.2.3. Usklađivanje procjene ugroženosti od požara

Usklađivanje procjene ugroženosti od požara vrši se u slučajevima ako su u procjeni ugroženosti višeg nivoa utvrđene određene obveze za niži nivo vlasti i vrši se na način što se procjena ugroženosti općine/grada, usklađuju sa procjenom ugroženosti županija.

U cilju usklađivanja procjene Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo HNŽ je dužna izvod iz procjene ugroženosti od požara, u odnosu na pitanja koja se odnose na Grad Mostar, dostaviti Službi civilne zaštite i vatrogastva Grada Mostara sukladno s točkom 21. Metodologije za izradu procjene ugroženosti od požara.

1.2.4. Ažuriranje procjene ugroženosti od požara

Usvojena procjena ugroženosti od požara podliježe obveznoj analizi najmanje jednom godišnje, pri čemu se ocjenjuje potreba njenog ažuriranja i dogradnje, a ako su na području Grada Mostara, za koji je donesena procjena ugroženosti od požara, nastupile određene promjene koje bitno utiču na promjenu procijenjenog stanja, ažuriranje procjene vrši se odmah nakon saznanja za nastupanje tih promjena. Ažuriranje procjene vrši se na isti način i po postupku koji je predviđen za izradu i donošenje procjene po odredbama točke 12. do 20. Metodologije za izradu procjene ugroženosti od požara.

1.2.5. Čuvanje procjene ugroženosti od požara

Procjena ugroženosti čuva se kao poseban dokument uz Plan zaštite od požara u Službi za civilnu zaštitu i vatrogastvo Grada Mostara.

II. PRIKAZ POSTOJEĆEG STANJA

2.1. Zemljopisni položaj, reljef i grada, klimatski i seizmički uvjeti grada

2.1.1. Zemljopisni položaj

Grad Mostar zauzima centralni dio Hercegovine i južne dijelove Bosne i Hercegovine. Graniči s općinama/gradovima: na jugu Čapljina i Stolac, na sjeveru Konjic i Jablanica, sa zapada Čitluk, Široki Brijeg i Posušje, te na istoku s općinom Nevesinje (RS). Nalazi se između $43^{\circ}20'23''$ sjeverne geografske širine i $17^{\circ}49'20''$ istočne geografske širine.

Nastao je na prijelaznom području iz niskoga hercegovačkoga krša u planinsko područje, gdje je stari trgovački put iz zaleđa prelazio Neretvu i nastavljao se prema moru.

Grad Mostar se proteže u tri kotline. Na sjeveru je Bijelo polje, u kojoj je smještena većina sjevernih prigradskih naselja. U središtu je Mostarska kotlina, u kojoj je smješten Grad Mostar i većina zapadnih prigradskih naselja, a na jugu je Bišće polje, u kojoj je smještena većina južnih prigradskih naselja i gospodarska zona. Bišće polje je lokalni naziv za spomenutu kotlinu, dok se na različitim zemljovidima koristi naziv Mostarsko polje.

Najpoznatija brda oko mostarske kotline su: Hum, Brkanovo Brdo, Galac, Orlovac, Mikuljača, Žovnica, Planinica i Fortica, a sam grad se nalazi na nadmorskoj visini 60-80 metara.

Svi vodeni tokovi Grada Mostara pripadaju slivu Jadranskog mora. Najveća i vodom najbogatija rijeka je Neretva. Unutar grada rijeka Neretve protiče u dužini od 67,5 km. Na odabranom teritoriju rijeka Neretva prima šest pritoka: Bunu i Bijelu sa desne, te Divu Grabovicu, Drežanku, Radobolju i Jasenicu sa lijeve strane.

Slika 1. Položaj Grada Mostara unutar Hercegovačko-neretvanske županije

2.1.2. Reljef i grada

Područje grada Mostara pripada Dinarskom morfosustavu. Smješteno je u zoni visokog krša u kojoj dominiraju krečnjaci i dolomiti. U zoni visokog krša uglavnom su zastupljene navlake

i ljuske, koje su izlomljene naknadnim radijalnim procesima tj. hrbati i masivi i prostrane zaravni. Na području Grada Mostara možemo izdvojiti dvije orografske cjeline. Planine Prenj, Čvrstica, Čabulja i Velež kao prvu cjelinu i Mostarsku kotlinu kao drugu cjelinu. Na karbonatnom tlu razvijeni su oblici reljefa u kršu.

Planine na ovom području nastale su u alpskoj orogenoj fazi u kasnom mezozoiku i kenozoiku, prije oko 250 miliona godina. Snažnim pokretima u zemljinoj kori, izdigle su se planine Prenj (2.103 m), Velež (1.968m), Čvrstica (2.226 m) i Čabulja (1.786 m). Sve navedene planine imaju dinarski pravac pružanja, sjeverozapad -jugoistok.

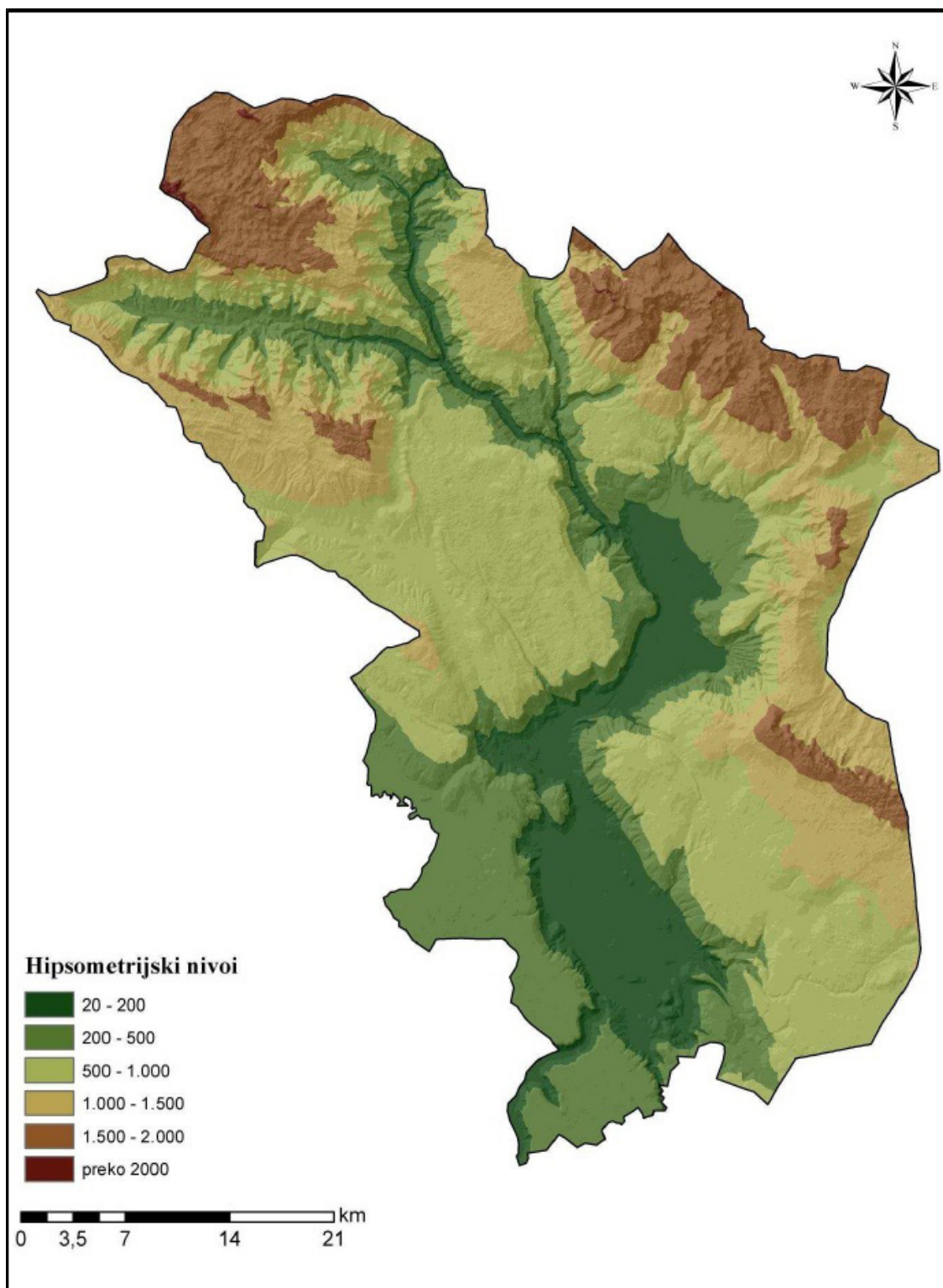
Mostarska kotlina je nastala radijalnim tektonskim pokretima spuštanja starijeg gorja različitog pravca pružanja u odnosu na sustave dinarskog pravca pružanja. Dinarski planinski masivi su se počeli izdizati, dok su se starija gorja počela spuštati i vremenom je nastala kotlina.

Nadmorske visine u ovoj kotlini ne prelaze 500 metara.

Najznačajniji oblici reljefa u ovoj kotlini su fluvijalni oblici nastali djelovanjem fluvijalne erozije. To su riječne doline, riječna korita i riječne terase. Oko Mostarske kotline nalaze se brda Hum, Brkanovo Brdo, Galac, Orlovac, Mikuljača, Ťovnica, Planinica i Fortica. Oblici reljefa u kršu su zastupljeni u zapadnom i sjeveroistočnom dijelu grada. Najpoznatiji oblici reljefa u kršu su: vrtače i škrape. Vrtache su najzastupljenije u istočnom dijelu grada i izgrađene su od krečnjaka. Ljevkastog su oblika i širine oko 30 do 70 metara, dok im je dubina od 5 do 20 metara. Škrape se javljaju na visokim planinskim vrhovima i na velikim nagibima terena.

Teritorij Grada Mostara obuhvata i dio krškog polja Mostarsko blato, koje se prostire na 3 800 ha. Plavljeno je svake godine do izgradnje hidroelektrane na ovom polju. Pruža se pravcem sjeverozapad - jugoistok na nadmorskoj visini između 220 i 245 m.

Najviša kota na području grada iznosi 2.102 m, to jest vrh Lupoglav na planini Prenj, dok je najniža 12 m. Prostori sa najvišim nadmorskim visinama se nalaze u zapadnim, sjeverozapadnim i istočnim dijelovima grada. To su prostori planina Prenj, Čvrstica, Čabulja i Velež. Najniže nadmorske visine se nalaze uz Neretvu i njene pritoke. To su većinom središnji dijelovi grada, te krajnji južni i jugozapadni dijelovi.

Slika 2. Hipsometrijska karta Grada Mostara

2.1.3. Klimatski uvjeti

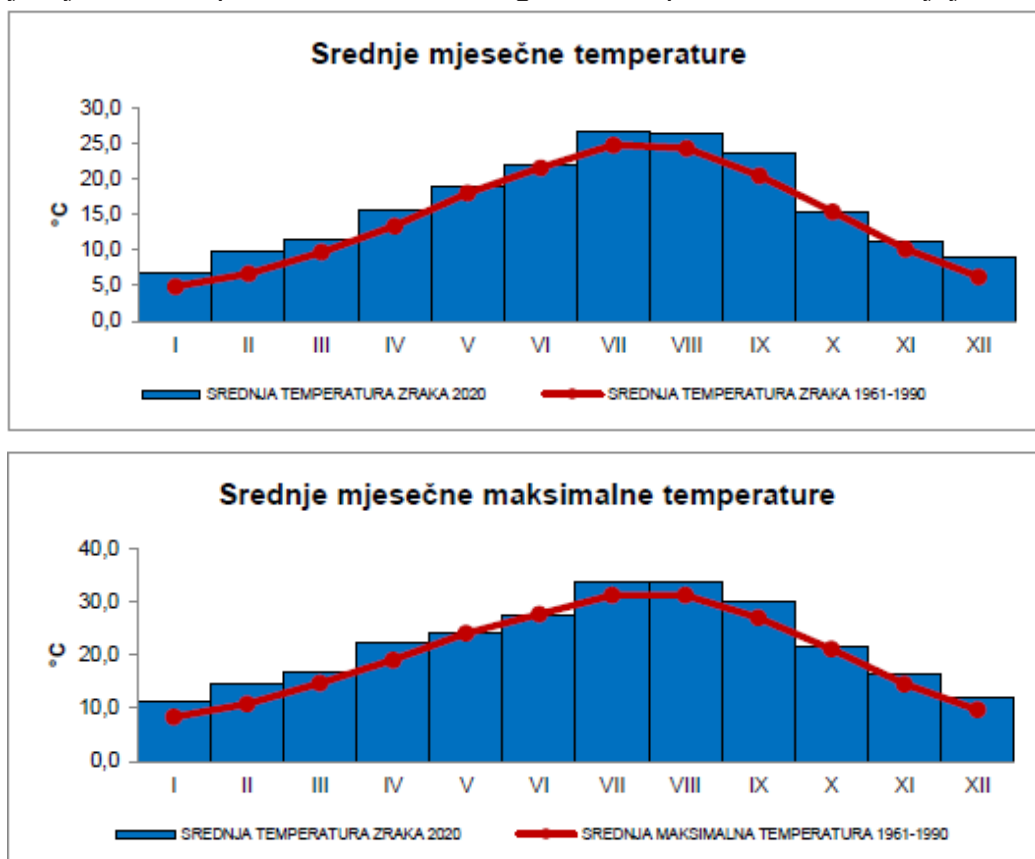
Temperature zraka

Mostar ima umjerenu sredozemnu klimu s blažim, ali hladnim zimama (uz malo ili nimalo snijega), ljeti temperature u hladu mogu iznositi i do 45°C. Mostar je bio najtopliji grad u bivšoj Jugoslaviji, a danas u Bosni i Hercegovini, s najviše sunčanih dana u godini. Najviša izmjerena temperatura, najviši prosječni broj oborina i najveći broj sunčanih sati izmjereni u Bosni i Hercegovini bili su u Gradu Mostaru. Dana 31. srpnja 1901. godine, izmjereno je 46,2°C.

Srednja godišnja temperatura iznosi 14,6°C, apsolutna minimalna -10,9 °C, srednja relativna vlažnost 62% (za period 1961-1990).

U 2020. godini srednja godišnja temperatura iznosi 16,3°C, apsolutna minimalna -4,9 °C mjesec siječanj, srednja relativna vlažnost 66 %. Maksimalna temperatura zraka iznosila je 41°C (19.07.2020.).

Srednje mjesečne temperature zraka za 2020.godinu i za period 1961-1990 koji je relevantan

Grafikon 1.

Klima u Mostaru se u posljednjih desetak godina primjetno mijenja. Prije izrazito sušna klima danas je sve vlažnija što ljetne vrućine čini nesnošljivim i često zrelim za proglašavanjem elementarne nepogode. Srednja godišnja temperatura zraka zadnjih godina porasla je u prosjeku za 1,8°C u odnosu na za period 1961-1990 godine.

Legenda:

	EKSTREMNO SUŠNO
	VRLO SUŠNO
	SUŠNO
	KIŠNO
	VRLO KIŠNO
	NORMALNO

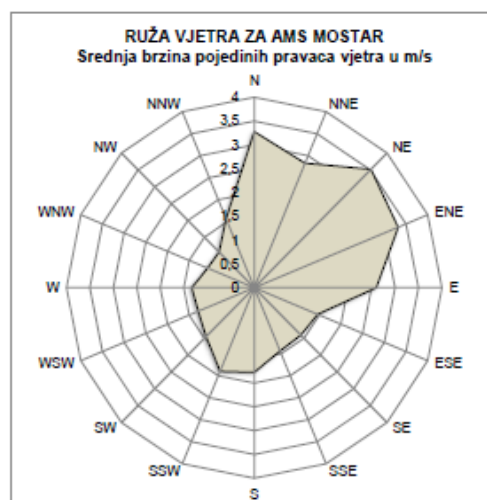
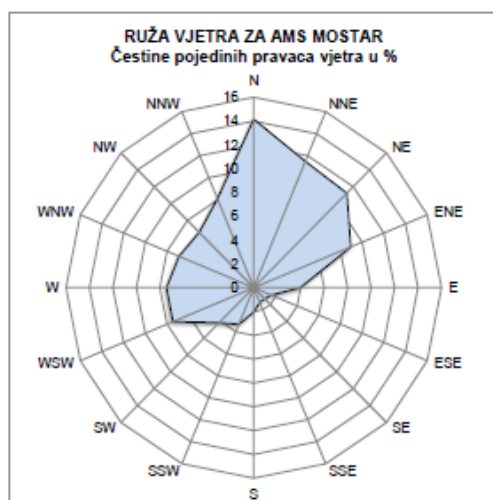
Vjetar

Veliki utjecaj na temperaturu imaju sjeverni vjetar (bura) i južni vjetar (jugo). Približno 150 dana u godini puše jak svježji vjetar iz smjera sjevera zvan «bura».

Srednja brzina vjetra (MP Mostar) je:

-u periodu 1961-1990 godina (MP Mostar) iznosila 3,1 m/s,

-u 2020. godini iznosila 1,75 m/s, a najveća srednja brzina vjetra „sjeveroistočni“ je 3,4 m/s.

Grafikon 3. Ruža vjetrova za 2020 godinu (Izvor: Meteorološki godišnjak 2020)

2.1.4. Seizmički uvjeti

Područje HNŽ/K je seizmički trusna zona, naime prosječno se godišnje registriraju 3-4 zemljotresa manjeg intenziteta, a prema seizmološkoj karti ovo područje pripada zonama od 7, 8, i 9 stupnjeva makro seizmičkog intenziteta MCS (Merkalijeve skale). Ovu potencijalnu opasnost treba uzeti krajnje ozbiljno jer mnoga znanstvena istraživanja govore o tome da je područje Hercegovine vrlo visokog rizika od zemljotresa

**Slika 3- Regionalna seizmološka karta (lijevo),
dio karte koji se odnosi na HNŽ/K (desno)**

Tablica 2.1.2. Lista posljednjih zemljotresa u Mostaru i okolici

Datum	Vrijeme	Epicentar	Magnituda (Richter)	Intenzitet (MCS)
08.06.2015.	05:15	Mostar	2.8	IV
09.05.2015.	06:31	Blagaj	3.2	IV
03.11.2017.	13:59	Mostar	4.1	V
29.12.2017.	14:00	Blagaj	3.7	V
23.01.2019.		Mostar	2.7	III
11.02.2019.	15:54	Mostar	2.8	IV
26.11.2019.	10:19	istočno od Blagaja	5.2	VII
07.07.2020.	11:45	Blagaj	4.2	VI
09.11.2020.	13:17	Mostar-Stolac	2.5	III
07.01.2021.	03:50	Stolac	3.0	IV

Tablica 2.1.3. Skraćeni opis opažanja prema stupnjevima Mercalli-Cancani-Siebergove ljestvice intenziteta.

Stupanj	Naziv	Kratki opis karakteristika ljestvice MCS
I °	Nezamjetljiv potres	Bilježe ga jedino seizmografi.
II °	Jedva osjetan potres	Osjeti se samo u gornjim katovima visokih zgrada.
III °	Lagan potres	Tlo podrhtava kao kad ulicom prođe automobil.
IV °	Umjeren potres	Prozorska okna i staklenina zveče kao da je prošao težak teretni automobil.
V °	Prilično jak potres	Njišu se slike na zidu. Samo pojedinci bježe na ulicu.
VI °	Jak potres	Slike padaju sa zida, ormari se pomiču i prevrću. Ljudi bježe na ulicu.
VII °	Vrlo jak potres	Ruše se dimnjaci, crjepovi padaju sa krova, kućni zidovi pucaju.
VIII °	Razoran potres	Slabije građene kuće se ruše, a jače građene oštećuju. Tlo puca.
IX °	Pustošni potres	Kuće se teško oštećuju i ruše. Nastaju velike pukotine, klizišta i odroni zemlje.
X °	Uništavajući potres	Većina se kuća ruši do temelja, ruše se mostovi i brane. Izbija podzemna voda.
XI °	Katastrofalan potres	Srušena je velika većina zgrada i drugih građevina. Kidaju se i ruše stijene.
XII °	Veliki katastrofalan potres	Do temelja se ruši sve što je čovjek izgradio. Mijenja se izgled krajolika, rijeke mijenjaju korito, jezera nestaju ili nastaju.

Komisija za procjenu šteta izazvanih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća Grada Mostara je, prema pristiglim prijavama, izvršila uvid na licu mjesta i obradila oštećenja koja su nastala uslijed zemljotresa koji je pogodio Grad Mostar i okolinu 26.11.2019. godine.

Tom prilikom Komisija je utvrdila ozbiljnija oštećenja na određenom broju objekata na kojima su prijavljena oštećenja:

- Stambeni - kolektivni objekt na adresi Zalik 2LC i „Zvezdara“ na adresi Kralja Tomislava 19,
- II Gimnazija Mostar, na adresi Sjeverni logor bb,
- Osnovna škola Bijeli Brijeg ,
- Nova Gimnazija, na adresi Kralja Tomislava 9a.

Uočene su vertikalne i horizontalne pukotine na većini objekata, kao i manji broj kosih pukotina.

Uočene su vertikalne i horizontalne pukotine u nekim školskim objektima na spojevima dva različita materijala (čelični nosači i ispunski zidovi). U školama je došlo do pojave pukotina na mjestu dilatacija. Na stanbenom objektu pojavila se pukotina u završnoj AB ploči iznad stana.

2.2. Ekonomska razvijenost grada SOCIOEKONOMSKI POKAZATELJI

Indikatori razvoja (stupanj zaposlenosti, stupanj nezaposlenosti, broj učenika i odsutno stanovništvo) urađeni su na temelju zvaničnih statističkih podataka, a indikator poreskih prihoda je urađen na bazi podataka Poreske uprave Federacije BiH.

GUSTOĆA NASELJENOSTI

Grad Mostar	Broj naseljenih mjesta	Površina grada u km ²	Stanovništvo	Gustoća naseljenosti
Procjena stanovništva sredinom 2019.	60	1175,0	105.661	89,9
Procjena stanovništva sredinom 2020.	60	1175,0	105.074	89,4

NACIONALNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

NACIONALNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA PREMA POPISU 1991.						
Općina	Ukupno	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Jugoslaveni	Ostali
Grad Mostar	126.076	43.557	42.882	23.751	12.767	3.119
NACIONALNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA PREMA POPISU 2013.						
Općina	Ukupno	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Neizjašnjava se	Ostali / nepoznato
Grad Mostar	105.797	46.752	51.216	4.421	1.312	1.910 /186

Izvor podataka: Federalni Zavod za statistiku

STANOVNIŠTVO

Grad Mostar	Po popisu 1991.	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Odsutno stanovništvo	Kolona 4/2	Kolona 5/Ø FBiH
2019.	126.076	105.203	-20.873	-16,6	80,4
2020.	126.076	105.074	-21.002	-16,7	80,1

Kolona 4/2 predstavlja odnos odsutnog stanovništva i stanovništva prema popisu iz 1991. godine
Izvor podataka: Za stanovništvo; FZS Saopćenje broj 14.2.1. od 30.08.2019. godine i 31.8.2020.g.

Grada Mostara

RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO (15-64 godine)

Grad	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Radno sposobno stanovništvo	% Radno sposobnog stanovništva
Mostar			
2019.	105.203	71.257	67,7
2020.	105.074	70.550	67,1

PRIRODNI PRIRAŠTAJ

Grad	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Živorodeni	Umrli	Umrli dojenčad	Broj zaključenih brakova	Broj razvedenih brakova
Mostar						
2019.	105.203	923	1.119	21	546	81
2020.	105.074	858	1.168	14	459	50

STUPANJ ZAPOSLENOSTI

Grad	Stanovništvo -procjena sredinom godine	Broj zaposlenih ¹	Radno sposobno stanovništvo	Radna snaga	Stope	
					Zaposlenosti u %	Aktivnosti u %
Mostar						
2019.	105.203	33.929	71.257	48.215	47,6	67,7
2020.	105.074	32.104	70.550	47.542	45,5	67,4

1) Podaci O ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH dobijeni su preuzimanjem podataka iz Porezne uprave Federacije BiH.

Radna snaga / radno sposobno stanovništvo - Pokazuje % aktivnosti radne snage na tržištu rada.

Smanjenje broja zaposlenih zabilježeno je u skoro svim općinama/gradovima HNŽ/K, najviše u Čitluku za 12,0%, u Mostaru i Neumu za 5,4% dok je jedino povećanje broja zaposlenih zabilježeno u Ravnom za 1,9% i Stolac za 0,4%.

STUPANJ NEZAPOSLENOSTI

Grad	Stanovništvo -procjena sredinom godine	Nezaposleni	Broj zaposlenih	Radna snaga	Stupanj nezaposlenosti u %
Mostar					
2019.	105.203	14.286	33.929	48.215	29,6
2020.	105.074	15.432	32.104	47.542	32,5

Grad	Svega	Nezaposlenost prema stupnju stručnog obrazovanja							
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Mostar									
2020.	15.432	1.611	1.023	5.346	0	34	4.576	211	2.631

Grad	Svega	Nezaposlenost žena prema stupnju stručnog obrazovanja							
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Mostar									
2020.	8.320	1.171	651	2.895	0	2	1.922	125	1.555

Povećanje broja nezaposlenih registrirano je u svim općinama/gradovima HNŽ/K a najviše u Čitluku za 21,4%, Neumu za 12,3% i Mostaru za 8,0%. Stopa nezaposlenosti u HNŽ/K u 2020. godini prema zvanično registriranom broju nezaposlenih, u odnosu na radnu snagu iznosi 37,6% što je u odnosu na prethodnu godinu više za 3,0 procentnih poena.

PROSJEČNA NETO PLAĆA U FBIH

Grad Mostar	Prosječna neto plaća	FBiH = 100
2019.	1.112	120
2020.	1.131	118

Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je skoro svim općinama/gradovima HNŽ/K, a najviše u Čapljini za 4,7%, Prozoru za 4,0% i Jablanici za 3,7% dok je jedino smanjenje zabilježeno u Neumu za 3,3%.

BROJ UMIROVLJENIKA I VRSTE MIROVINE

Mostar	Vrste mirovine						UKUPNO	UKUPNO
	STAROSNE		Invalidske		Obiteljske		Umirovljenici	Iznos mirovine
	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	21.460	10.528.277
2019.	12.480	6.874.392	3.565	1.445.600	5.415	2.208.286		
2020.	12.596	7.158.582	3.372	1.401.647	5.301	2.235.110	21.269	10.795.339

Izvor podataka Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar

OSNOVNO OBRAZOVANJE

Mostar	Broj škola	Broj odjeljenja	Broj učenika	Broj nastavnika	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj učenika na 1000 stanovnika
2019/2020.	35	467	8.552	770	105.203	81
2020/2021.	36	478	8.583	798	105.074	82

SREDNJE OBRAZOVANJE

Mostar	Broj škola	Broj odjeljenja	Broj učenika	Broj nastavnika	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj učenika na 1000 stanovnika
2019/2020.	24	303	4.670	769	105.203	44
2020/2021.	24	277	4.527	792	105.074	43

ZDRAVSTVO

Mostar	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj ljekara	Broj stomat.	Broj bolesničkih postelja	Broj stanovnika		
					Na 1 ljekara	Na 1 stomatologa	Na 1 bolničku postelju
U 2019.	105.203	569	39	952	185	2698	111

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, Zdravstveno statistički godišnjak 2018

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI**VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA**

Mostar	IZVOZ u KM	Učešće u izvozu u %	UVOZ U KM	Učešće u uvozu u %	Pokrivenost uvoza izvozom u %	Saldo robne razmjene u KM
za 2019	424.925.425	5,58	1.011.276.914	7,30	42,02	-586.351.489
za 2020	229.185.449	3,34	686.311.467	5,88	33,39	-457.126.018

Izvor podataka: Uprava za indirektno oporezivanje BiH, posredovanjem Agencije za statistiku BiH

Smanjenje izvoza zabilježeno je u većini općina/gradova HNŽ/K, najviše u Mostaru za 46,1%, Prozoru za 27,5% i Konjicu za 21,2%, dok je jedino povećanje izvoza zabilježeno u Ravnom za 237,0% i Stolac za 86,8%.

Padu izvoza ujedno i industrijske proizvodnje u 2019. godini doprinio je prestanak rada Alimunij d.d. Mostar.

U HNŽ/K uvoz iznosi 1.048 mil. KM što je za 27,5% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje uvoza zabilježeno je u skoro svim općinama/gradu HNŽ/K, a najviše u Jablanici za 79,3% i Mostaru za 32,1% dok je jedino povećanje uvoza zabilježeno u Stolac za 85,3%, Prozor za 64,6% i Ravno za 48,5%.

STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA

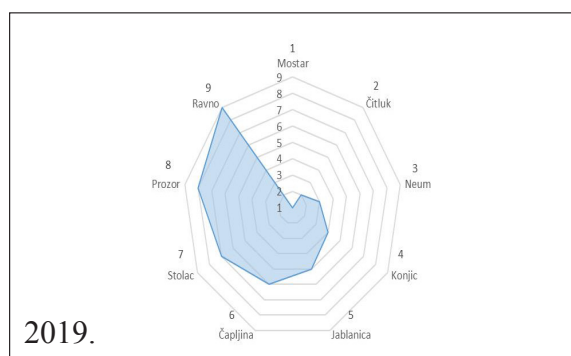
Mostar	Stanovništvo (procjena sred. godine)	Broj subjekata				Broj subjekata na 1000 stanovnika
		UKUPNO	Pravna lica	Podružnice u sastavu pravnih lica	Fizička lica obrtnici	
31.12.2019.	105.203	9.576	4.121	1.876	3.579	91,0
31.12.2020.	105.074	9.745	4.242	1.859	3.644	92,7

Izvor podataka: (Federalni zavod za statistiku, 2021) Obrada: Federalni zavod za programiranje

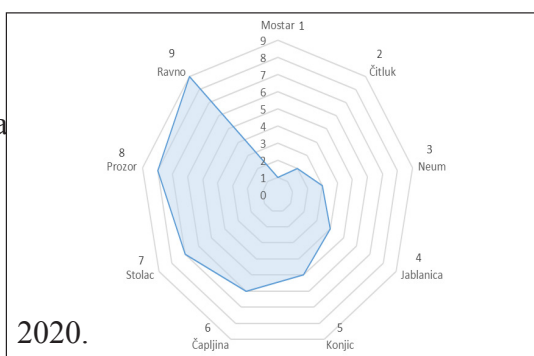
NIVO RAZVIJENOSTI GRADA

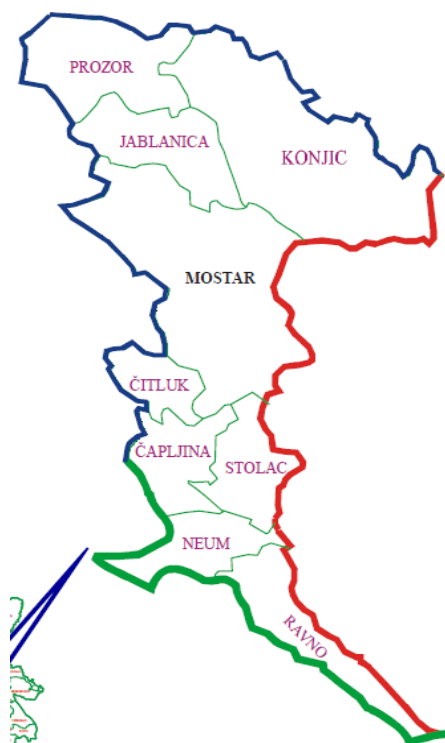
Mostar	Prihod od poreza na dohodak pc 2019	Stupanj zaposlenosti 2019	Kretanje stanovništva 2013-2019	Učešće starog stanovništva 2019	Stupanj obrazovanja radne snage 2019	Indeks 2019	Rang	Grupa
2019.	1,67	1,42	1,06	0,90	1,23	1,29	6	I

Po izračunu indeksa razvijenosti FZZPR-a u 2019. godini na 1. mjestu po rangu razvijenosti unutar Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije je Mostar, dok je na posljednjem mjestu općina Ravno. Po izračunu indeksa razvijenosti FZZPR-a u 2020. godini na 1. mjestu je Mostar, na posljednjem općina Ravno.

upa

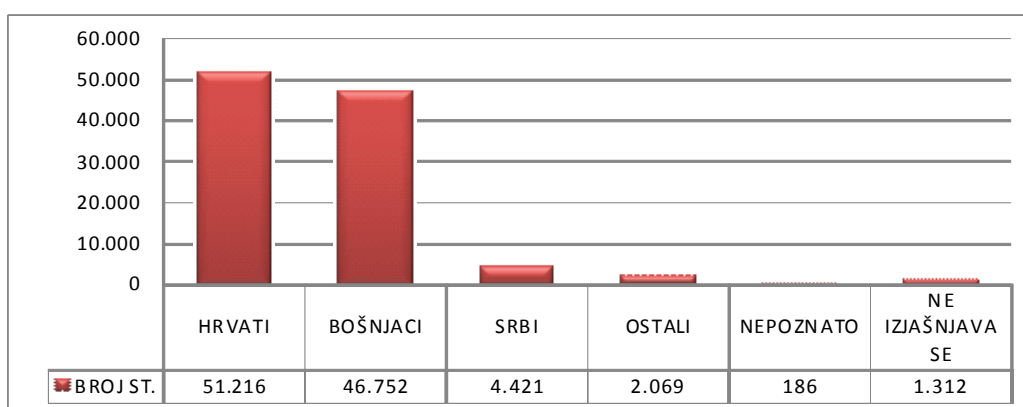

Položaj Grada Mostara unutar HNŽ/K

Osnovni podaci 2020. godinaPovršina u km²: **1175,0**Naseljena mjesta: **58**Stanovništvo: **105.074**Prirodni priraštaj: **-310**Gustoća naseljenosti: **89,4****2.4. Broj stanovnika**

Na području Grada Mostara od 1175 km², prema popisu stanovništva iz 1991. godine, živjelo je 126.628 stanovnika, od kojih su 43.856 (34,6 %) bili Bošnjaci, 43.037 (34 %) Hrvati, 23.856 (18,8 %) Srbi, 12.768 (10,1 %) Jugoslaveni i 3.121 (2,5 %) ostali. Prema popisu iz 2013.g ukupan broj stanovnika je 105.797, od čega prema etničkoj pripadnosti;

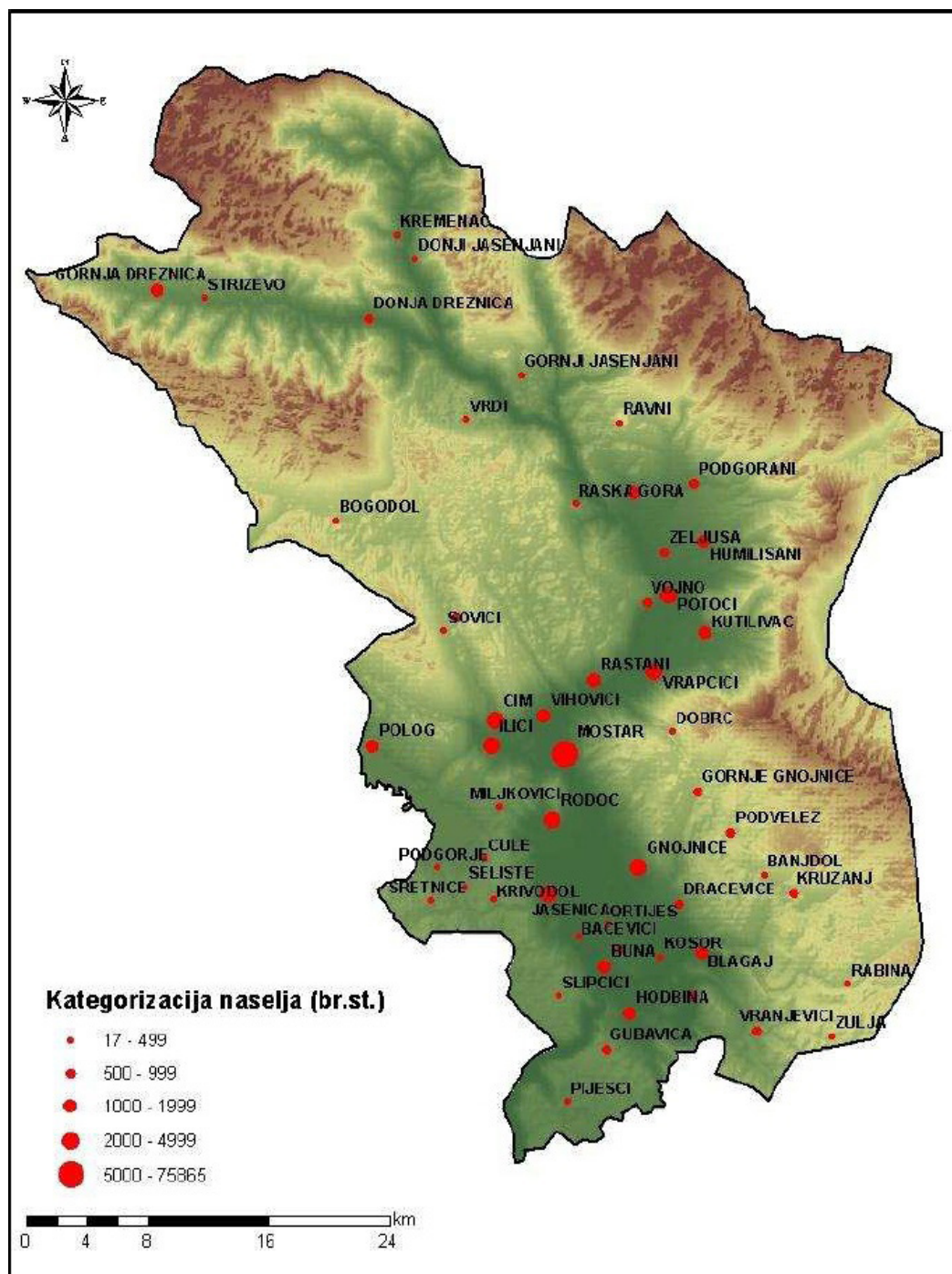
Grafikon 5. Etnička/nacionalna pripadnost - Grad Mostar

2.5. Pregled naseljenih mjesta

Tablica 2.5.1. PREMA ETNIČKOJ/NACIONALNOJ PRIPADNOSTI, PO NASELJENIM MJESTIMA

RB	Teritorij	Ukupno	Bošnjak	Hrvat/ Hrvatica	Srbin/ Srkinja	Ne izjašnjava se	Ostali	Nepoznato
1	BAČEVIĆI	492	-	254	238	-	0	-
2	BANJDOL	72	72	-	-	-	0	-
3	BLAGAJ	2.531	2.492	7	4	12	16	-
4	BOGODOL	148	-	148	-	-	0	-
5	BUNA	1.291	149	1.120	2	5	13	2
6	CIM	3.061	11	3.013	6	3	18	10
7	ČULE	387	-	387	-	-	0	-
8	DOBRČ	42	42	-	-	-	0	-
9	DONJA DREŽNICA	717	697	12	1	3	4	-
10	DONJI JASENJANI	10	8	2	-	-	0	-
11	DRAČEVICE	1.254	1.167	64	12	1	10	-
12	GNOJNICE	3.637	3.276	205	93	13	41	9
13	GORANCI	175	-	175	-	-	0	-
14	GORNJA DREŽNICA	1.000	977	13	-	3	7	-
15	GORNJE GNOJNICE	105	105	-	-	-	0	-
16	GORNJI JASENJANI	5	5	-	-	-	0	-
17	GUBAVICA	494	479	7	8	-	0	-
18	HODBINA	813	276	156	357	5	19	-
19	HRUŠTA	0	-	-	-	-	0	-
20	HUMILIŠANI	1.161	1.034	8	105	7	7	-
21	ILIĆI	2.585	62	2.497	4	9	13	-
22	JASENICA	1.573	188	1.367	6	2	8	2
23	KAMENA	0	-	-	-	-	0	-
24	KOKORINA	146	145	-	-	-	0	1
25	KOSOR	507	436	59	5	-	6	1
26	KREMENAC	5	5	-	-	-	0	-
27	KRIVODOL	278	-	277	1	-	0	-
28	KRUŽANJ	277	277	-	-	-	0	-
29	KUTILIVAČ	1.624	1.318	270	16	6	14	-
30	LAKŠEVINE	1.432	19	1.299	93	6	15	-
31	MALO POLJE	469	347	2	115	2	3	-
32	MILJKOVIĆI	294	79	215	-	-	0	-
33	MOSTAR	60.195	25.788	29.475	2.109	1.143	1.534	146
34	ORTIJEŠ	487	15	364	105	1	2	-
35	PIJESCI	233	179	-	51	3	0	-
36	PODGORANI	614	614	-	-	-	0	-
37	PODGORJE	181	-	180	1	-	0	-
38	PODVELEŽ	179	179	-	-	-	0	-
39	POLOG	974	178	785	10	1	0	-
40	POTOČI	2.183	1.160	759	226	12	21	5
41	PRIGRAĐANI	759	643	4	63	-	48	1
42	RABINA	21	21	-	-	-	0	-
43	RAŠKA GORA	35	-	35	-	-	0	-
44	RAŠTANI	1.442	255	1.004	173	4	6	-
45	RAVNI	7	7	-	-	-	0	-
46	RODOČ	3.257	252	2.898	35	36	35	1
47	SELIŠTE	172	-	172	-	-	0	-
48	SLIPČIĆI	207	-	205	-	-	2	-
49	SOVIĆI	4	-	4	-	-	0	-
50	SRETNICE	300	-	300	-	-	0	-
51	STRIŽEVO	413	411	1	-	-	1	-
52	VIHOVIĆI	1.987	-	1.931	33	8	11	4
53	VOJNO	508	8	474	21	1	4	-
54	VRANJEVIĆI	332	332	-	-	-	0	-
55	VRAPČIĆI	3.266	2.838	204	153	19	48	4
56	VRDI	102	-	102	-	-	0	-
57	ZIJEMLJE	4	4	-	-	-	0	-
58	ŽELJUŠA	451	179	2	261	6	3	-
59	ŽITOMISLIĆI	877	1	760	114	1	1	-
60	ŽULJA	22	22	-	-	-	0	-
		105797						

Od 60 naselja 58 je naseljeno a 2 su nenaseljena mjesta. Grad Mostar ima najveću koncentraciju stanovništva u HNŽ/K. Njegovo uže gradsko područje broji 60.195 stanovnika, što čini 57,7% stanovnika grada i 27,6% stanovnika HNŽ/K. Na uže urbano područje direktno se naslanjaju naselja Ilići, Cim, Vihovići, Raštani, Rodoč i Jasenica (oko 14.476 stanovnika), na koja se nadovezuju u sjevernoj kotlini naselja Vrapčići, Potoci, Humilišani, Kutilivač i Prigrađani, a u južnoj kotlini naselja Gnojnice, Blagaj, Buna i Hodbina. Od te koncentracije odstupa, dijelom Polog (974 st.) i u cjelini Gornja Drežnica (1000 st. i udaljenost preko 30 km).

Slika 4. Pregled naseljenih mjesta-Kategorija naselja Grada Mostara

2.5.1. Pregled pravnih osoba u gospodarstvu po vrstama djelatnosti

U **primarni sektor** ubrajaju se poljoprivreda, stočarstvo, šumarstvo i ribarstvo.

U **sekundarni sektor** se ubrajaju industrija, rudarstvo, građevinarstvo, energetika i proizvodno zanatstvo.

Tercijarni sektor čine trgovina, ugostiteljstvo, promet, bankarstvo i turizam.

Kvartarni sektor je neproizvodni sektor, koji uključuje zdravstvo, školstvo, upravu i policiju. Najveće površine zauzima primarni sektor, sa ukupnom površinom od 6,3 km², što je više od polovine privredne infrastrukture. Ostala tri sektora zauzimaju površinu od 4,83 km².

Površine i učešće sektora djelatnosti u ukupnoj površini Grada Mostara

Privredni sektor	Površina (km ²)	Učešće (%)
Primarni	6,30	0,54
Sekundarni	2,55	0,22
Tercijarni	2,17	0,18
Kvartarni	0,45	0,04
Ukupno	11,43	0,98

Velike površine **primarnog sektora** ne znače ujedno da primarni sektor čini okosnicu gospodarskog razvoja Grada Mostara. Na ovom području se nalazi najveći vinograd Bosne i Hercegovine, Željuša. Površina ovog vinograda je 550 ha, i zasađen je autohtonim sortama Blatina, Žilavka, Smederevka. Tu je još i vinograd Kosor u blizini Blagaja sa površinom od 100 ha. Oba su u vlasništvu Hepok-a. Na ovom području nalazi se veći broj manjih vinograda, te zasada trešnje i breskve.

U površine primarnog sektora ubrojili smo i površine 9 ribogojilišta salmonidnih vrsta: „Nortfish Blagaj“, „Salmon“, „Lakas“, „Forele“, „Zeriko“, „Bijela“, „Riba Co“, „Vojno-Marić“ i „Pastrmka“. Osim nabrojanih postoje i manja ribogojilišta koja nisu registrirana. Kada usporedimo sa vinogradima, zauzimaju veoma male, skoro nezatne površine u primarnom sektoru.

Poslije primarnog sektor a najveće površine zahvata **sekundarni sektor**, sa površinom od 2,55 km². U ovom sektoru pored industrijske proizvodnje prevladavaju rudarstvo i proizvodnja energije. Registrirano je 109 poduzeća. To su uglavnom mala i srednja poduzeća. U industriji je zaposleno oko 20% radno aktivnog stanovništva.

U proizvodnji je dominirala proizvodnja aluminija i poluproizvoda od aluminija. Aluminij d.d. je bio pokretač privrede u Gradu Mostaru ali i šire sa ukupno 900 zaposlenika. Danas poslije gašenja tog poduzeća, u pogonima radi svega 200 uposlenih.

Što se tiče rudarstva digitalizirani su postojeći i aktivni kamenolom Mukoša, 5 km južno od Mostara, eksploatacijske površine šljunka koje su smještene uz rijeku Neretvu, posebno u području Bišća polja i Bijelog polja, te eksploatacijsko polje boksita kod Jasenjane. U površine sekundarnog sektora ubrajamo i površine četiri hidroelektrane koje se nalaze na području Grada Mostara, a to su HE Grabovica, HE Salakovac, HE Mostar, te HE Mostarsko blato.

Sekundarne djelatnosti smještene su izvan urbane jezgre. Industriji je potreban velik transport robe kamionima ili željeznicom, što preopterećuje gradske ulice, te stvara opasnosti i smetnje za stanovništvo grada.

Na području Grada Mostara tvornice, skladišta i specijalizirani prodajni centri smješteni su južno od urbane jezgre, tj. Južno od bolnice „Dr. Safet Mujić“. Ovo područje izlazi na magistralnu cestu M-17, a odlikuje ga i blizina željeznice i aerodroma.

Tercijarne djelatnosti, koje su za razliku od sekundarnih većinom zastupljene u urbanoj jezgri Grada Mostara zauzimaju 2,17 km². U ovom sektoru prevladava ugostiteljstvo, trgovina i turizam. Identificirano je 95 ugostiteljskih objekata (hoteli, moteli, restorani i drugi ugostiteljski objekti) koji zauzimaju male površine.

Turizam je važna djelatnost u Gradu Mostaru, koji je poznati turistički grad u našoj zemlji ali i regiji. Turistički najposjećenija je stara jezgra Grada Mostara, područje oko Starog mosta, koje je pod zaštitom UNESCO-a od 2005. godine. Zelena pećina zajedno sa vrelom rijeke Bune predstavlja drugu važnu turističku atrakciju, oko koje je izgrađen veliki broj ugostiteljskih objekata. Treća

turistička destinacija jeste „SKI“ centar Ruište na planini Prenj. Pored ovih sekundarnih djelatnosti tu su još i bankarstvo, promet, te uslužno zanatstvo (frizeri, krojači, brijači) koje je nužno u gradskom centru jer je povezano sa drugim funkcijama. Sve banke koje posluju u Bosni i Hercegovini imaju poslovnice u Gradu Mostaru, koje su smještene u centralnoj zoni.

Veliku važnost u funkcijama gradskog centra ima djelatnosti **kvartarnog sektora**. To su neproizvodne djelatnosti. Ovaj sektor obuhvata najmanju površinu od 0,45 km². Najviše je objekata obrazovanja, ukupno 58. Tu je zajedno osnovno, srednje i visokoškolsko obrazovanje. Univerzitet i Sveučilište se nalaze u gradskoj jezgri, zajedno sa školama srednjeg obrazovanja. Osnovne škole su prisutne kako u centru, tako i u većim okolnim naseljima kao što su Drežnica, Blagaj, Potoci, Vrapčići, Jasenjani. Dvije bolnice koje imaju ne samo gradsko nego i regionalno značenje zahtijevaju veće površine pa su locirane u predgrađu.

2.6. Pregled pravnih osoba u gospodarstvu u smislu povećane opasnosti za nastajanje i širenje požara

Tablica 2.6.1. Pregled objekata za proizvodnju i prijenos el.energije

	Dalekovod	Relacija	šifra građevine
1	400 kV	GACKO – ČULE	2214
2	110 kV	OPINE – NEVESINJE	2214
3	110 kV	HE MOSTAR – TS OPINE	2214
4	35 kV	ZALIK – RAŠTANI	2214
5	35 kV	RAŠTANI – TORANJ VRAPČIĆI	2214
6	35 kV	TORANJ VRAPČIĆI – TS ŽELJUŠA	2214
	Objekt, lokacija	Proizvod./god	šifra građevine
1	HE –Grabovica	346 GWh	2302
2	HE –Mostar	310 GWh	2302
3	HE –Salakovac	590 GWh	2302
4	HE –Mostarsko blato	167 GWh	2302
5	VE-Podveležje 1	130 GWh	2302

Tablica 2.6.2. Industrijske građevine I skladišta – šifra 125

	<i>PRIVREDNI SUBJEKTI</i>	<i>ADRESA</i>	<i>DJELATNOST</i>
1	Aluminij d.d. Mostar	Bačevići bb	Proizvodnja aluminija I aluminijskih leg.
2	AB NERETVA	M. Tita 229	Proizvodnja metalne građevinske stolarije
3	AD Logistic d.o.o.	Salakovac bb	Proizvodnja I prodaja PVC stolarije
4	ADONIS-d.o.o.	Gnojnice b.b.	proizvodnja stolica I sjedala
5	Agroneretva d.o.o.	Bačevići bb	Proizvodnja I prodaja poljoprivrednih proizvoda
6	Al-Lux d.o.o. Mostar	Bišće polje b.b	proizvodnja električnih sijalica I uređaja
7	Almos Trade d.o.o	Salakovac bb	Proizvodnja betonskih proizvoda za građ
8	Amitea d.o.o. Mostar	Bišće polje b.b	Proizvodnja I distribucija električne enERGIJE
9	BOSSIN d.o.o.	Ortiješ bb	Proizvodnja proizvoda od betona, gipsa,cementa
10	COMFORT-d.o.o.	Bišće polje b.b	Proizvodnja I prodaja namještaja
11	Coral Interijer d.o.o.	Rodočkih branitelja 39	proizvodnja ostalog namještaja za poslove I prodajne prostore
12	Corrado	Rašatani bb	Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda za dom
13	Deqor Paneli d.o.o.	Vrapčići b.b.	Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građ.
14	“DITRX” d.o.o	Rodoč bb	Lijevanje ostalih obojenih metala- SZ Hercegovina
15	Drvoprerađiva d.o.o.	Buna bb	proizvodnju drvene građe
16	„ DUGA PLAST “	Vrapčići b.b.	proizvodnja vrata I prozora od metala
17	Euro Hlađenje d.o.o	Bišće Polje bb	Proizvodnja rashladne I ventil. Opreme
18	Eurodoor d.o.o	Sl.zona Herceg.	Proizvodnja metalne građevinske stolarije
19	“Euroinox” d.o.o.	Bišće polje b.b	Obrada svih vrsta profila od inox-a
20	Fabrika namještaja Maoles	Vrapčići b.b.	Izložbeno prodajni salon u sklopu fabrike
21	FEAL d.o.o.	Bačevići bb	lijevanje lakih (obojenih) metala
29	Obrt- Feroplast	Rodoč bb	Proizvodnja metalnog namještaja, opreme za trgo.
30	Ferro Keš	Rodoč bb	Proizvodnja žičanih proizvoda –SZ Hercegovin
31	„Frigoterm“ d.o.o.	Vrapčići bb	Proizvodnja klima uređaja, rashladne I ventilacijske opr.
	<i>PRIVREDNI SUBJEKTI</i>	<i>ADRESA</i>	<i>DJELATNOST</i>
32	G.D. “Konstrukcije” d.o.o.	Kočine 198	proizvodnja metalnih konstrukcija te raznih proizvoda od metala.proizvodnja aluminijske bravarije-UKUPNO 5 HALA 15000m ²
33	GIR doo Mostar	Kočine bb	Pogon za proizvodnju PVC I AL stolarije
34	HP INVESTING d.o.o.	Bišće polje b.b	proizvodnja proizvoda od betona 6.000m ² zatvorenog prostora , 75 vozni jedinica – bageri, točkaši, mali I veliki gusjeničari, buldožeri, kamioni kiperi, mikseri, beton pume- 80 radnika
35	HANSA-FLEX	Put za Aluminij	proizvodnja ostalih gumenih proizvoda
36	„Hepok”	Bišće polje b.b	Pored vinarije, u sastavu Hepoka egzistirala je destilerija I fabrika za proizvodnju sokova,
37	HERCEGOVAČKA PIVOVARA doo Mostar	Bišće polje b.b	proizvodnja sokova od voća I povrća
38	IVIGO doo Mostar	Rodoč bb	Obrada drveta, od rezanja do finalne obrade.
39	Interijer Markić doo	Polog bb	Proizvodnja građevinske stolarije I elemenata.
40	Interkomerc d.o.o.	Rodočkih br. Bb	Proizvodnja betonskih proizvoda za građevinarstvo
41	IZGRADNJA TOIAG doo Mostar	Bišće Polje b.b	Izgradnja I rekonstrukcija objekata visokogradnje I niskogradnje
42	JAFA-KOMERC doo	Blagaj b.b	Poljoprivredna proizvodnja na površini od 75ha
43	“LAKS” d.o.o	Salakovac bb	Proizvodnja ribe
44	LED doo Mostar	Šehovina 26	proizvodnja rashladne I ventilacijske opreme
45	Lignum d.o.o.	Bišće pšolje	Proizvodnja kuhinjskog namještaja
46	LIM Mostar	Bišće polje bb	Proizvodnja metalne građevinske stolarije

Grada Mostara

47	MALIJOS d.o.o.	Miljkovići bb	proizvodnja PVC I ALU prozora I vrata
48	„Memić dekor”	Maršala Tita 294	Proizvodnja sanitarne keramike
49	Messer Mostar Plin	Rodoč bb	Proizvodnja industrijskih plinova-
50	METAL-V d. o. o.	R. Hrozničeka 39	Proizvodnja metalnih konstrukcija I dijelova
51	Firma Metalia	Salakovac bb	Proizvodnja metalnih konstrukcija I dijelova
52	MGE SYSTEM d.o.o.	K. Tomislava 15	Proizvodnja žarulja I električnih svjetiljki
53	Mikas d.o.o. Mostar	Čim, Mašići 15	Proizvodnja ostalog namještaja
54	MIP doo Mostar	Vrapčići b.b	proizvodnja PVC građevinske bravarije I stola.
55	MODIMEXdoo.	Opine bb	Proizvodnja namještaja za poslove prostore
56	MK Zlatka Vuković	Opine bb	proizvodnja I prodaja lake modne kofenkcije
57	NINCOMdoo.	Bišće polje b.b	proizvodnja namještaja za poslovne prostore
58	NIZ d.o.o.	Rodoč bb	proizvodnja namještaja za poslovne prostore
59	Omega paneli d.o.o	Raštani bb	Proizvod namještaja
60	Hercegovinavino d.o.o.	Bišće polje b.b	proizvodnja I trgovina alkoholnih I bezal. Pića
61	PEPI-KARTTIS d.o.o	Hrvatskih branitelja br.39	Proizvodnja valovitog papira I kartona , papirne I kartonske ambalaže
62	PLAR d.o.o.	Muje Pašića 25	Proizvodnja ambalaže od plastičnih masa
63	PLC-BH	A. Šenoa br. 10	Proiz.opreme za upravljanje ind. Procesima
64	POMO-STAR d.o.o	Bišće polje b.b.	prerada I konzerviranje voća I povrća
65	Prominvest d.o.o.	Prigrađani bb	Proizvodnja betonskih proizvoda za građevin.
66	Revita Plant "Buna"	Buna bb	Vinogradarstvo
67	Rigipsherc doo	Put za Aluminij	proizvodnja ostalog namještaja
	PRIVREDNI SUBJEKTI	ADRESA	DJELATNOST
68	“ALUMINA s.z.r.”	Bišće polje b.b.	proizvodnja metalne građevinske stolarije:
69	SANTA MARIA doo	Buna bb	proizvodnja proizvoda od betona, cementa, gipsa I vještačkog kamena
70	Schrack Technik BHdoo.	Put za Aluminij	Proiz. Opreme za kontrolu distribucije el. Energ
71	Sik d.o.o	Raštani bb	proizvodnja alata
72	SINKROMO doo	Zalik- Sutina bb	Proizvodnja I trgovina namještajem
73	Škutor d.o.o.	Rod. Branitelja 39	proizvodnju, servis, oštrenje I prodaju reznog alata za drvo,metale I nemetale
74	SOKORKTdd	Rodoč bb	proizvodnja rashladne I ventilacijske opreme
75	SOKO Transmisije	Rodoč bb	Proizvodnja dijelova I pribora za motorna vozila
76	Tekstilna industrija	Rodoč bb	proizvodnja odjeće –Sl. Zona Hercegovina
77	Tempo-Vranica d.d.	Put za Aluminij	proizvodnja gotove betonske smjese
78	Thermatex d.o.o.	Ante I Nikole Marića bb	Izgradnja svih vrsta pregradnih zidova
79	Trebović Commerce	Sutina bb	proizvodnja betonskih proizvoda za građ.
80	TSE	Maršala Tita 237	Tvornica specijalnih elektroda
81	Uniplast d.o.o Mostar	Put za Aluminij	Proizvodnja I montaža teških čeličnih konstru.
82	Unis TŠP d.o.o.	M. Tita 237	Površinska obrada I presvlačenje metala
83	VELAGOMED d.o.o	Blagaj bb	uzgoj pčela, proizvodnja meda I pčelinjeg voska
84	CARSKI VINOGRADI	Gnojnice bb	Proizvodnja vina
85	“ZALMO” d.o.o	Hamida Vuka 27	Proizvodnja metalnih konstrukcija I dijelova
86	Zinkteknik Bosnia doo	Vrapčići b.b	lijevanje ostalih obojenih metala

Izvor: Stranica Grada Mostara-Gospodarstvo

Uprava za šumarstvo (pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ/K) područna jedinica - Odjel 1 sa sjedištem u Mostaru, odgovorna je za državne i privatne šume u granicama Grada Mostara i općine Čitluk.

Šumsko gospodarsko područje: "Srednje-neretvansko"-dio

Gospodarska jedinica ili k.o.za rivate šume	Odjel/odsjek ili k.č.za privatne šume	Stupanj ugroženosti (I,II,III,IV)	Površina ha
„Bijelo-polje“dio		II	218,3
„Čvrstica“		II	357,10
„Nevesinjska-Crna gora“-dio		II	33,0
„Velež“-dio		II	265,1
„Čabulja-Žovnica“		I	510,0
		II	740,0
„Podveležje-Buna“		I	90,0
		II	720,6
„Bijela-Prenj“		II	1.045,0
„Bijelo polje“-krš		II	341,6
„Privatne šume“		II	-
Ukupno Grad Mostar		I	600,0
		II	3.720,7

Tablica 2.6.3. Pregled lokacija i građevina u kojima se vrši utovar i istovar zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih materija

	Naziv benzinske crpke	Adresa	Vr. Energenta	šifra građevine
1.	Podhum	Branitelja bb	+ plin	1230
2.	Centrum Mostar	A. Starčevića (Centar II	+ plin	1230
3.	Circle-International	Bišće p. (Put za Aluminij)	+ plin	1230
4.	Ortiješ	Ortiješ bb		1230
5.	Ortiješ MOPLIN	Ortiješ bb	+ plin	1230
6.	Orlac	Orlac		1230
7.	KRUŠEVO	Kruševo		1230
8.	“HIFA” doo Tešanj	Put za Opine	+ plin	1230
9.	Energopetrol, Mostar I	Trg Ivana Krndelja	+ plin	1230
10.	Energopetrol, Mostar II	M. Tita kod Sjevernog logora	+ plin	1230
11.	Energopetrol, Mostar III	Bišće polje	+ plin	1230
12.	Energopetrol, Mostar IV	Bišće polje		1230
13.	Energopetrol, Potoci	Potoci bb	+ plin	1230
14.	Opine bb	Opine bb	+ plin	1230
15.	Energy Comerc	Rudnik, Dubrovačka bb		1230
16.	OIL-AC	Buna bb	+ plin	1230
17.	Hold Ina	Sutina bb	+ plin	1230
18.	Lamina	Biskupa Čule bb	+ plin	1230
19.	Maral	Bišće polje bb		1230
20.	Gnojnice	Gnojnice bb		1230
21.	Potoci – Krivina	Potoci bb – Krivina	+ plin	1230
22.	Željuša I	Željuša I		1230
23.	Željuša II Prigrađani	Željuša II Prigrađani		1230
24.	Rodoč	Rodoč		1230
25.	Žovnica	Žovnica		1230
26.	Žitomislčić	Žitomislčić		1230

Grada Mostara

27.	Buna	Buna	+ plin	1230
28.	Potoci	Potoci bb	+ plin	1230
29.	Vrapčići	Vrapčići bb	+ plin	1230
30.	Mostar 1 Zalik	Sutina bb		1230
31.	Mostar 2 Tekija	Tekija		1230
32.	Mostar 3 Avijatički most	Bišće polje	+ plin	1230
33.	Žovnica	Žovnica		1230
34.	AC-OIL	Vukovarska bb		1230
35.	Meser“ d.o.o. Mostar	Rodoč bb		1230
36.	HERCEGOVINA PROMET OIL	Bišće polje bb		1230
37.	EOL Petrol	Maršala Tita bb		1230
	Planirano otvaranje terminal za gorivo			

Skladišta minsko-eksplozivnih stvari

Ukupno	Neto (t)	Bruto (t)	Perspektivno(t)
Bačevići-Mostar	729	875	318,4

2.7. Pregled gospodarskih zona

Temeljem prikupljenih podataka iz raspoloživih izvora Grad Mostar ima više gospodarskih zona koje su se planski formirale i razvijale. Ritam njihovog planskog razvoja je znatno poremećen u proteklom ratnom razdoblju, posebno kroz njihovo osiguranje i disperziju novih kapaciteta. To su sljedeće gospodarske zone:

- Gospodarska zona Salakovac koja je smještena lijevo od magistralne ceste Sarajevo – Mostar na ulazu u bjelopoljsku kotlinu iz pravca Sarajeva. Ova zona ima površinu od 22,50 ha.
- Gospodarska zona Vrapčići koja obuhvaća prostor uz magistralnu cestu Sarajevo – Mostar od puta za kemijski institut do Sutine. Ova zona ima površinu od 43,50 ha.
- Gospodarska zona Zalik – Sutina koja obuhvaća prostor uz magistralnu cestu Sarajevo – Mostar od Sutine do raskrižja na sjevernom ulazu u Mostar. Ova zona ima površinu od 16,40ha.
- Gospodarska zona Raštani koja obuhvaća prostor uz željezničku prugu Sarajevo – Mostar - Ploče od postaje Raštani do željezničkog mosta preko rijeke Neretve. Površina ove zone je 15,00 ha.
- Gospodarska zona Opine koja obuhvaća prostor lijevo od željezničke pruge Mostar – Ploče u području Opina. Površina ove zone je 8,70 ha.
- Gospodarska zona Južni logor koja obuhvaća prostor uz cestu Mostar – Opuzen i južni izlaz iz grada na lijevoj obali rijeke Neretve i to od Čekrka do južnog raskrižja na put M17. Površina ove zone je 27,60 ha.
- Gospodarska zona Bišće polje koja obuhvaća prostor uz cestu Sarajevo - Opuzen i teretnu željezničku stanicu od raskrižja na južnom izlazu iz grada do nadvožnjaka puta M17 preko željezničke pruge na Mukoši i dalje do Ortiješa. Površina ove zone je 145,75 ha.
- Gospodarska zona Rodoč koja obuhvaća prostor bivše tvornice “SOKO” u Rodoču između podnožja brda Hum, rijeke Jasenice i lokalne ceste Rodoč – Jasenica i prostor uz put za d.d. Aluminij od Čekrka do Avijatičarskog mosta. Površina ove zone je 99,40 ha.
 - Gospodarska zona Aluminij koja obuhvaća prostor uz put za Aluminij od Avijatičarskog mosta do aluminijskog kombinata i kompletan prostor kombinata. Površina ove zone je 242,0 ha.

- Gospodarska zona Buna koja obuhvaća prostor Farme krava i lokaliteta Pržine. Površina ove zone je 28,2 ha. Pored istaknutih zona u području Općine Mostar ima i veći broj gospodarskih objekata unutar gradskog prostora i u ruralnim područjima.

Spisak pojedinačnih objekata u gospodarskim zonama i drugih pojedinačnih objekata je u narednoj tablici.

Tablica 2.7.1. Pregled gospodarskih zona

R.br.	Gospodarska zona/objekt	lokacija	djelatnost	Br. površina (ha)
Gospodarska zona Salakovac				22,5
1	Metalija	Salakovac	S.U	
2	Pilana	Salakovac	S.U	
3	Industrija građevinskog materijala	Salakovac	I	
4	Benzinske crpke (2)	Borine	S.U	
Gospodarska zona Vrapčići				43,50
5	Skladište piva	Vrapčići	S.U	
6	Autoservis Ciglane	Crveni han	S.U	
7	Benzinska crpka Dodik	Vrapčić	S.U	
8	Benzinska crpka Selex	Crveni han	S.U	
9	Uzgoj cvijeća	Crveni han	S.U	
10	Predionica – van pogona	Vrapčić	I	
11	Otvorena pijaca	Vrapčić	S.U	
12	HE Mostar	Vrapčić	I	
13	Merkur	Sutina	S.U	
14	Salon namještaja (3)	Vrapčići i Sutina	S.U	
Gospodarska zona Zalik – Sutina				16,70
15	HEKOM – van pogona	Sutina	I	
16	Europalete	Sutina	S.U	
17	Keramika	Sutina	S.U	
18	Veletrgovina	Sutina	S.U	
19	Benzinska crpka INA	Sutina	S.U	
20	Benzinska crpka OMV	Sutina	S.U	
21	Hotel	Sutina	S.U	
22	Betonara – van pogona	Sutina	S.U	
Gospodarska zona Raštani				15,0
23	Silos žita – van pogona	Raštani	S.U	
24	Krečana – van pogona	Raštani	S.U	
25	Skladište kerozina – van upotrebe	Raštani	S.U	
26	Elektroprijenos i TS	Raštani	I	
27	Auto garaža i radionica	Raštani	S.U	
Gospodarska zona Južni logor				27,6
28	UNIS	Čekrk	S.U	
29	Šipad	Južni logor	S.U	
30	Fabrika duhana	Južni logor	I	
31	Benzinska crpka	Opine	S.U	
32	Skladište	Južni logor	S.U	
33	Mediteranski centar	Južni logor	S.U	
34	Auto Hercegovina	Bišće polje	S.U	
35	MI SOKO – van pogona	Bišće polje	I	
36	Autopraona	Bišće polje	S.U	
37	Poljoprivredna apoteka	Bišće polje	S.U	
38	Autoprijevoz – garaža	Bišće polje	S.U	
39	Građevinski materijal	Bišće polje	S.U	
40	Autosalon	Bišće polje	S.U	
R.br.	Gospodarska zona/objekt	lokacija	djelatnost	Br. površina (ha)

Grada Mostara

Gospodarska zona Bišće polje				145,75
41	Benzinske crpke (2)	Bišće polje	S.U	
42	Građevinska zadruga	Bišće polje	S.U	
43	Motel	Bišće polje	S.U	
44	Salon namještaja	Bišće polje	S.U	
45	Autodijelovi	Bišće polje	S.U	
46	Osiguranje i servis	Bišće polje	S.U	
47	Vinarija	Bišće polje	I	
48	INTEREX	Bišće polje	S.U	
49	OBI-fis	Bišće polje	S.U	
50	Autoprodaja	Bišće polje	S.U	
51	Autosalon Mercedes	Bišće polje	S.U	
52	Autosalon Citroen	Bišće polje	S.U	
53	LORA – prodavaonica hrane i pića	Bišće polje	S.U	
54	Salon keramike	Bišće polje	S.U	
55	Autosalon Škoda	Bišće polje	S.U	
56	Servis i tehnički pregled	Bišće polje	S.U	
57	Interkomerc	Bišće polje	S.U	
58	Slobodna zona Mostar	Bišće polje	S.U	
59	Biljni centar	Bišće polje	S.U	
60	Motel SOKO	Bišće polje	S.U	
61	LIN Mostar	Bišće polje	S.U	
62	Sokara Mostar	Bišće polje	S.U	
63	Pržionica kave Hepok	Bišće polje	S.U	
64	Trgovina	Bišće polje	S.U	
65	Klas centar	Gnojnice	I	
66	Terminal goriva Energoinvest	Gnojnice	S.U	
67	Sjemenarna	Avijatičarski put	S.U	
68	STIHL – prodajni objekt	Avijatičarski put	S.U	
69	Objekti Vinarije	Avijatičarski put	S.U	
70	Tepih centar	Avijatičarski put	S.U	
71	MIK – trgovina	Avijatičarski put	S.U	
72	Autosalon Opel	Avijatičarski put	S.U	
73	Benzinska crpka OMV	Avijatičarski put	S.U	
74	Autosalon Tomić	Avijatičarski put	S.U	
75	LIGNUM – salon namještaja	Avijatičarski put	S.U	
76	Benzinska crpka Čule	Mukoša	S.U	
77	Benzinska crpka Gagro	Mukoša	S.U	
78	KEŠ – veletrgovina	Mukoša	S.U	
79	Kamenolom i klesarstvo	Mukoša	S.U	
80	Servis automobila Dragoje	Ortješ	S.U	
81	Betonska galanterija Bossin	Ortješ	I	
82	Vaš dom – salon namještaja	Donje Opine	S.U	
83	Autoservis	Donje Opine	S.U	
84	Autoprijevoz – garaža	Donje Opine	S.U	
85	Benzinska crpka	Gornje Opine	S.U	
86	Fero elektro	Donje Opine	S.U	
87	Ali-baba – diskont	Donje Opine	S.U	
88	Građevinski materijal	Donje Opine	S.U	
89	Salon namještaja	Teretna stanica	S.U	
R.br.	Gospodarska zona/objekt	lokacija	djelatnost	Br. površina (ha)
Gospodarska zona Bišće polje				145,75
90	Skladište Šipad - napušteno	Teretna stanica	S.U	
91	Željeznička skladišta	Teretna stanica	S.U	
92	Štamparija Mostar	Teretna stanica	S.U	
93	Promet Trade	Teretna stanica	S.U	
94	Veterinarska stanica	Teretna stanica	S.U	
95	INLES	Teretna stanica	S.U	

Grada Mostara

Gospodarska zona Rodoč				99,40
96	Kompleks SOKO	Rodoč	I	-
97	Šipad – komplet objekti na lokalitetu	Rodoč	I	-
98	Autooprema i klima	Rodoč	S.U	
99	Soling	Rodoč	S.U	
100	Ziral	Rodoč	S.U	
101	Interkomerc	Rodoč	S.U	
102	Autosalon Toyota	Rodoč	S.U	
103	Minipex – keramika i sanitarije	Rodoč	S.U	
104	Trim – građevinski materijal	Rodoč	S.U	
105	Benzinska crpka	Rodoč	S.U	
106	Boje i lakovi	Rodoč	S.U	
107	Autoradionica Hercegovina	Rodoč	S.U	
108	Alfa Therm	Rodoč	S.U	
109	Autosalon (2)	Rodoč	S.U	
110	ROBOT – tržni centar	Rodoč	S.U	
111	Elektrolux	Rodoč	S.U	
112	Primorka	Rodoč	S.U	
113	Guma M (Renault)	Rodoč	S.U	
114	IGH	Rodoč	S.U	
115	Benzinska crpka	Rodoč	S.U	
116	Autosalon Volvo	Rodoč	S.U	
117	Tekstil promet	Rodoč	S.U	
118	Interkomerc – građevinski materijal	Rodoč	S.U	
119	Astra Dubravka	Rodoč	S.U	
120	Ruža – svadbeni salon	Rodoč	S.U	
121	Inter Invest – asfaltna baza	Čekrk	I	
Gospodarska zona Aluminij				242,0
122	Bridge – salon zabave	Avijatičarski most	S.U	
123	Pošta skladište i garaža	Avijatičarski most	S.U	
124	Bašić – skladište	Avijatičarski most	S.U	
125	Separacija šljunka	Rodoč	I	
126	Betonara IGM G.P. Hercegovina	Rodoč	I	
127	MIMACO keramika	Rodoč	S.U	
128	Super Nova – skladište	Rodoč	S.U	
129	Hercegovina vino – skladište	Rodoč	S.U	
130	Betonara Galić	Rodoč	I	
131	Betonara Vranica	Rodoč	I	
132	HANSAFLEX	Rodoč	S.U	
133	IVECO – auto servis	Rodoč	S.U	
134	Ceste – skladište i garaža	Rodoč	S.U	
Gospodarska zona Aluminij				242,0
135	OSVIT M – skladište	Rodoč	S.U	
136	Obrada kamena Dent	Rodoč	S.U	
137	Messer – industrija plina	Rodoč	S.U	
138	Aluminij kompleks-dio nije u funkciji	Rodoč	I	-
Gospodarska zona Buna				28,2
139	Farma krava	Peškino kolo	S.U	
140	Majdan pijeska	Pržine	I	
141	Auto servis	Pržine	S.U	
142	Poljoprivredni strojevi	Buna	S.U	
143	Plastenici Hepok – ne rade	Pržine	S.U	
144	Poljoprivredni insitut	Pržine	S.U	
145	Ugostiteljski objekti 4x	Pržine	S.U	
Pojedinačni objekti				
146	Kavezni uzgoj ribe Drežnica	Drežnica	S.U	
147	Kavezni uzgoj ribe Vidikovac	Drežnica	S.U	
148	Kavezni uzgoj ribe Počelje	Drežnica	S.U	

Grada Mostara

149	Kavezni uzgoj ribe Bijela	Salakovac	S.U	
150	Kav. uzgoj ribe Salakovac – brana	Salakovac	S.U	
151	Kavezni uzgoj ribe Brodić	Vojno	S.U	
152	HE Grabovica	Grabovica	I	
153	HE Salakovac	Salakovac	I	
154	Rasadnik	Željuša	S.U	
155	Kemijski kombinat – Kuti--van upor.	Kuti Livač	I	
156	IGM Haliman	Kuti Livač	I	
157	Uborak – odlagalište krutog otpada	Kuti Livač	S.U	
158	Hercegovina lijak	Zalik	S.U	
159	ŽTP – transport i održavanje	Zalik	S.U	
160	Megamarkt	Zalik	S.U	
161	Inter Invest	Rudnik	I	
162	Konzum - diskont	Rudnik	S.U	
163	RULMO – trgovina građ.materijalom materijalom	Rudnik	S.U	Nije u funkciji
164	RULMO – trgovina građ.materijalom	Smrčenjaci	S.U	Nije u funkciji
165	KEŠ - trgovina građevinskim mat.	Smrčenjaci	S.U	
166	Antonio Commerce	Vihovići	S.U	
167	Trgovački centar	Vihovići	S.U	
168	Tekstilna industrija „Deko“	Rudnik	S.U	
169	SIK – limarija	Vihovići	S.U	
170	Auto servis Škoda	Vihovići	S.U	
171	TIPA staklo	Vihovići	S.U	
172	Stolarija Europrofil	Rodoč	S.U	
173	Bossin betonska galanterija	Jasenica	I	
174	Trafostanica	Jasenica	I	
Pojedinačni objekti				
175	M17 – restoran	Žitomislići	S.U	
176	Benzinska crpka	Buna	S.U	
177	Estetik – keramika	Vihovići	S.U	
178	Auto otpad	Vihovići	S.U	
179	Benzinska crpka Čule	Čule	S.U	
180	Svadbena salon	Čule	S.U	
181	Svadbena salon Viktorija	Raštani	S.U	
182	Armiračnica	Kruševo	S.U	
183	Čvorna TS Čule	Čule	I	
184	IGM – kameni agregat	D. Kozice	I	
185	Auto transport „Mustapić“	Žovnica	S.U	
186	Benzinska crpka Petrol	Žovnica	S.U	
187	Benzinska crpka Lamina	Mostar	S.U	
188	Benzinska crpka OIL – AC	Mostar	S.U	
189	Benzinska crpka Energy commerce	Mostar	S.U	
190	Benzinska crpka Centrum	Mostar	S.U	

Izvor :Vrednovanje i pogodnosti prostora za prostorni razvoj HNŽ/K

2.8. Promet i prometna infrastruktura Grada

Grad Mostar ima zastupljene ove vidove prometa: cestovni, željeznički i zračni. Usporedo s rijekom Neretvom od Konjica do Metkovića u planu je glavni prometni koridor Vc preko kojeg se Grad Mostar, HNŽ/K i Bosna i Hercegovina uključuju u međunarodne prometne tokove.

2.8.1. Cestovni promet

Zakon o Cestama Federacije BiH je Javne ceste razvrstao na:

- AC – autoceste (u nadležnosti Javnog poduzeća ”Autoceste Federacije BiH”),

Grada Mostara

- BC – brze ceste (u nadležnosti Javnog poduzeća "Autoceste Federacije BiH"),
 - MC – magistralne ceste (u nadležnosti Javnog poduzeća "Ceste Federacije BiH"),
 - RC – regionalne ceste (u nadležnosti javne komunalne ustanove za ceste),
 - LC – lokalne ceste (u nadležnosti gradskih tijela vlasti prema Odluci Gradskog vijeća).
- Kroz Grad Mostar prolazi magistralna cesta M-17 (međunarodni naziv E73), najvažnija prometnica u BiH koja povezuje luku Ploče i Metković sa Mostarom i Sarajevom .

Tablica 2.8.1. PREGLED CESTA GRAD MOSTAR

Duljina ceste (u km)		
Broj ceste	Magistralne ceste	Regionalne ceste
M 6.1-2	1.269	
M 6.1-2	4.417	
M 6.1-3	21.770	
M 17-4	41.475	
M 17-5	19.492	
M 17.3-1	5.214	
R 424		14.510
R 425		0.503
R 435 A		18.940
Ukupno:	102.637	33.953

Lokalne prometnice	oznaka	Širina (m)	Duljina (km)
Mostar- Goranci- Bogodol- Ladina	L3	5,0	19,5
Goranci - Vrdi		3,0	16,0
Goranci (Sv.Ante)- Bili (Misište)		3,0	4,0
Mostar - Salakovac	L1	5,0	11,6
Mostar(Čekrk) – Glinica - Bačevići	L5	5,0	12,2
Rodoč – Jasenica - Bačevići	L6	5,0	5,3
Rodoč – Ulog – Kruševo	L7	5,0	2,5
Selišta – Tepčići – Slipčići	L8	4,5	14,2
Buna – Blagaj	L9	5,5	4,8
Blagaj – Vranjevići – Kamena	L10	5,0	5,3
Blagaj – Malo polje (oba kraka)	L11	3,0	4,4
Od M6.1 – Blagaj	L12	5,5	5,8
Buna – Gubavica – Pijesci	L14	5,5	14,0
Selište – Podgorje	L17	5,0	4,0
Žovnica – Kozica - Miljkovići	L18	2,8	4,7
Raštani – Raška Gora		3,5	4,5
Od M17-Donja Drežnica-Gornja Drežnica		5,0	21,0
Od M17- Torlo –Kuti- Potoci		4,5	9,3
Ruište – Zijemlji od R 435.1		4,5	5,0
Od M17—Salakovac-Prigrađani-Podgorani-Humi		4,5	9,3
Mostar- Busak- Kričani- Dobroč (Podveležje)		4,0	23,0

2.8.2. Željeznički promet

Javno poduzeće Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo je poduzeće od posebnog državnog interesa čija je osnovna djelatnost obavljanje unutarnjeg i međunarodnog prijevoza putnika i

Grada Mostara

roba, te održavanje i izgradnja željezničke infrastrukture.

Poslovno područje Mostar je locirano u dolini rijeke Neretve (pruga 11) sa pripadajućim objektima „Vuča vlakova i održavanje“ Mostar i „Radionica za opravku vagona“ Čapljina.

Duž pruge od juga prema sjeveru na području Grada Mostara smještene su postaje:

- Žitomislići (148+400 km);
- Baćevići (139+300 km);
- Mostar Teretna (135+500 km);
- Mostar (128+800 km);
- Raštani (125+800 km);
- Drežnica (107+000 km).

2.8.3. Zračni promet - Međunarodna zračna luka Mostar

Zračna luka Mostar, smještena u Ortiješu (južnom predgrađu Mostara), otvorena je za civilni zračni promet 1965. godine, isključivo za domaće letove. Godine 1984. Zračna luka Mostar je proglašena alternativnom zračnom lukom za Međunarodnu Zračnu luku Sarajevo tijekom Olimpijskih Igara 1974. godine..

Tablica 2.8.2. Karakteristike međunarodne zračne luke Mostar

1.	OSNOVNI PODACI O OPERATORU	<ul style="list-style-type: none"> - Operator: Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar - Adresa: Ortiješ bb, 88000 Mostar - Tel/fax: +387 36 350212 - E-mail: info@mostar-airport.ba - ICAO kod: LQMO
2.	OSNOVNI PODACI O ZRAČNOJ LUCI	<ul style="list-style-type: none"> - Položaj: 5 km južno od grada Mostara - Referentna točka: 43°16'58" N i 017°50'45" E - Nadmorska visina: 47,65 m (156 ft) - Referentna temperatura: 32C (srpanj)
3.	MANEVARSKE POVRŠINE I OBJEKTI	<ul style="list-style-type: none"> - Pravac protezanja USS: 160°-340° - Dimenzije i podloga USS: 2400x49 metara, asfalt - Dimenzije i podloga platforme: <ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> br. 1: 100x60 m, beton/asfalt <i>f</i> br. 2: 216x74 m, beton - Objekti na letjelištu : hangari, skladišta
4.	MOGUĆNOSTI VODO-OPSKRBE	<ul style="list-style-type: none"> - U zračnoj luci se nalazi vatrogasna postrojba sa 2 vatrogasna vozila i hidrantska mreža tlaka 6000 hPa (6 bara).

2.9. Pregled turističkih naselja

Uspjeh turizma Grada Mostara se uglavnom bazira na turističkoj ponudi koja se tiče kulturno-povijesnog naslijeđa, posebno na ponudi stare jezgre grada (šire područje Starog mosta). Stara jezgra grada kao područje od centralnog interesa za turiste, osim područja Starog mosta, obuhvaća i ulice Braće Fejića, Mala Tepa, Kujundžiluk, Oneščukova, Tabhana i Jusovina. Ova zona koja je pod zaštitom UNESCO-a je temelj za razvoj kulturno-povijesnog područja grada. Prema podacima Turističke zajednice HNŽ/K iz 2015. godine, na području Grada Mostara registrirano je 50 hotela, hostela i pansiona. Federalno ministarstvo okoliša i turizma do sada je izvršilo kategorizaciju osam ugostiteljskih objekata iz skupine „Hoteli“, koji se označavaju sa

četiri ili pet zvjezdica.

Na području Grada Mostara moguće je definirati sljedeće turističke cjeline – zone:

- Stara jezgra, područje pod zaštitom UNESCO-a, Stari Most i stara čaršija,
- Kulturno - povijesno nasljeđe van uže jezgre,
- Urbana - moderna zona (smještajni kapaciteti, trgovinski dio, zabava, sport, zdravstvo),
- Planinska zona: Rujište, Velež, Prenj, Čvrstica i Čabulja,
- Izletnička zona: Buna i Blagaj.

Grad Mostar je sajamski grad, sa već tradicionalnim sajmovima gospodarstva, turizma i grafičke industrije koji se održavaju na području bivšeg poduzeća Soko. Sajamska površina ima 20.000 m² zatvorenog i 10.000 m² otvorenog prostora.

2.9.1. Pregled kulturnih dobara

● NACIONALNI SPOMENICI

- 7-5-N-1 Blagaj, povijesno gradsko područje
- 7-5-N-2 Careva džamija ili Sultan Sulejmanova džamija u Blagaju, graditeljska cjelina
- 7-5-N-3 Džamija Hadži Ali-bega Lafa sa haremom, područje i ostaci graditeljske cjeline
- 7-5-N-4 Džamija u Podhumu (Derviš-paše Bajezidagića džamija), mjesto i ostaci graditeljske cjeline
- 7-5-N-5 Jevrejsko groblje u Mostaru, grobljanska cjelina
- 7-5-N-6 Karadoz-begov hamam u Blagaju, povijesna građevina
- 7-5-N-7 Karadoz-begov most u Blagaju, povijesna građevina
- 7-5-N-8 Karadoz-begova džamija, graditeljska cjelina
- 7-5-N-9 Kasnoantička bazilika u Cimu, arheološko područje
- 7-5-N-10 Kasnoantička dvojna bazilika i nekropola sa stećcima u Žitomisljima, arheološko područje
- 7-5-N-11 Katolička crkva sv. Trojstva u Blagaju, graditeljska cjelina
- 7-5-N-12 Kolakovića kuća u Blagaju, mjesto i ostaci povijesne građevine
- 7-5-N-13 Koski Mehmed-pašina džamija i medresa, graditeljska cjelina
- 7-5-N-14 Kulturni pejzaž sa natpisom Mastana Bubanjica u Donjoj Drežnici
- 7-5-N-15 Manastir Žitomislj, povijesno područje
- 7-5-N-16 Mitropolija (Vladikin dvor ili Episkopska Palata), graditeljska cjelina
- 7-5-N-17 Mostar, povijesno gradsko područje
- 7-5-N-18 Nekropola stećaka na lokalitetu Crkvina (Pod) i ostaci temelja srednjovjekovne građevine, Donja Drežnica (Donji Jasenjani), povijesno područje
- 7-5-N-19 Nekropola stećaka Šarapovlje (Vitina) u Kruševu, povijesno područje
- 7-5-N-20 Nesuh-age Vučijakovića džamija, graditeljska cjelina
- 7-5-N-21 Nezir-agina džamija, graditeljska cjelina
- 7-5-N-22 Partizansko spomen-groblje, graditeljska cjelina
- 7-5-N-23 Pravoslavna crkva sv. Vasilija Ostroškog u Blagaju zajedno sa pokretnim naslijeđem, graditeljska cjelina
- 7-5-N-24 Roznamedži Ibrahim-efendija džamija, graditeljska cjelina
- 7-5-N-25 Saborna crkva – Crkva Svete trojice u Mostaru, povijesna građevina
- 7-5-N-26 Sahat kula, povijesna građevina
- 7-5-N-27 Sevri-hadži Hasanova džamija, graditeljska cjelina
- 7-5-N-28 Sinagoga, povijesna građevina

- 7-5-N-29 Stambena graditeljska cjelina porodice Muslibegović
- 7-5-N-30 Stambeni kompleks Bišćevića-Lakišića, graditeljska cjelina
- 7-5-N-31 Stambeni kompleks porodice Velagić (Velagićevina) u Blagaju, prirodno-graditeljska cjelina
- 7-5-N-32 Stara Biskupska rezidencija u Vukodolu (Biskupija u Vukodalu), gradska cjelina
- 7-5-N-33 Stara pravoslavna crkva u Mostaru, graditeljska cjelina
- 7-5-N-34 Stari grad Blagaj (Stjepan-grad), povijesno područje
- 7-5-N-35 Stari križevi u Drežnici, povijesno područje
- 7-5-N-36 Stari most sa kulama, graditeljska cjelina
- 7-5-N-37 Staro pravoslavno groblje na Bjelušinama u Mostaru, grobljanska cjelina
- 7-5-N-38 Staro pravoslavno groblje na Pašinovcu u Mostaru, povijesno područje
- 7-5-N-39 Tekija u Blagaju na Buni, prirodno – graditeljska cjelina
- 7-5-N-40 Zelena pećina – Prapovijesno pećinsko naselje, Blagaj, arheološko područje

■ **PRIVREMENA LISTA NACIONALNIH SPOMENIKA**

- 7-5-P-1 Blagaj – Lekina ćuprija
- 7-5-P-2 Buna – Mjesto džamije Ali-paše Rizvanbegovića na Buni
- 7-5-P-3 Cernički Sibjan mekteb
- 7-5-P-4 Džamija Ahmed-age Lakišića
- 7-5-P-5 Česma na Musali
- 7-5-P-6 Gimnazija
- 7-5-P-7 Gradsko kupatilo (Banja)
- 7-5-P-8 Hotel Neretva
- 7-5-P-9 Ibrahim-age Šarića džamija
- 7-5-P-10 Kajtažova kuća
- 7-5-P-11 Katedrala Majke Crkve
- 7-5-P-12 Klaustar Franjevačkog samostana
- 7-5-P-13 Kriva ćuprija
- 7-5-P-14 Kruševo – Crkva sv. Ilije
- 7-5-P-15 Kujundžiluk čaršija
- 7-5-P-16 Mjesto Baba Beširove džamije na Balinovcu
- 7-5-P-17 Muzička škola
- 7-5-P-18 Potoci – Karađozbegova džamija
- 7-5-P-19 Rodna kuća Svetozara Ćorovića
- 7-5-P-20 Simfonijski orkestar (bivši mekteb)
- 7-5-P-21 Tabačica džamija
- 7-5-P-22 Čejvan ćehajin mekteb
- 7-5-P-23 Ćose Jahja hodžina džamija
- 7-5-P-24 Šejh Jujino turb

2.10. Pregled Elektro – energetske građevine za proizvodnju i prijenos električne energije

Na teritoriju Grada Mostara djeluju dva elektroprivredna poduzeća:

1. JP EP HZ HB d.d. Mostar i
2. JP EP BiH d.d. Sarajevo,

odgovorna za opskrbu kupaca električnom energijom na području koje pokrivaju, ali isto tako su neovisni u donošenju odluka o izgradnji novih elektrana. Ova se elektroprivredna poduzeća bave i proizvodnjom električne energije, a pored njih ima i dosta privatnih tvrtki kao i tvrtki u javno-privatnom vlasništvu koje su već izgradile ili planiraju izgraditi proizvodne objekte (MHE, HE, VE i SOLARNE). Tehničke karakteristike postojećih elektrana kao i onih koje se planiraju graditi dobivene su od elektroprivrednih poduzeća i privatnih investitora. Pored postojećih HE grupu elektrana kandidata čine MHE, RHE, HE i VE.

2.10.1. Proizvodnja električne energije

HIDROELEKTRANE	
	HE Grabovica
	HE Salakovac
	HE Mostar
	HE Mostarsko Blato
FOTOSOLAR	
	„Los Rosales“ - Mostar
VJETROELEKTRANE	
	Podveležje 1 - Mostar

Hidroelektrana Grabovica

HE Grabovica je locirana 12 km nizvodno od Jablanice, odnosno 37 km uzvodno od Mostara na rijeci Neretvi. HE Grabovica je elektrana derivacionog tipa sa akumulacijskim bazenom od $5,43 \times 10^3$ m³ korisne zapremine za dnevno izravnavanje. U strojari HE Grabovica smještena su dva agregata sa Kaplan turbinama nazivne snage 58,5 MW i generatorima snage od 64 MVA. Ukupna instalirana snaga postrojenja je 128 MVA, a srednja godišnja proizvodnja je 346 GWh.

Hidroelektrana Salakovac

HE Salakovac je locirana 15 km uzvodno od Mostara na rijeci Neretvi. To je elektrana derivacionog tipa sa akumulacijskim bazenom od $15,6 \times 10^6$ m³ korisne zapremine za djelimično sedmično izravnavanje. Brana je gravitacionog tipa. U strojari HE Salakovac smještena su tri agregata sa Kaplan turbinama, nazivne snage 70 MW i generatorima snage od 75 MVA. Nakon obnove elektrana je puštena u pogon 1998. godine. Ukupno instalirana snaga postrojenja je 225 MVA, a srednja godišnja proizvodnja je 590 GWh.

Hidroelektrana Mostar

Hidroelektrana Mostar je zadnje izgrađeno postrojenje u nizu od četiri elektrane na rijeci Neretvi. Smještena je 6 km uzvodno od Grada Mostara. Pri obnovi HE Mostar instalirana je kompletna nova oprema upravljanja, mjerenja, zaštite i signalizacije, naponske i turbinske regulacije, oprema pomoćnih pogona u elektrani i na brani, oprema izmjeničnog i istosmjernog razvoda, postrojenje 110 kV, 35 kV i 10 kV, te izvršeni kapitalni remontirane turbine, generatora i blok transformatora. Nakon obnove, elektrana je ponovo puštena u pogon 1997. godine. Ukupna instalirana snaga elektrane je 75 MVA, a srednja godišnja proizvodnja iznosi 310 GWh. U strojarnici su ugrađene tri Kaplan turbine i tri generatora po 24 MW.

HE Mostarsko blato projektirane snage 2×30 MW osigurava godišnju proizvodnju 172 GWh energije. Izgradnja je počela u rujnu 2006. godine, a 13. svibnja 2010. godine hidroelektrana je

puštena u pogon.

VE Podveležje instalirane snage 48 MW sa godišnjom proizvodnjom 130 GWh električne energije, prvi je vjetropark Elektroprivrede BiH. Provedbom testiranja na prva dva vjetroagregata od ukupno 15 instaliranih na podveleškom platou, započela je završna faza ispitivanja funkcionalnosti vjetroagregata i proizvodnja električne energije na VE Podveležje.

Objekt, lokacija	Proizvod./god	Kategorija PU
HE -Grabovica	346 GWh	PU 1
HE -Mostar	310 GWh	PU 1
HE -Salakovac	590 GWh	PU 1
HE –Mostarsko blato	172 GWh	PU 1
VE-Podveležje	130 GWh	PU 1

2.10.2. Prijenos i distribucija električne energije

Prijenosnu mrežu čine:

- Nadzemni vodovi 110, 220 i 400 kV naponske razine,
- Transformatorske stanice 400/x kV, 220/x kV i 110/x kV i
- Rasklopna postrojenja.

Na području Grada Mostara distribuciju električne energije vrše JP „Elektroprivreda HZ-HB“ OJ Distribucija električne energije pogon Mostar i JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo podružnica „Elektrodistribucija“ Mostar.

Trafostanica	Lokacija	Kategorija PU
400/220/110/35/10 kV	ČULE	PU 1
110/35/10 kV	RODOČ	PU 1
110/35/10 kV	RUDNIK	PU 1
110/35/10 kV	BALINOVAC	PU 1
110/35/10 kV	OPINE	PU 1
Dalekovod	Relacija	Kategorija PU
400 kV	GACKO - ČULE	PU 1
110 kV	OPINE - NEVESINJE	PU 1
110 kV	HE MOSTAR – TS OPINE	PU 1
35 kV	ZALIK - RAŠTANI	PU 1
35 kV	RAŠTANI – TORANJ VRAPČIĆI	PU 1
35 kV	TORANJ VRAPČIĆI – TS ŽELJUŠA	PU 1

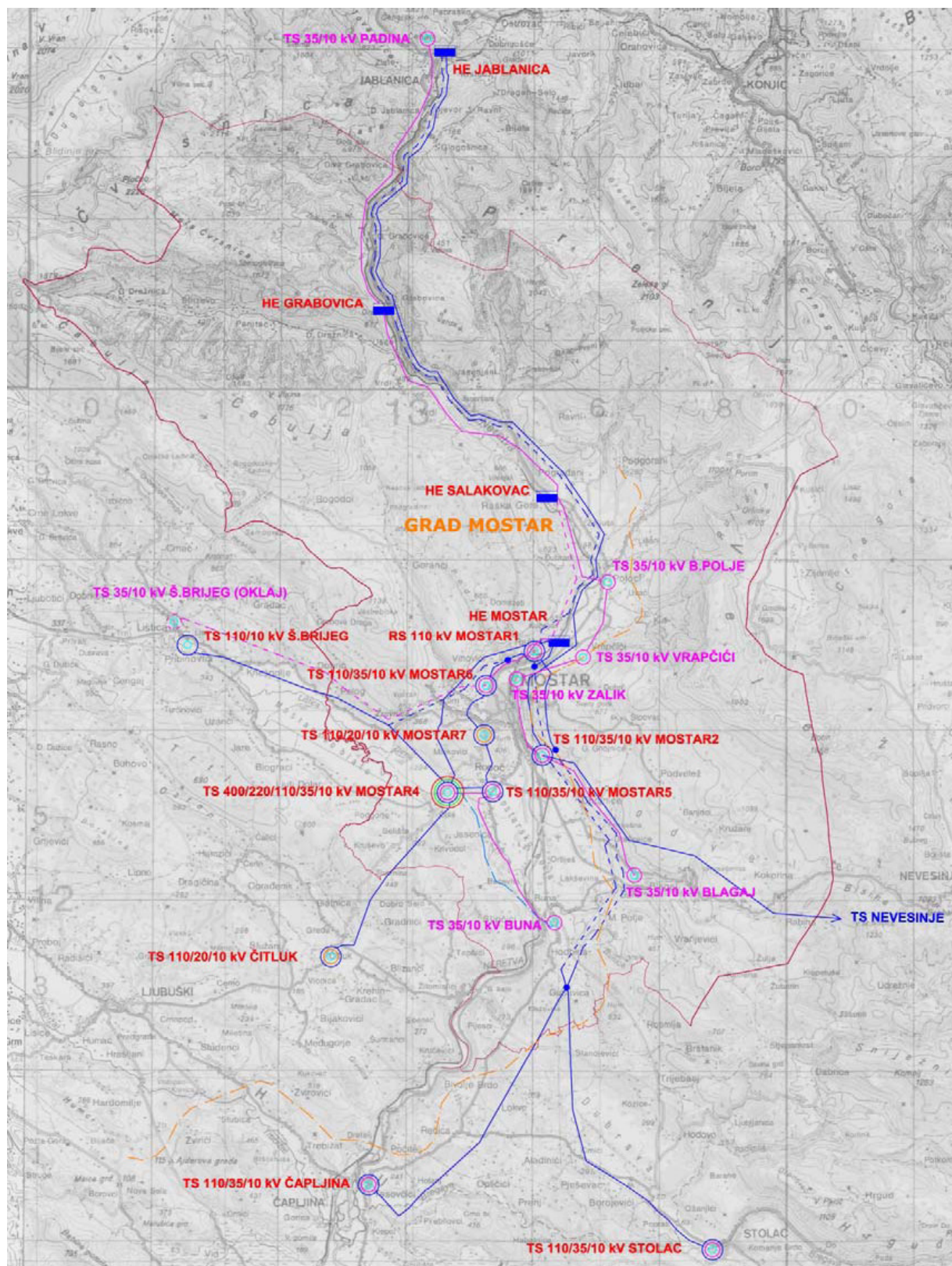
35/10 kV	Buna	PU 1
35/10 kV	Grabovica	PU 1
35/10 kV	Željuša	PU 1
35/10 kV	Vrapčići	PU 1
35/10 kV	Predionica	PU 1
35/10 kV	Blagaj	PU 1
Rasteretne stanice	Lokacija	PU 1
RS 220 kV	Jasenica	PU 1
RS 110 kV	Raštani	PU 1

Ostale trafostanice na području Grada Mostara su naponskog nivoa 10/0,4 kV. Ukupan broj tih trafostanica na području grada je oko 659.

Prema Pravilniku o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara, za elektroenergetska postrojenja nazivne snage do 1600 kW bez osoblja, postavljanje PP aparata u postrojenja nije obvezno. Iz tih razloga u trafostanicama 10/0,4 kV nisu postavljeni protiv požarni aparati.

Kada je u pitanju održavanje mreže jako je važno da se održavaju propisane minimalne distance, naročito kada mreža prolazi kroz šumska područja. Prema važećem „Pravilniku o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 kV do 400 kV“ („Sl. glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 23 od 18.03.2008. godine) potrebno je pri planiranju zadovoljiti uvjete iz članka br.2 ovog Pravilnika, koji glasi: Širina područja zone sigurnosti horizontalne ravnine za dalekovode različitog napona prikazana je u tablici:

Nazivni napon dalekovoda	Širina područja sigurnosti
400 kV	40 m
220 kV	30 m
110 kV	25 m
35 kV	20 m
10 kV	10 m

Slika 5. Elektro-energetske građevine za proizvodnju i prijenos električne energije

2.11. Pregled lokacija na kojima su uskladištene veće količine zapaljivih tečnosti i plinova, eksplozivnih materija, te drugih opasnih materija

Na području Grada Mostara identificirana su mjesta gdje su uskladištene veće količine eksplozivnih i lako zapaljivih materija:

Skladišta minsko-eksplozivnih stvari

Ukupno	Neto (t)	Bruto (t)	Perspektivno(t)
Bačevići-Mostar	729	875	318,4

Izvor: Procjena ugroženosti BiH od prirodnih i drugih nesreća

Tablica 2.11. Pregled lokacija i građevina u kojima se vrši utovar i istovar zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih materija

	Naziv benzinske crpke	Adresa	Vr. Energenta	Kategorija PU
1.	Podhum	Branitelja bb	+ plin	PU 1
2.	Centrum Mostar	A. Starčevića (Centar II	+ plin	PU 1
3.	Circle-International	Bišće p. (Put za Aluminij)	+ plin	PU 1
4.	Ortiješ	Ortiješ bb		PU 1
5.	Ortiješ MOPLIN	Ortiješ bb	+ plin	PU 1
6.	Orlac	Orlac		PU 1
7.	KRUŠEVO	Kruševo		PU 1
8.	“HIFA” doo Tešanj	Put za Opine	+ plin	PU 1
9.	Energopetrol, Mostar I	Trg Ivana Krndelja	+ plin	PU 1
10.	Energopetrol, Mostar II	M. Tita kod Sjevernog logora	+ plin	PU 1
11.	Energopetrol, Mostar III	Bišće polje	+ plin	PU 1
12.	Energopetrol, Mostar IV	Bišće polje		PU 1
13.	Energopetrol, Potoci	Potoci bb	+ plin	PU 1
14.	Opine bb	Opine bb	+ plin	PU 1
15.	Energy Comerc	Rudnik, Dubrovačka bb		PU 1
16.	OIL-AC	Buna bb	+ plin	PU 1
17.	Hold Ina	Sutina bb	+ plin	PU 1
18.	Lamina	Biskupa Čule bb	+ plin	PU 1
19.	Maral	Bišće polje bb		PU 1
20.	Gnojnice	Gnojnice bb		PU 1
21.	Potoci – Krivina	Potoci bb – Krivina	+ plin	PU 1
22.	Željuša I	Željuša I		PU 1
23.	Željuša II Prigrađani	Željuša II Prigrađani		PU 1
24.	Rodoč	Rodoč		PU 1
25.	Žovnica	Žovnica		PU 1
26.	Žitomislíc	Žitomislíc		PU 1
27.	Buna	Buna	+ plin	PU 1
28.	Potoci	Potoci bb	+ plin	PU 1
29.	Vrapčići	Vrapčići bb	+ plin	PU 1
30.	Mostar 1 Zalik	Sutina bb		PU 1
31.	Mostar 2 Tekija	Tekija		PU 1
32.	Mostar 3 Avijatički most	Bišće polje	+ plin	PU 1
33.	Biskupa Barišića 9 Mostar	Žovnica		PU 1
34.	AC-OIL	Vukovarska bb		PU 1
35.	Meser“ d.o.o. Mostar	Rodoč bb		PU 1
36.	Hercegovina promet Oil	Bišće polje bb		PU 1
37.	EOL Petrol	Maršala Tita bb		PU 1
38.	Terminal za avio gorivo	Zračna luka		PU2

2.12. Pregled vatrogasnih domova i broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi za gašenje požara

Prema Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Gradske uprave Grada Mostara u sastavu „Odjela za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, civilnu zaštitu i vatrogastvo“, je formirana Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo koja je nadležna za: Programiranje, planiranje, organiziranje, obučavanje, osposobljavanje, provođenje i financiranje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća na području grada uključujući i oblast zaštite od požara sukladno sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu. Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo ima tri uže organizacijske jedinice i to odsjek za civilnu zaštitu, odsjek za zaštitu od požara i profesionalnu vatrogasnu postrojbu.

Organizacione jedinice	Funkcija / ime i prezime		
		lokacija	telefon
Odjel za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, CZ i V	Načelnik odjela- Predrag Šupljeglav	Adema Buća 19	
Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo	Šef Službe-		
Profesionalnu vatrogasnu postrojba/jedinica	Zapovjednik- Petar Jurić	Kneza Višeslava 75	036/334-298
	Zamjenik zapov.- Dragan Velagić	Sjeverni Logor bb	036/570-046
Odsjek za zaštitu od požara	Šef Odsjeka- Marinka Majstorović	Kneza Višeslava 75	036/334-294
Odsjek za civilnu zaštitu	Šef Odsjeka- Slavica Aničić	Sjeverni Logor bb	036/570-014

Na požarnom području grada djeluju PVP/J sa ispostavom u Sjevernom Logoru i sjedištem. Prema usvojenoj sistematizaciji, vatrogasna postrojba broji ukupno 82 djelatnika, od tog broja 64 vatrogasaca su raspoređena u 4 voda.

Stručna sprema	Funkcija	Ukupno	Rukovoditelji akcije gaš.požara	Vatrogasni ispit
VSS	Zapovjednik,zamjenik PVP/J,savjetnik za obuku	3	3	
VŠS	Šef ispostave, šef servisa,kontrolor za provođenje mjera ZOP-a, suradnik za tjelesnu spremu	4	4	
SSS	Zapovjednik voda i zamjenik zap.	8	8	-
KV	Zapovjednik odjeljenja I skupine	12	12	-
SSS	Operativni centar	4	-	4
KV,SSS	Vatrogasci i vozači po smjenama	44	-	44
SSS	Serviser ,radio TT mehaničar	2	-	2
VKV	Autoelektričar,automehaničar	3	-	3
		80	27	53

Odsjek za zaštitu od požara

Stručna sprema	Funkcija	Ispit iz oblasti zaštite od požara	Vatrogasni ispit	Ukupno
VSS	Šef odsjeka i savjetnik	2	-	2
SSS	Računovodstvo	-	-	1
KV	Skladištar, kurir	-	3	3

2.12.1. Pregled vatrogasnih domova, broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih društava

Na području Grada Mostara djeluje 8 dobrovoljnih vatrogasnih društava (registriranih kao udruge građana), te dvije vatrogasne postrojbe u gospodarstvu (jedna trenutno van funkcije). Trenutno stanje i broj vatrogasaca prikazan je u narednim tabelama:

Tablica 2.12. Pregled vatrogasnih domova, broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih društava

Vatrogasna postrojba/ jedinica	Adresa	Broj profesionalnih vatrogasaca	Broj dobrovoljnih vatrogasaca	Vatrogasni dom
PVP/J Mostar	Kneza Višeslava 75	29	-	+
PVP/J ispostava	Sjeverni logor bb	26	-	+
DVD Park prirode R.	Rujište	-	9	U izgradnji
DVD Mostar	Kneza Višeslava 75	1		+
VD Mostar	Braće Brkića	-		+
DVD Buna	Buna	-	12	-
DVD Polog	Polog	1	7	-
DVD Goranci	Goranci	1	11	-
DVD Jugoistok	Blagaj	1	9	U izgradnji
DVD Bijelo Polje	Bijelo Polje	-	-	-

Postojeće stanje

Profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu			
	Broj vatrogasaca u dežurstvu		Vozila
Aluminij d.d.(Služba PP zaštite)*	10		Cistern + 2 interventna vozila*
Zračna luka	8		2
Pravne osobe sa vatrogasnim dežurstvom			
Pravna osoba	Broj vatrogasaca u pasivnom dežurstvu	Pravna osoba	Broj vatrogasaca u dežurstvu
H.D. Herceg Stjepan Kosača	2	HŠK Zrinjski	2
Narodno pozorište	2	FK Velež	2
HE Grabovica	2	Zračna luka*	5-7
VE Podveležje	2		

***Napomena:**

Stanje u 2021.g. za ALUMINIJ d.d. Mostar nije poznato

Zračna luka Mostar –Potrebno kroz svoju procijenu i plan da definiraju točan broj vatrogasaca koji se šalju iz PVP Grada na ispomoć.

2.12.2. Pregled materijalno – tehničkih sredstava koja posjeduje vatrogasna postrojba

VOZILA	Karakteristike	Godište
Profesionalna vatrogasna postrojba/ jedinica PVP/J		
Vozila - broj i vrste vatrogasnih vozila temeljem članka 9. Pravilnika o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi:		Godište proizvodnje
Komandno/zapovjedno vozilo	2+2	2017;2017(2 kraftera+2amaroka)
Navalno vozilo	8	1990;2014;1988;1966;1965;1970;2016;2016
Autocisterne	3	1982;1986;-FAP(magerus,danac)-za rashod
Autocisterne	3	2021.god
Vozilo za gašenje vodom i pjenom	1	1981 FAP16/16- staro
Vozila za gašenje prahom	-	-
Kombinirano vozilo-voda,pjena,prah	-	-
Vozila za gašenje šuma i raslinja	-	-
Automobilske ljestve	1+1	1968 -nije ispravno, krafter korpa max.15m 2018
Hidrauličke zglobove i teleskopske platforme	1	1983-nije ispravno
Vozilo za tehničke intervencije	1	1972-RW2
Vozilo za manje tehničke intervencije	3	2013;2013;(T5-T6)+TAMIĆ
Vozila za prijevoz ljudstva	2+2	2008;2008 (LADE); WWLT35- 1981;vauksal
Dizalice	3t-2 kom	2015
Druge vrste vozila koja se mogu koristiti	1	Škoda-2005

Kolektivna oprema		Kapacitet
Pumpe za vodu	8	1200l/min
Prikolice	-	
Generatori za pjenu	1	Na vozilu
Ventilatori za dim	-	
Ljestve - kukače	4	Na vozilima
Ljestve - prisanjače	3	Na vozilima
Ljestve - Mehaničke	-	-
Spusnice	-	-
Uskočni jastuci	-	-
Čamci za spašavanje	1	
Naprtnjače	76	Spremište + po vozilima
Brentače	-	-
Vatrogasna crijeva fi 25 mm	20	Na vozilima
Vatrogasna crijeva fi 52 mm	58	
Vatrogasna crijeva fi 75 mm		
Prijenosni uređaji za gašenje požara	25	Spremište + po vozilima
Digitalne radio stanice IC-F1000D	4	2016
Izolacioni aparat	18	Na vozilima
Elektro generatori	2	Na vozilima
Druge oprema koja se može koristiti u intervenciji	-	-

2.13. Pregled mjesta na kojima postoji stalno vatrogasno dežurstvo**Tablica 2.13. Pregled operativnih centara civilne zaštite i profesionalnih vatrogasnih postrojbi/jedinica**

Organizacione jedinice	lokacija	telefon	Pokrivenost rada
Operativni centar CZ HNŽ/K	Kneza Višeslava, Mostar	121	od 00 do 24,00
Operativni centar PVP/J	Kneza Višeslava, Mostar	123	od 00 do 24,00
Operativni centar CZ	Sjeverni Logor bb, Mostar	036/570-014	od 08 do 16,00

2.14. Pregled prirodnih crpilišta vode koji se mogu upotrebljavati za gašenje požara**Tablica 2.14. Pregled izvorišta podzemnih voda na području Grada**

Naziv izvorišta	Općina izvorišta	Naselje koje se opskrbljuje	Minimalna izdašnost 20-god. Rang pojave Q_p (l/s)
Vrelo Radobolje	Mostar	Mostar	300
Studenac	Mostar	Mostar	1.000
Bošnjaci	Mostar	Mostar	150
Vrelo Bune	Mostar	-	3.100
Salakovac	Mostar	-	-
Ukupno:			4.550,

Izvor : Vrednovanje i pogodnosti prostora za prostorni razvoj HNŽ/K

Potencijalne lokacije vodocrpilišta povoljnih za zrakoplove i helikoptere

Vodocrpilište je mjesto-vodena površina, sa koje se može uzimati voda vjedrom iz helikoptera, ili slijetanjem zrakoplova na tu površinu, radi uzimanja vode glisiranjem.

Karakteristike Mostarskog jezera

1.	POLOŽAJ	- Zemljopisni: šest kilometara od centra Mostara
2.	DIMENZIJE I KAPCITET	- dužina jezera je oko 10 kilometara - površina oko 112 ha - najveća dubina jezera je oko 20 m - oscilacije vode do 5 m
3.	PRILAZI JEZERU	- Kopneni: asfaltni put, - Zračni: pravac sjever-jug.
4.	MOGUĆNOSTI ZA GAŠENJE POŽARA	- Vodocrpilište: povoljno za zrakoplove i helikoptere.

2.15. Pregled vanjske hidrantske mreže i pregled naselja i dijelova naselja u kojima su izvedene vanjske hidrantske mreže za gašenje požara

Na vodovodnoj mreži instalirani su ulični požarni hidranti Ø80 mm na međusobnom razmaku od 50 m, 100 m i više od 100 m. Isti se snabdijevaju vodom iz gradske vodovodne mreže i to iz prstenaste mreže oko 75%, a preostali dio se snabdijeva iz granate mreže. Na gradskoj vodovodnoj mreži instalirani su uglavnom podzemni požarni hidranti, dok su nadzemni požarni hidranti u malom broju zastupljeni kod pojedinih značajnih objekata. Hidrantska mreža je dotrajala s neutvrđenim brojem neispravnih hidranata. Veći dio prigradskih naselja nije pokriven hidrantskom mrežom.

Naselje « Bakijina luka »*NH-nadzemni hidrant**PH-podzemni hidrant*

NH1-Nedostaje (prije b. crpke «Čule», kod prometnog znaka)

NH2-neispravan

NH3-(kod broja 48, neispravan)

NH4-(kod broja 56, puknut)

NH5-(kod broja 62, neispravan)

NH6-(preko puta broja 257, Rudarska ulica , slomljen)

Svih 6 hidranata je izvan funkcije.**Naselje «Centar 3»**

PH1 kod Aure zatrpan.

PH2 zatrpan.

PH3 ispravan, (kod broja 78, dr. A. Starčevića).

PH4 zatrpan.

PH5 ispravan, (iza br. 68 dr. A. Starčevića).

PH6 neispravan (skinut) (iza br. 68 dr. A. Starčevića).

NH (ispravan).(18.Kneza Višeslava, ispred servisa «Jelić»).

PH7-ispred br.72 dr. A. Starčevića.

PH8 (nema ga, kod «baz-a», silosa i br. 74 dr. A. Starčevića)

Ukupno 8 hidranata , 3 ispravna i 5 izvan funkcije .**Naselje «Centar 2»**

PH1 (ispred br. 66 dr. A. Starčevića, ispravan).

PH2 kod bočališta «A. Rozić», zatrpan.

PH3 (ispravan-kod prolaza br. 62 dr. A. Starčevića.)

PH4 ispravan – nasuprot PH3 kod parkinga (dr. A. Starčevića).

PH5 neispravan (kod «AS-a» (dr. A. Starčevića)).

NH6 (50 fi kod restorana Mateo – neispravan).

PH7 ispravan (kod Matea u krugu Sokola).

PH8 ispravan (između zgrada frizerskog salona Tea i Studio M , kod igrališta).

PH9 (kod br. 52 dr. A. Starčevića MZ Centar 2).

PH10 (zatrpan , na čošku kod parkinga, iza MZ Centar 2).

PH11 (nema, kod br. 48 dr. A. Starčevića).

Od 11 hidranata 5 je ispravnih, a 6 je izvan funkcije.**DUBROVAČKA-ZGONI**

NH1 - (unutar zgrada kod broja 69) - neispravan

NH2 - (unutar zgrada kod broja 79) - neispravan

NH3 - (unutar zgrada kod broja 87 i Blajburških žrtava 25) – neispravan

NH4 - (na čošku kod broja 27) – neispravan

NH5 - (na raskrižju Blajburških žrtava i Dubrovačke) – nema ga

NH6 - (Dubrovačka broj 79)- neispravan

NH7 - (Dubrovačka broj 75) - neispravan

PH8 - (Dubrovačka broj 69) – neispravan

NH9 - (Dubrovačka broj 114) – neispravan

- NH10 - (iza Dubrovačka broj -118) – neispravan
NH11 - (Dubrovačka broj 110) – ispravan
PH12 - (L. Mandića 12) – ispravan
PH13 - (INTERPRES) – nema ga
PH14 - (Dubrovačka, prekoputa Euroherca) – nema ga
PH15 - (L. Mandića kod parka) – ispravan
PH16 - (prekoputa L. Mandića br. 7) – ispravan

Od 16 hidranata imamo 4 ispravna i 12 izvan funkcije .

Područje ispod Bijelog brijega

- PH1 – (H. mladeži broj 18, kod garaža)- neispravan
PH2- (H. mladeži 14) – zatrpan
PH3 – (H. mladeži - parking)- ispravan
PH4- (H. mladeži br. 9 - prekoputa) – ispravan
PH5 – (H. mladeži br. 7, ispred video kluba) - ispravan
PH6 – (H. mladeži br. 3 – prekoputa) - ispravan
PH7 – (H. mladeži , , ispred ZBIM-a) – ispravan
PH8 – (S. Radića 112) - neispravan
PH9 – (S. Radića 90) – ispravan
PH10 – (S. Radića, prekoputa Merkatora , kod buregdžinice, u šahtu) – ispravan
PH11 – (S. Radića, prekoputa Merkatora) – zatrpan

Od 11 hidranata su 4 izvan funkcije i 7 ispravnih .

Područje «Uglovnica – Avenija»

- PH1 – (kod uglovnice , između Di Napoli i mesnice) – ispravan
PH2 – (Splitska , kod uglovnice) – ispravan
PH3 – (Splitska 22) - ispravan
PH4 – (Splitska 76) – skinut
PH5 – (raskrižje «vrh Splitske i Avenija) – ispravan
PH6 – (Kralja Tomislava (Avenija , Zvezdara 12, tabla na ljekarni) – ispravan
PH7 – (Kralja Tomislava , Avenija 14) – ispravan
PH8 – (Kralja Tomislava , Avenija 18, prekoputa Hercegovačke banke) – ispravan
PH9 – (Kralja Tomislava 18b , prolaz za tržnicu) - ispravan
PH10 – (vrh Avenije, Rudarska 77) - neispravan
PH11 – (Rudarska 75) - zatrpan PH12 – (Rudarska 75) – zatrpan
PH13 - (Rudarska 77b) – ispravan
PH14 – (Kralja Tomislava 77) – ispravan
PH15 – (Kralja Tomislava 69) – ispravan
PH16 – (Kralja Tomislava , kod HVIDR-e) – ispravan
PH17 – (Kralja Tomislava, prekoputa ljekarne) – nema ga
NH18 – (Splitska , prekoputa br. 76) – neispravan
NH19 – (Splitska , prekoputa br. 24) – neispravan
NH20 - (Splitska)nema
NH21 - (Splitska) – slomljen
NH22 -(raskrižje, Splitska) – nema
PH23 – (Splitska br. 1, između zgrada) – ispravan
PH24 – (prekoputa n. bolnice , B. Bušića) – ispravan

PH25 i NH26- (kod kamenog MUP-a) – nema
NH27 – (kod prolaza za MUP) – neispravan
NH28 – (A. B. Bušića 5) – neispravan
NH29 – (A. B. Bušića (iza MUP-a)) – neispravan
NH30 – (iza r. k. Neretva – kod parkinga) – neispravan
NH31 –(ispred marketa D8D) –slomljen
NH32 – (Splitska 13, prekoputa MUP-a) – neispravan
NH33 - (Splitska 13) – neispravan
NH34 - (Splitska 17) – nema ga
PH35 – (Splitska 17) – skinut
PH36 –(S. Radića) – poništen
NH37–(S. Radića) – poništen
NH38-(ispred ALF-a) – ispravan
PH39- (Avenija) – skinut
PH40 -(ispred Ekonomske škole) – skinut
PH41 -(kod 10. osn. škole) – nema ga
PH42- (između 8 i 10 K. Tomislava) – ispravan
PH43- (na raskrižju K. Tomislava) – ispravan

Ukupno je 43 hidranta, 17 je ispravnih, a 26 je izvan funkcije.

Područje od stadiona do Španjolskog trga

PH1 –iznad Ekonomskog fakulteta – ispravan
PH2 -(Petra Krešimira IV br. 28) – ispravan
PH3 – (na raskrižju Petra Krešimira i kralja Tomislava) – nema ga
PH4- (kralja Tomislava , iza urara) – nema ga
PH5 – (kralja Tomislava 18b) – neispravan
PH6 – (na ulici kralja Tomislava ispred pekarnice) – neispravan
PH7 – (raskrižje kralja Tomislava i Zvonimira) – ispravan
PH8 – (kralja Zvonimira 21)) – nema ga
PH9– (kralja Zvonimira 19a) – nema ga
PH10– (kralja Zvonimira ,iza 17d i 19a) – neispravan poklopac
PH11 i12 – (Zagrebačka , iza picerije Zagreb) – nema
PH13 – (iza Hemingveja) – nema ga
PH14 – (Zagrebačka 14, iza autosalona)
PH15 – (kralja Zvonimira 17) – ispravan
PH16 – (kralja Zvonimira 15, iza zgrade) – ispravan
PH17 – (raskrižje kralja Zvonimira i Tvrtka, ispred Irish paba) – neispravan
NH18 – (ispred Kosače, do kružnog toka) – ispravan
PH19 – (raskrižje Zagrebačke i Petra Krešimira) – neispravan
PH20 – (Zagrebačka 10) – ispravan
PH21 – (Zagrebačka , kod staklara) – nema ga
PH22 – (Zagrebačka, kod staklara) – neispravan
PH23 – (Zagrebačka, kod autopraone) – nema ga
PH24 – (iza zgrade Parkova) – ispravan
PH25 - (Zagrebačka 6)) – ispravan
PH26 – (Zagrebačka 40) – ispravan
PH27 – (Zagrebačka 32) – ispravan

PH28 – (Zagrebačka 26,) – ispravan
PH(29 i 30) – (kružni tok Rondo , ispred Hipo banke) – nema
PH31 – (Liska, kneza M. V. Humskog) – neispravan
PH32– (Liska, kneza M. V. Humskog) – ispravan
PH33 – (L. šetalište , N. Š. Zrinski) – neispravan
PH34– (L. šetalište , N. Š. Zrinski) – nema ga
PH35 – (Španjolski trg) – neispravan

Od 35 hidranata 13 je ispravnih, a 22 izvan funkcije .

Područje «Rondo – Franjevačka «

PH1 – (kraljice Katarine 9 na ulici) - ispravan
PH2– (kraljice Katarine10 na ulici) –zatrpan
PH3– (kraljice Katarine 8 na ulici) –zatrpan
PH4 – (F. Miličevića 13 , iza zgrade , pored Radobolje) – ispravan
PH5 – (F. Miličevića 29) – ispravan
PH6 – (F. Miličevića , između 35 i 37) – ispravan
PH7 – (F. Miličevića 37) – nema ga
PH8 – (Franjevačka 52A , kod mosta) – ispravan
PH9 – (Franjevačka 52A , kod II mosta) – ispravan
PH10 – (Franjevačka 16a, kod «NOVA» marketa) – neispravan
PH11 – (Franjevačka 20, kod medicinske škole) – neispravan
PH12 – (Franjevačka , između 31 i 35) – neispravan

Od ukupno 12 hidranata , 6 je ispravnih , a 6 je izvan funkcije .

Područje pored Radobolje (iza katedrale)

4 ispravna nadz. hidranta – ul. akademika Zovke
PH5 – ispravan –(biskupa Buconjića 19)
PH6– ispravan –(biskupa Buconjića)
PH7–nema–(biskupa Buconjića)
PH8–neispravan –(biskupa Buconjića)
PH9– ispravan –(biskupa Buconjića)
PH10– ispravan –(biskupa Buconjića)
PH11– ispravan –(biskupa Buconjića, iza pošte)

4 ispravna nadz. hidranta – (na Balinovcu)

Od 15 hidranata 13 je ispravnih , a 2 izvan funkcije .

-Panjevina –

4PH - nema –(don I. Musića)
PH5 – neispravan –(don I. Musića 39.)
PH6 – ispravan
PH7 – ispravan – (dr. V. Vrančića)
PH8 – ispravan – (ispod groblja Šoinovac)
PH9 – ispravan - (ispod groblja Masline)
PH10 – ispravan – (I. Mažuranića)
PH11 i 12 – nema – (I. Mažuranića)
PH13 i 14 – ispravni – (I. Zelenike)

Od 14 hidranata ,7 je ispravnih , a 7 je izvan funkcije.

Grada Mostara

-Vihovići –

Od 13 hidranata, 10 je izvan funkcije (skinutih) , a 3 ispravna .

-Bijeli brijeg –**5 ispravnih podzemnih hidranata**

- Ulica kneza Domagoja od 3 hidranta , 2 su ispravna , 1 neispravan .
- Kod zgrade vlade -od 3 hidranta , 2 su ispravna , a 1 skinut.
- Hotel Ero -od 3 hidranta , 1 ispravan , a 2 neispravna .
- Crna ulica - 3 PH (podzemni hidrant) ispravna

U zapadnom dijelu grada od 201 hidrant, 98 je ispravnih, a 103 su izvan funkcije (slomljen, zatrpan, neispravan, nema ga).

Iz grafičkog prikaza (u prilogu) vidljivo su obilježena 323 vanjska hidranta u dijelu pod nadzorom Radne jedinice 1 JP „Vodovod“ i 319 hidranata u nadležnosti Radne jedinice 2.

2.16. Pregled građevina na kojima stalno ili privremeno boravi veći broj osoba**2.16.1. Osnovnoškolske ustanove**

Objekt,lokacija	2021/22	Kategorija PU	
O.Š.Antuna Branka Šimića , Kraljice katarine	562	PU 2	
O.Š.Ilići , Ilići bb	193	PU 2	
J.U. Osnovna škola “Mustafa – Šejh Jujo”	612	PU 2	
Treća osnovna škola	Trg hrvatskih velikana,bb	456	PU 2
Područni ured III O.Š. Polog	Polog	-	PU 3
J.U.IV osnovna škola	Salke Šestića, 23	570	PU 2
O.Š.Ivana Gundulića	Rudarska, 87	695	PU 2
J.U.VI osnovna škola	A.Šantića, 10	306	PU 2
J.U.VII osnovna škola	Gojka Vukovića 11	310	PU 2
O.Š.Silvija Strahimira Kranjčevića	Bleiburških žrtava 35	477	PU 2
O.Š.Cim	Cim	230	PU 2
O.Š.Bartola Kašića	Rude Hrozničeka,46	348	PU 2
O.Š.Petra Bakule	Kralja Tomislava, 9	663	PU 2
J.U.O.Š.Zalik	Ul.Muje Pašića, 7	575	PU 2
O.Š.Vrapčići	Vrapčići bb	278	PU 2
O.Š.Bijelo Polje - Potoci	Potoci bb	418	PU 2
O.Š.Gnojnice	Gnojnice bb	474	PU 2
O.Š.Drežnica	Drežnica	158	PU 2
J.U. O.Š. Blagaj	Blagaj	269	PU 2
J.U.O.Š.”Omer Maksumić” Podvelež	Podvelež	22	PU 3
O.Š.Ilije Jakovljevića	Dr.A.Starčevića, bb	600	PU 2
O.Š.Marina Držića	Buna	277	PU 2
O.Š.Kruševo	Kruševo	105	PU 2
J.U.Centar za djecu i omladinu sa posebnim potrebama ”LOS ROSALES“ ROSALES”	Južni logor, bb	65	PU 2
Osnovna škola za djecu sa posebnim potrebama	Kantarevac, bb	48	PU 3

Grada Mostara

2.16.2. Srednjoškolske ustanove

Objekt,lokacija	kapacitet	Kategorija PU
Srednja medicinska škola USRC Midhad Hujdur Hujka, Sjeverni logor	435	PU 2
Srednja elektrotehnička škola Alekse Šantića	415	PU 2
Srednja tekstilna i poljoprivredna škola USRC Midhad Hujdur Hujka, Sjeverni logor	162	PU 2
J.U.Srednja mašinsko-saobraćajna škola Mostar Mile Budaka(A.Šantića)	524	PU 2
Gimnazija fra.Grge Martića Kralja Tomislava 9a	633	PU 2
Srednja medicinska škola Sestara milosrdnica Franjevačka, 18	703	PU 2
SŠ likovnih umjetnosti Gabrijela Jurkića Bleiburških žrtava, 35	74	PU 3
Srednja strojarska škola. Fausta Vrančića Kralja Zvonimira, 24	301	PU 2
Srednja građevinska škola Jurja Dalmatinca Kralja Zvonimira, 24	303	PU 2
Srednja turističko – ugostiteljska škola Stjepana Radića, 3	331	PU 2
Srednja prometna škola Kralja Zvonimira, 24	449	PU 2
Srednja elektrotehnička škola R. Boškovića Kralja Tomislava 1	436	PU 2
Srednja ekonomska škola Joze Martinovića Kralja Tomislava	511	PU 2
J.U. Srednja građevinska škola Konak bb	266	PU 2
J.U.srednja ekonom. I turist- ugostiteljska škola Konak bb	281	PU 2
Gimnazija Mostar Španski trg br.1	715	PU 1
J.U.II Gimnazija Mostar USRC Midhad Hujdur Hujka, Sjeverni logor	405	PU 2
Glazbena škola Ivana.pl.Zajca Kralja Tomislava 23	289	PU 2
Muzička škola I i II stupnja Maršala Tita 179	-	PU 2
Internacionalna privatna Gimnazija Blajburških žrtava 100	56	PU 3
Privatna srednja strukovna škola „Verbum“ Mostar Rade Bitange 13	-	PU 3

2.16.3. Visokoškolske ustanove

Objekt,lokacija	kapacitet	Kategorija PU
Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet ,Biskupa čule 10	483	PU 2
Ekonomski fakultet , Matice hrvatske bb	-	PU 2
Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, Matice hrvatske bb	877	PU 2
Fakultet strojarstva i računarstva , Matice hrvatske bb	311	PU 2
Fakultet zdravstvenih studija, Kralja Petra Krešimira IV (Bijeli Brijeg)	232	PU 2
<i>Farmaceutski fakultet , Matice hrvatske bb</i>	<i>20</i>	<i>PU 3</i>
Filozofski fakultet , Matice hrvatske bb	964	PU 2
Građevinski fakultet , Matice hrvatske bb	550	PU 2
Medicinski fakultet , Kralja Petra Krešimira IV (Bijeli Brijeg)	63	PU 2
Pravni fakultet , Matice hrvatske bb	1000	PU 2
Visoka škola „Logos centar“ , Bišće polje Mostar	240	PU 2
<i>Fakultet međunarodnih odnosa i diplomacije , Mostar</i>		<i>PU3</i>
<i>CKM-Fakultet za menadžment resursa , Mostar</i>		<i>PU3</i>
Objekt,lokacija-Sjeverni Logor	kapacitet	Kategorija PU
Agromediteranski fakultet	300	PU 2
Ekonomski	700	PU 2
Fakultet humanističkih nauka	800	PU 2
Fakultet informacijskih tehnologija	750	PU 2
Građevinski fakultet	400	PU 2
Mašinski fakultet	200	PU 2
Nastavnički fakultet	2000	PU 2
Pravni fakultet	510	PU 2

Grada Mostara

2.16.4. Predškolske ustanove

Dječji vrtići		
USTANOVA "DJEČJI VRTIĆI" MOSTAR		Ukupno-455
Objekt	Lokacija	kapacitet
Kuća od kamena	Vukovarska bb	120
Radobolja (centralni vrtić-uprava)	Kneza M.V Humskog bb	84+11
Radobolja -jaslice		33
Sunce-vrtić	Zrinski Frankopana bb	60
Sunce-jaslice		20
Zvončić	Dr. A. Starčevića bb	50
Mrvica-jaslice	Vukovarska (Piramida)	20
Mrvica-vrtić		57
JU "DJEČJI VRTIĆI-CICIBAN" MOSTAR		Ukupno-267
Objekt	Lokacija	kapacitet
Renzo Donazzon	Potoci bb, Bijelo Polje	25
Zvezdica	Muje Pašića bb, Zalik	60
Bambi	Trg Ivana Krndelja, Bejrut	25
Jaslice Bejrut		20
Jasmin (centralni vrtić- uprava)	Braće Fejića 66a	50
Pčelica	Tekija bb	67
Pčelica -jaslice	Tekija bb	20

2.16.5. Zdravstvene ustanove

<i>Domovi zdravlja / bolnice</i>	<i>Adresa</i>	Kategorija PU	
K. B.C. MOSTAR	Kralja Tvrtka bb	PU2	
J.U. K.B "dr. SAFET MUJIĆ" MOSTAR	Maršala Tita 294	PU2	
DOM ZDRAVLJA MOSTAR	Hrvatskih branitelja bb	PU2	
J.U. DOM ZDRAVLJA STARI GRAD MOSTAR	Osmana Đikića 6	PU2	
Općina	Bolnica -1246	Broj postelja	Kategorija PU
MOSTAR	Klinička bolnica Mostar	728	PU1
	RMC Safet Mujić Mostar	174	PU1

2.16.6. Hoteli i ugostiteljski objekti
Turistički objekti- šifra 1211

Kategorija	Objekt	lokacija	Kapacitet	Kategorija PU ugroženosti
HOTEL****	«BRISTOL»	Mostarskog bataljona bb	92	PU2
HOTEL*****	„BEVANDA“	Stara Ilička bb	56	PU2
HOTEL	«MOSTAR»	Kneza Domagija bb		PU1
HOTEL****	«ERO»	Dr A. Starčevića bb	240	PU1
Studentski hotel	Mostar	Trg Ivana Krndelja bb	30	PU2
HOTEL****	Mepas Mall	Kneza Višeslava		PU1
	MERIoT			PU1

2.16.7. Tržni centri i ostali objekti gdje se okuplja veći broj ljudi**Građevine za trgovinu na veliko I malo - šifra 123**

Objekt	lokacija	Kategorija PU
Salon namještaja (3)	Vrapčići i Sutina	
Keramika	Sutina	
Veletrgovina	Sutina	
INTEREX	Bišće polje	
FIS	Bišće polje	PU1
Sjemenarna	Avijatičarski put	
Tepih centar	Avijatičarski put	
MIK – trgovina	Avijatičarski put	
LIGNUM – salon namještaja	Avijatičarski put	
ROBOT – tržni centar	Rodoč	
Megamarkt	Zalik	
Antonio Commerce	Vihovići	
„BINGO“	Zalik	PU1
„KONZUM“ Mostar	Stjepana Radića	
„Piramida“ Mostar	Vukovarska	
Tržnica Vrapčići –Mostar	Vrapčići	
Antonio Commerce d.o.o	Blajburških žrtava bb	PU 2
„Europrofil „-2- trgovina na veliko	Rodoč bb	PU 2
Metalsyco d.o.o- trgovina na veliko	Rodoč bb	PU2
PC „Mepas mall“		PU 1

Klasifikaciona šifra građevine	Kategorija požarne ugroženosti		
	Visoko zahtjevne građevine PU1	Srednje zahtjevne građevine PU2	Nisko zahtjevne građevine PU3
123- Građevine za TRGOVINU NA VELIKO I MALO , USLUŽNE I SERVISNE GRAĐEVINE	Građevine u kojima živi i boravi više od 2000 osoba	Građevine koje se nalaze između kategorije PU1 i PU3	-Građevine koje imaju do 2 nadzemne etaže, bez korištenja podruma kao radnog prostora u kojima boravi max. 100 ljudi -Građevine kod kojih je korisna površina svih prostora manja od 600 m ²
	Građevine čija je visina zadnje etaže viša od 22 m		
	Građevine čija je bruto površina svih etaža veća od 5000 m ²		

Ostale građevine za kratkotrajni boravak- šifra 122

Objekt,ADRESA	kapacitet	Kategorija PU
Svadbena salon „RUŽA“ , Bišće polje	500	PU 2
Svadbena salon „DA-DA“ , Bišće polje	300	PU 2
Svadbena salon „Venera“ , Bišće polje	600	PU 2
Palača „Maestral“ , Čule	700	PU 2
Svadbena salon „Viktorija“ ,Raštani	700	PU 2
Svadbena salon „XXL“ ,Ortiješ	500	PU 2
Svadbena salon „Željuša“-Restoran Borak , Bijelo polje	200	PU 2
Svadbena salon „Potoci“-Restoran Borak , Bijelo polje	200	PU 2
Svadbena salon „Castle“ , Vrapčići	200	PU 2
„Biosfera“ , B.Feića	250	PU 2

Grada Mostara

Poslovne građevine- šifra 122

	Adresa	Kategorija PU
Gradska uprava	Adema Buča 19	PU 2
	Kralja Tvrtka bb	PU1
	Braće Fejić 51	PU 2
	Hrvatskih branitelja br.2	PU 2
	Adresa	Kategorija PU
VLADA HNŽ	Kneza Domagoja bb.	PU 2
	Husnije Repca bb (bivša zgrada OHR-a)	PU 2
	Stjepana Radića 3	PU1
	Maršala Tita 91,	PU 2
	Krpića 3	PU 2
	Brune Bušića bb	PU1

Centri i domovi-		
Objekt,lokacija	kapacitet	Kategorija PU
Studentski centar- studentski dom, Stjepana Radića 84a	420	PU 1
Studentski dom Sjeverni logor ,Paviljon 1 i Paviljon 2	25+25	PU 2
Studentski hotel Mostar, Trg Ivana Krndelja bb	230+30	PU 2
Studentski hotel i centar -Vukovarska	200+200	PU 1

Kino dvorane	
„Cine star“	500

2.16.8.Kulturno – umjetnički objekti

Kulturne institucije		
Objekt ,	lokacije	Kategorija PU
1. M.C. PAVAROTI	Maršala Tita 179	PU3
2. SIMFONIJSKI ORKESTAR - MOSTAR	Trg hrvatskih velikana bb	PU3
3. LUTKARSKO KAZALIŠTE - MOSTAR	Trg hrvatskih velikana bb	PU3
4. H. D. HERCEG STJEPAN KOSAČA	Trg hrvatskih velikana bb	PU1
5. CENTAR ZA KULTURU		PU3
6. NARODNO POZORIŠTE - MOSTAR	Brkića br. 2	PU2
7. POZORIŠTE LUTAKA - MOSTAR	Braće Ćišića br. 15	PU3
8. DOM KULTURE BLAGAJ	Branilaca Bosne bb	PU3
9. KULTURNI CENTAR MOSTAR SJEVER - POTOCI	Put za Ruište 88208 Potoci	PU3
10. TEATAR MLADIH - MOSTAR	Trg republike br. 1	PU3
11. NARODNA BIBLIOTEKA- šifra 1262	Maršala Tita br. 55	PU3
12. MUZEJ HERCEGOVINE- šifra 1262		PU2

2.16.9. Sportski objekti

Sportski objekti		1265
Objekt,lokacija	kapacitet	Kategorija PU
Stadion HŠK Zrinjski	25 000	PU 1
Gradska športska dvorana Bijeli Brijeg , na Bijelom brijegu	1 000	PU 2
Kulturno-sportski centar Kantarevac	2 000	PU 2
Dvorana u Univerzitetu Džemal Bijedić , Sjeverni logor	1 000	PU 2
Stadion Vrapčići u naselju Vrapčići	7 000	PU 1
Egipatska dvorana , Južni logor	1 000	PU 2

Grada Mostara

2.16.10. Vjerski objekti i nacionalni spomenici**Lista nacionalnih spomenika - šifra 1273**

Red.br.	Objekt	Šifra građevine	Kategorija PU
1.	Stari križevci	1273	
2.	Kulturni pejzaž sa natpisom Mastana Bujanjića	1273	
3.	Katolička crkva sv. Trojstva	1272	
4.	Partizansko spomen-groblje	1273	
5.	Džamija u Podhumu	1272	
6.	Jevrejsko groblje	1273	
7.	Stambeni kompleks porodice Velagić	1273	
8.	Stari most sa kulama	1273	
9.	Stambena graditeljska cjelina porodice Muslibegović	1273	
10.	Historijsko gradsko područje Mostara	1273	
11.	Blagaj, historijsko gradsko područje	1273	
12.	Karađoz-begova džamija	1272	
13.	Nezir-agina džamija	1272	
14.	Stambena graditeljska cjelina Bišćević-Lakišić	1273	
15.	Sevri Hadži Hasanova džamija	1272	
16.	Sahat-kula u Mostaru	1273	
17.	Roznamedži Ibrahim-efendijina džamija	1272	
18.	Nesuh-age Vučjakovića džamija	1272	
19.	Vladikin dvor ili Episkopska palata	1272	
20.	Bazilika i nekropola	1273	
21.	Kasnoantička bazilika u Cimu	1273	
22.	Careva (Sultan Sulejmanova) džamija	1272	
23.	Koski Mehmed-pašina džamija	1272	
24.	Saborna crkva	1272	
25.	Kolakovića kuća	1273	
26.	Karađoz-begov most	1273	
27.	Karađoz-begov hamam	1273	
28.	Stari grad Blagaj	1273	
29.	Prirodno-graditeljska cjelina Tekija	1273	
30.	Staro pravoslavno groblje na Pašinovcu	1273	
31.	Staro pravoslavno groblje na Bjelušinama	1273	
32.	Stara pravoslavna crkva	1272	
33.	Sinagoga	1272	
34.	Džamija Hadži Ali-bega Lafe sa haremom	1272	
35.	Manastir Žitomislčić	1272	

Privremena lista nacionalnih spomenika BiH - Mostar

Red.br.	Objekt	Šifra građevine	Kategorija PU
	Lehina ćuprija	1273	
	Mjesto džamije Ali-paše Rizvanbegovića	1272	
	Cernički Sibjan mekteb (zgrada Simfonijskog orkestra)	1273	
	Džamija Ahmed-age Lakišića	1272	
	Česma na Musali	1273	
	Gimnazija Mostar	1263	PU 1

Grada Mostara

	Gradsko kupatilo (Banja)	1265	PU 2
	Ibrahim-age Šarića džamija	1272	
	Kajtažova kuća	1273	
	Katedrala Majka Crkve	1272	PU 2
	Klaustar Franjevačkog samostana	1273	
	Kriva ćuprija	1273	
	Crkva sv. Ilije-	1272	PU 3
	Kujundžiluk čarsija	1273	
	Mjesto Baba Beširove džamije na Balinovcu	1272	
	Muzička škola	1263	PU 2
	Karadozbegova džamija	1272	
	Rodna kuća Svetozara Ćorovića	1273	
	Tabačica džamija	1272	
	Ćejvan ćehajin mekteb	1273	
	Ćose Jahja hodžina džamija	1272	
	Šejh Jujino turbe	1273	

Da bi se razvrstali u kategoriju požarne ugroženosti, potrebni podaci navedeni u tabeli:

Klasifikaciona šifra građevine	Kategorija požarne ugroženosti		
	Visoko zahtjevne građevine PU1	Srednje zahtjevne građevine PU2	Nisko zahtjevne građevine PU3
1272- Građevine za obavljanje vjerskih i drugih obreda 1273-povjesni ili zaštićeni spomenici	Građevine u kojima živi i boravi više od 2000 osoba Građevine čija je visina zadnje etaže viša od 22 m Građevine čija je bruto površina svih etaža veća od 5000 m ²	Građevine koje se nalaze između kategorije PU1 i PU3	Građevine koje imaju do 2 nadzemne etaže, bez korištenja podruma kao radnog prostora u kojima boravi max. 100 ljudi Građevine kod kojih je korisna površina svih prostora manja od 600 m ²

2.16.11. Stambeni objekti koji spadaju u PU1 kategoriju požarne ugroženosti

Ulica:	Broj katova	Broj stanova	Broj ulaza	Kategorija PU
Franjevačka ul - 8 zgrada	10	64 po ulazu	8	PU 1
K. Tomislava 12 ,14 , 16	14+mansarda	86 po ulazu	3	PU 1
Kneza Višeslava 77a,b,c,d	13	76	4	PU 1
Uglovnica – 5,7,9,11	9		4	PU 1
Splitska 28	7		1	PU 1
Splitska 62,64,66	9		3	PU 1
Kralj Tomislav -1,3,7	5 + VP	16	3	PU2
Kralj Tomislav – 5	6 + VP	16	1	PU2
Kralj Tomislav – 7a,7b,7c,7d	9 + VP	30	4	PU 1
Ul. Hrvatske mladeži-10,18,26,34	4 + VP	16	4	PU2
Ul. Hr. Ml.- 12,14,16,20,22,24,28,30,32	5 + VP	18	9	PU2
Ul. Hrvatske mladeži-36	6	18	1	PU2
Ul. Hrvatske mladeži-3,5,7,9	10 + VP	66 (61)	4	PU 1
Ul. Hrvatske mladeži-6,8	10 + VP	55	2	PU 1

Grada Mostara

Stjepana Radića 90,92,94,96	5 + VP	18	4	PU2
Kralj Tomislav -83,85,87,99,105,109	8		6	PU 1
Mostarka	16	85		PU 1
Stjepana Radića 13,15,17	P+9	52	3	PU 1
Stjepana Radića 29	P+9	53	1	PU 1
Kralja Tomislava 11a,b,c,d	VP+9	16	4	PU 1
Kralja Zvonimira 15 a,b,c,d	VP+9	14	4	PU 1
Kralja Zvonimira 16 ,20	VP+9	52	2	PU 1
Kralja Domagoja 11 a,b	P+6	28	2	PU2
Brune Bušića br.2	VP+10	20	1	PU 1
Brune Bušića br.4,6	VP+8	20	2	PU 1
Splitska br.1	VP+10	20	1	PU 1
Brune Bušića br.5	VP+10		1	PU 1
Brune Bušića br.7	VP+8+M		1	PU 1
Splitska br.9	VP+9	28	1	PU 1
Splitska br.11	VP+10	28	1	PU 1
Stjepana Radića 64,72,76c,d,	VP+9	36	5	PU 1
Stjepana Radića 60,76b,f,	VP+10	50	3	PU 1
Stjepana Radića 74	VP+11		1	PU 1
A . Starčevića br.40,48	P+12	46	2	PU 1
A . Starčevića br.42,46	P+10	38	2	PU 1
A . Starčevića br.44	P+8	30	1	PU 1
A . Starčevića br.68 h	P+10+M	50	1	PU 1
A . Starčevića br.58	P+7	42	1	PU 1
A . Starčevića br.60	P+8	-	1	PU 1
Blok D-u planu	P+8	48	2	PU 1
Blok D	P+9	54	4	PU 1
Blok D	P+10	60	1	PU 1
Blok E	P+8	48	3	PU 1
Ledara	P+6			PU 2
Ledara	P+7			PU 1
A . Starčevića br.13	P+7	28	3	PU 1
A . Starčevića br.15	P+8	26	1	PU 1
A . Starčevića br.17	P+5	20	1	PU 2
A . Starčevića br.34	P+8	30	1	PU 1
A . Starčevića br.36	P+10	38	1	PU 1
A . Starčevića br.38	P+12	46	1	PU 1
SPC „Orca“	P+6 – P+8	Cca 200	8	PU 1

2.17. Pregled lokacija i građevina u kojima se obavlja utovar i istovar zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih materija

	Naziv benzinske crpke	Adresa	Vr. Energenta	Kategorija PU
1.	Podhum	Branitelja bb	+ plin	PU 1
2.	Centrum Mostar	A. Starčevića (Centar II	+ plin	PU 1
3.	Circle-International	Bišće p. (Put za Aluminiij)	+ plin	PU 1
4.	Ortiješ	Ortiješ bb		PU 1

Grada Mostara

5.	Ortiješ MOPLIN	Ortiješ bb	+ plin	PU 1
6.	Orlac	Orlac		PU 1
7.	KRUŠEVO	Kruševo		PU 1
8.	“HIFA” doo Tešanj	Put za Opine	+ plin	PU 1
9.	Energopetrol, Mostar I	Trg Ivana Krndelja	+ plin	PU 1
10.	Energopetrol, Mostar II	M. Tita kod Sjevernog logora	+ plin	PU 1
11.	Energopetrol, Mostar III	Bišće polje	+ plin	PU 1
12.	Energopetrol, Mostar IV	Bišće polje		PU 1
13.	Energopetrol, Potoci	Potoci bb	+ plin	PU 1
14.	Opine bb	Opine bb	+ plin	PU 1
15.	Energy Comerc	Rudnik, Dubrovačka bb		PU 1
16.	OIL-AC	Buna bb	+ plin	PU 1
17.	Hold Ina	Sutina bb	+ plin	PU 1
18.	Lamina	Biskupa Čule bb	+ plin	PU 1
19.	Maral	Bišće polje bb		PU 1
20.	Gnojnice	Gnojnice bb		PU 1
21.	Potoci – Krivina	Potoci bb – Krivina	+ plin	PU 1
22.	Željuša I	Željuša I		PU 1
23.	Željuša II Prigradani	Željuša II Prigradani		PU 1
24.	Rodoč	Rodoč		PU 1
25.	Žovnica	Žovnica		PU 1
26.	Žitomislčić	Žitomislčić		PU 1
27.	Buna	Buna	+ plin	PU 1
28.	Potoci	Potoci bb	+ plin	PU 1
29.	Vrapčići	Vrapčići bb	+ plin	PU 1
30.	Mostar 1 Zalik	Sutina bb		PU 1
31.	Mostar 2 Tekija	Tekija		PU 1
32.	Mostar 3 Avijatički most	Bišće polje	+ plin	PU 1
33.	Biskupa Barišića 9 Mostar	Žovnica		PU 1
34.	AC-OIL	Vukovarska bb		PU 1
35.	Meser“ d.o.o. Mostar	Rodoč bb		PU 1
36.	Hercegovinapromet Oil	Bišće polje		PU 1
37.	EOL Petrol	Titova bb		PU 1
38.	Terminal za avio gorivo	Zračna luka		PU 1

Skladišta minsko-eksplozivnih stvari

Ukupno/Općina	Neto (t)	Bruto (t)	Kategorija PU
Bačevići-Mostar	729	875	PU 1

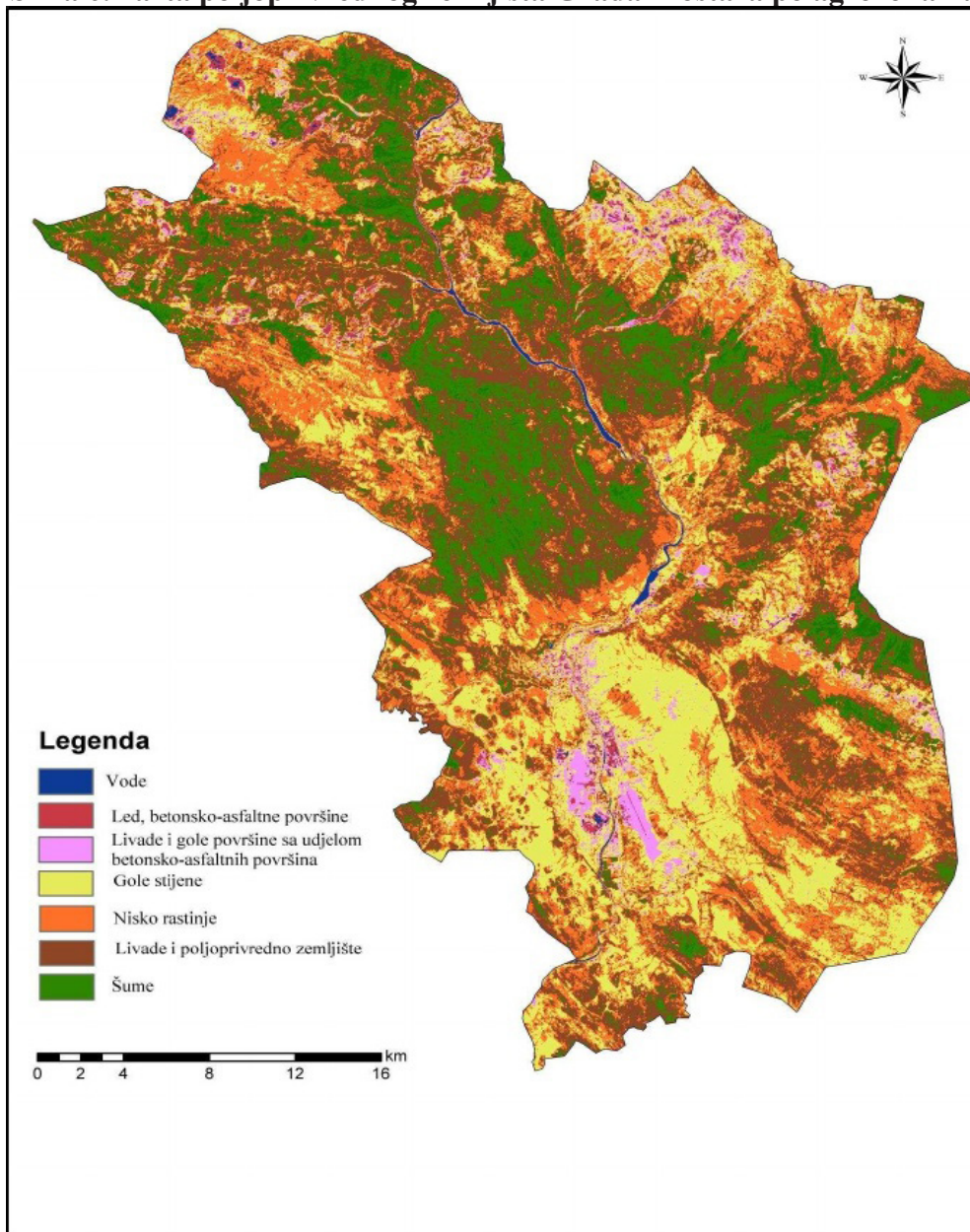
Izvor: Procjena ugroženosti BiH od prirodnih i drugih nesreća

2.18. Pregled poljoprivrednih i šumskih površina

Tablica 2.18.1. Struktura površina

Općine	Ukupna površina (ha)	Poljop. zemljište (ha)	%	Šumsko zemljište (ha)	%	Neplodno zemljište (ha)	%	Izgrad. zemljište (ha)	%	Hydrografija (ha)	%
Mostar	115.889,5	60.652,9	52,34	52.524,6	45,32	2.711,9	2,3	2.155,18	1,8	556,72	0,4

Izvor podataka: Karta upotrebne vrijednosti zemljišta na području HNŽ/K

Slika 6. Karta poljoprivrednog zemljišta Grada Mostara po agrozonama

2.18.1. Pregled šuma po vrstama i stupnju ugroženosti od požara i izgrađenosti protu požarnih putova i prilaza

Unutar Županijske/Kantonalne uprave za šumarstvo Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede H-NŽ/K organizirana je čuvarska služba po područnim jedinicama – odjelima.

Uprava za šumarstvo ima četiri odjela kako slijedi:

1. Područna jedinica – Odjel 1 sa sjedištem u Mostaru za državne i privatne šume u granicama Grada Mostara i općine Čitluk.
2. Područna jedinica – Odjel 2 sa sjedištem u Konjicu za državne i privatne šume u granicama općine Konjic .
3. Područna jedinica – Odjel 3 sa sjedištem u Prozor-Rami za državne i privatne šume u granicama općina Prozor-Rama i Jablanica .
4. Područna jedinica – Odjel 4 sa sjedištem u Čapljini za državne i privatne šume u granicama Čapljina, Stolac, Neum i Ravno .

Katastar površina šuma i šumskog zemljišta (Površina u hektarima) na dan 31.12.2020 godine*Tablica 2.18.2.*

Š.P.P.	Gospodarska jedinica	Odjeli	Visoke šume	Degra. visoke šume	Šumske kulture	Izdan. šume	Goleti	Neprod. površine	Ukupno
	„Velež“-dio	43-89	2.235,3	-	265,1	146,4	384,4	482,6	3.513,8
	„Bijelo polje“-dio	38-83	737,7	-	-	794,2	81,4	2.967,3	4.580,6
	„Nevesinjs. Crn.gora“-dio	1-9,21-24,25,26	46,5	44,7	-	-	305,2	653,9	1.050,3
	„Čvrsnica“	1-171	729,6	56,3	15,6	3.017,0	658,9	10.798,7	15.276,1
	„Trtla-Lištica“-dio	151-156	163,6	57,5	-	-	-	497,4	718,5
	Ukupno Mostar		3.912,7	158,5	280,7	3.957,6	1.429,9	15.399,9	25.139,3
Katastar površina šuma i šumskog zemljišta na kršu									
	„Čabulja-Žovnica“	1-94	115,5	-	354,5	1.712,0	7.635,5	5.217,5	15.034,5
	„Podveležje-Buna“	1-51	445,4	-	90,0	720,6	2.654,2	3.279,0	7.189,2
	„Bijela-Prenj“	1-112	1.181,0	-	45,0	2.146,0	832,0	6.083,0	10.987,0
	„Bijelo-polje“-dio	1-37,84-124	341,6	-	-	6.322,5	-	2.132,0	8.796,1
	Ukupno Mostar-Krš		2.783,5	-	489,5	10.901,1	11.121,7	16.711,5	42.006,8
	Privatne šume		-	-	-	4.011,0	-	-	4.011,0
	Sveukupno Mostar		6.696,2	-	770,2	18.869,7	12.551,6	32.111,4	71.157,1

Iskazivanje stupnja ugroženosti šuma i šumskog zemljišta od požara**Šumsko gospodarsko područje: „Srednje-neretvansko“-dio***Tablica 2.18.3.*

Gospodarska jedinica ili k.o.za privatne šume	Odjel/odsjek ili k.č.za privatne šume	Stupanj ugroženosti (I,II,III,IV)	Površina ha
„Bijelo-polje“-dio		II	218,3
		III	1.693,1
		IV	2.669,2
Ukupno „Bijelo polje“:			4.580,6
„Čvrsnica“		II	357,10
		III	5.685,6
		IV	9.233,2
Ukupno „Čvrsnica“			15.276,10
„Nevesinjska-Crna gora“-dio		II	33,0
		III	256,0
		IV	761,3
Ukupno „Nevesinjska Crna gora“-dio:			1.050,3
„Velež“-dio		II	265,1
		III	2.235,3
		IV	1.013,4
Ukupno „Velež“-dio:			3.513,8
„Trtla – Lištica“-dio		II	-
		III	221,1
		IV	497,4
Ukupno „Trtla – Lištica“-dio:			718,5

Grada Mostara

„Čabulja-Žovnica“		I	510,0
		II	740,0
		III	5.531,0
		IV	8.253,5
Ukupno „Čabulja-Žovnica“			15.034,5
„Podveležje-Buna“		I	90,0
		II	720,6
		III	2.445,4
		IV	3.933,2
Ukupno „Podveležje-Buna“			7.189,2
„Bijela-Prenj“		II	1.045,0
		III	2.713,0
		IV	7.229,0
Ukupno „Bijela-Prenj“			10.987,0
„Bijelo polje“-krš		II	341,6
		III	3.200,0
		IV	5.254,5
Ukupno „Bijelo polje“-krš			8.796,1
„Privatne šume“		II	-
		III	4.011,0
		IV	-
Ukupno privatne šume:			4.011,0
Ukupno Grad Mostar		I	600,0
		II	3.720,7
		III	27.991,5
		IV	38.844,9
Sveukupno Grad Mostar:			71.157,10

*Podaci za šume iz Plana zaštite šuma od požara

Stupanj ugroženosti šuma i šumskog zemljišta od šumskog požara određen na temelju mjera propisanih Pravilnikom o zaštiti šuma od požara. Sve šume, na temelju zbroja bodova koji je dobiven uporabom mjera, svrstane su u četiri stupnja ugroženosti od šumskog požara.

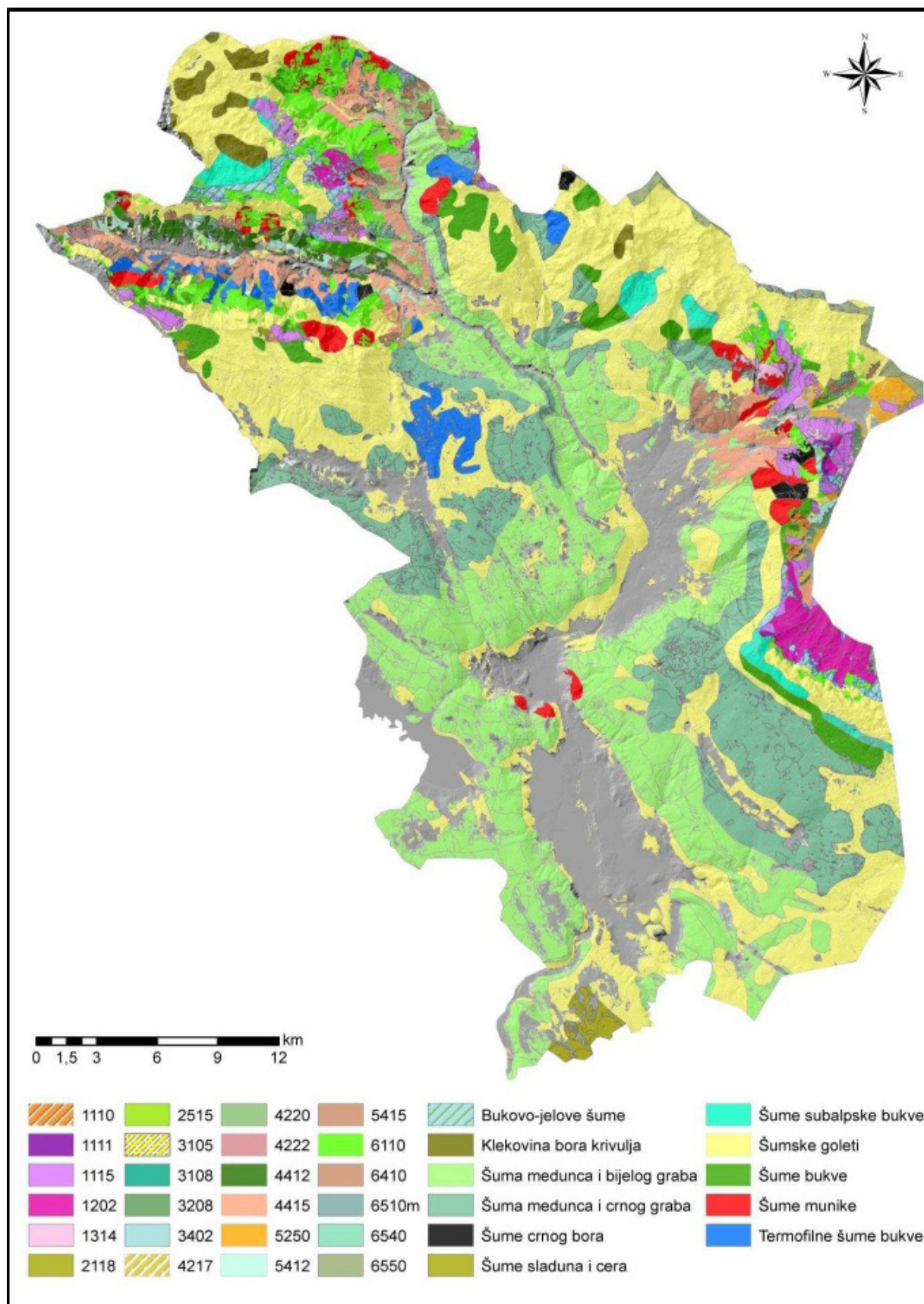
- I stupanj (vrlo velika opasnost od požara)
- II stupanj (velika opasnost od požara)
- III stupanj (umjerena opasnost)
- IV stupanj (mala opasnost)

U gornjoj tablici date su površine šuma i šumskog zemljišta za šumsko privredno područje „Srednje neretvansko“ – dio (Grad Mostar), po stupnjevima ugroženosti od šumskih požara. Iz naprijed navedenog vidljivo je da **600,00 ha**, spada u područje vrlo velike opasnosti od požara (I stupanj). U područje vrlo velike opasnosti od šumskih požara, svrstana su sva šumska područja na nadmorskim visinama 80-300 m. U područje vrlo velike opasnosti od požara svrstano je oko 400 ha niskih i izdanačkih šuma. Ova područja se nalaze u okolini Mostara, a radi se o lokalitetima: Mikuljača, Žovnica, Orlovac, Goranačko brdo, Galac, Hum, Ljuti Dolac, Kruševo, Gubavica, Fortica, Drežnica.

Šume i šumsko zemljište, u području *velike opasnosti* od požara zahvata površinu od **3.720,7 ha**, nalaze se na nadmorskoj visini od 300-700 m, izuzev šuma munike koje se nalaze na izletištu Rujište na n.v. od 1.000 m. Ove šume se nalaze uz saobraćajnice, put M-17 (od Aleksina hana do Žitomislića), uz ostale putove koji vode iz grada, te uz prigradska naselja. Sve ove površine su u dobroj mjeri oštećene ranijim požarima.

Područja umjerene i male opasnosti od požara, nalaze se na n/v većim od 700 m, a zauzimaju i najveću površinu od **56.836,4 ha**. Tanka je nit razdvajanja ove dvije zone, jer je značajno napomenuti da su gorjele i šumske sastojine na 700 m, kao i sastojine na 1.600 m n/v. Značajno je napomenuti da je prema procjenama, oko 8% ovog područja minirano, što znatno otežava gašenje šumskih požara.

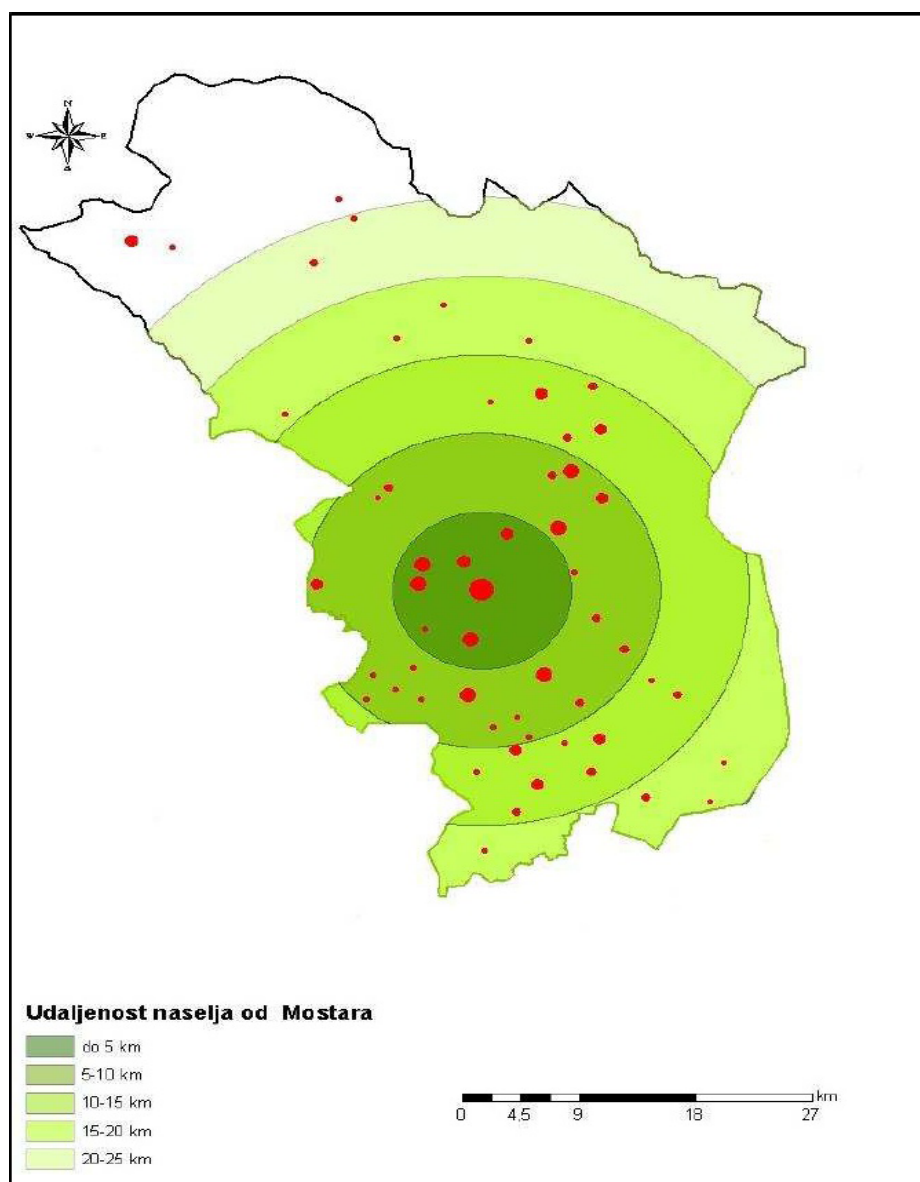
Sve gospodarske jedinice su u dobroj mjeri otvorene šumskim kamionskim putovima koji su prohodni, **izuzev GJ „Čvrsnica“, plato iznad Drežnice**, gdje se nalaze značajni šumski kompleksi.

Slika 7. Karta šumskog zemljište prema katastru šumskog zemljišta

2.19. Pregled naselja, kvartova, ulica ili značajnih građevina koje su nepristupačne za prilaz vatrogasnim vozilima

Prema austrijskim smjernicama TRVB 100 koje je izradio Austrijski vatrogasni savez, organizacija vatrogastva mora biti takva da vatrogasno društvo koje pokriva određeno područje na najudaljenijem građevinskom objektu na svom području u slučaju požara mora dati 20 % učinka gašenja požara u prvih 10 minuta od pozivanja, u daljnjih 10 minuta 40% učinka i slijedećih 10 minuta ostalih 40 % učinka gašenja požara. Dakle, vatrogasno društvo mora imati ljudstvo i vatrogasnu tehniku takvu da u 30 minuta od primanja poziva ugasi svaki požar na svom području djelovanja.

Slika 8. Karta udaljenosti naselja od urbanog dijela Mostara

Obzirom na udaljenost naselja od Mostara, u gravitacijskoj zoni do 5 km smješteno je 5 naselja, to su Cim, Ilići, Vihovići, Rodoč i Raštani. Intervencija u slučaju požara može se očekivati od 5-10 minuta. Najveći broj naselja, njih 25, smješten je na udaljenosti od 15 do 20 km od Mostara. Očekivana vatrogasna intervencija je između 15 i 20 minuta.

Najudaljenija naselja od Mostara (udaljenost veća od 30 km) njih oko 13. Očekivana intervencija vatrogasaca se kreće u rasponu od 35-50 minuta.

Putovi koji vode kroz šumska područja grada, iako su makadamskog tipa imaju dovoljnu širinu i nosivost, tako da je omogućeno kretanje vatrogasnih vozila, traktora itd., što predstavlja povoljnu okolnost u eventualnim akcijama gašenja požara. Najveći problem vatrogascima mogu predstavljati vozila koja budu parkirana u urbanom dijelu grada jer sužavaju postojeće saobraćajnice i ometaju prilaz vatrogasnih vozila i tehnike do predmetnih objekata ili požarišta. Također veliki problem predstavljaju kafići koji su svoje bašče napravili kao fiksne objekte na platoima ispred zgrada primjer: SPC Orka - južni dio objekta, stambene zgrade u Uglovnici i Splitskoj ulici. Dakle, može se konstatirati da na području Grada Mostara ima kvartova naselja i ulica gdje nije moguć pristup vatrogasnim vozilima ili je otežan. Stara gradska jezgra područje pod zaštitom UNESCO-a je također naselje sa otežanim pristupom za vatrogasne intervencije. Zbog udaljenosti nekih naselja i ulica i lošeg prilaznog puta vatrogasna intervencija ne bi bila brza, blagovremena i učinkovita.

Duljina vožnje i radijusi djelovanja van naselja (prosječna brzina vožnje 50 km/h)		
Vrijeme vožnje (min)	Duljina vožnje (km)	Polumjer djelovanja (km)
5 min	4,17 km	2,95 km
10 min	8,33 km	5,89 km
15 min	12,5 km	8,84 km

Također u suradnji sa PVP Grada treba napraviti analizu pristupa građevinama koje spadaju u kategoriju visokih objekata i javnih, tj. da li su ispunjeni uvjeti propisani Pravilnicima za te objekte.

Prema članku 9. Pravilnika o zaštiti visokih objekata od požara (vrijedi i za javne objekte), najmanje **na dva fasadna zida** (najmanje s dvije duže strane građevine), otvori moraju biti pristupačni za vatrogasnu opremu.

Članak 14. Pravilnika o uvjetima za vatrogasne pristupe i prolaze za stambene i druge zgrade i objekte i za sve prostore koji se smatraju građevinama („Službene novine F BiH“ br. 70/12) glasi:

Razmak površine za operativni rad vatrogasnih vozila (5,5 m x 11 m), od podnožja građevine tj. od vanjskih zidova građevine može iznositi najviše:

-12 m za građevine visine do 16 m i

-6 m za građevine više od 16 m.

2.20. Pregled naselja, kvartova, ulica ili značajnih građevina u kojima nema dovoljno sredstava za gašenje požara

Prema podacima dobivenim od predsjednika MZ-a u većini stambenih objekata nema aparata za početno gašenje požara, unutarnja hidrantska mreža je predviđena ali uglavnom devastirana.

MZ: Podhum (8 zgrada po 10 katova),

MZ: Kralja Tomislava - oko 15 objekata,

MZ: Bijeli Brijeg I - oko 40 objekata - nedostaje oprema u Hidrantskim ormarićima,

MZ: Strelčevina -oko 16 objekata preko 22 m visine, HM ima ali nedostaje oprema u ormarićima,

MZ: Avenija -oko 15 objekata preko 22 m visine, HM ima ali nedostaje oprema u ormarićima,

MZ: Centar II- oko 48 objekata preko 22 m visine, HM ima ali nedostaje oprema u ormarićima.

Što se tiče vanjske hidrantske mreže prema dostupnim informacijama stanje VHM prikazano u tabeli:

Naselje « Bakijina luka »	<i>Svih 6 hidranata je izvan funkcije</i>
Naselje «Centar 3»	<i>Ukupno 8 hidranata , 3 ispravna i 5 izvan funkcije</i>
Naselje «Centar 2»	<i>Od 11 hidranata 5 je ispravnih, a 6 je izvan funkcije</i>
DUBROVAČKA-ZGONI	<i>Od 16 hidranata imamo 4 ispravna i 12 izvan funkcije</i>
Područje ispod Bijelog brijega	<i>Od 11 hidranata su 4 izvan funkcije i 7 ispravnih</i>
Područje «Uglovnica – Avenija»	<i>Ukupno je 43 hidranta ,17 je ispravnih , a 26 je izvan funkcije</i>
Područje od stadiona do Španjolskog trga	<i>Od 35 hidranata 13 je ispravnih, a 22 izvan funkcije</i>
Područje Rondo – Franjevačka	<i>Od ukupno 12 hidranata , 6 je ispravnih , a 6 je izvan funkcije</i>
Područje pored Radobolje (iza katedrale)	<i>Od 15 hidranata 13 je ispravnih , a 2 izvan funkcije</i>
Panjevina	<i>Od 14 hidranata ,7 je ispravnih , a 7 je izvan funkcije</i>
Ulica kneza Domagoja	od 3 hidranta , 2 su ispravna , 1 neispravan
Kod zgrade vlade	od 3 hidranta , 2su ispravna , a 1 skinut
Hotel Ero	od 3 hidranta , 1ispravan , a 2 neispravna

2.21. Pregled telefonskih i radio – veza upotrebljivih prilikom gašenja požara

Tablica 2.21.

FUNKCIJA	TELEFON/MOB.
Zapovjednik PVP/J-Petar Jurić	063/280 868
Zamjenik Zapovjednik PVP/J-Dragan Velagić	061/148 954
Načelnik odjela –Predrag Šupljeglav	063/482 800
Zapovjednik stožera-Gradonačelnik	
Predsjednik Gradskog vijeća	

FUNKCIJA	IME /MOB.
Zapovjednik postrojbe u DVD-u Buna	-
Zapovjednik postrojbe u DVD-u Ruište	062/279-983
Zapovjednik postrojbe u DVD-u Polog	-
Zapovjednik postrojbe u DVD-u Goranci	-
Zapovjednik postrojbe u DVD-u Jugoistok	Hasan Đipa 061/628-960
Zapovjednik postrojbe u DVD-u Bijelo Polje	Sanel Ćorić 063/287-878

2.22. Pregled operativnih centara Civilne zaštite i Vatrogasnog društva koji se koriste u slučaju dojave nastanka požara

Tablica 2.22.

Operativni centar	TELEFON/MOB.
PVP Mostar	123
Služba za CZ i V Mostar	036/324-994
Operativni centar CZ HNŽ-e	121
Policija	122
Operativni centar CZ Grada	Sjeverni Logor bb,Mostar
	036/558-253 i 063/346-464

2.23. Pregled broja požara u posljednjih deset godina

Tablica 2.23.1.

Grad Mostar						
Godina	Požarne intervencije			Tehničke	Ukupno intervencija	Ukupno vatrogasaca
	Požari na objektima	Požari na otvorenom	Požari na vozilima*	intervencije		
2008	41	900	19	90	1.050	
2009	86	296	19	56	457	
2010.	87	462	13	96	658	
2011.	124	842	0	75	1.041	
2012.	150	777	27	112	1.066	
2013.	134	455	28	129	746	2370
2014.	146	310	33	99	588	1774
2015.	140	926	27	145	1238	3990
2016.	122	776	28	128	1054	3461
2017.	168	918	30	156	1272	4646
2018.	108	623	24	142	897	3062
2019.	125	680	34	185	1024	3319
2020.	98	677	32	199	1006	3196
2021.	84	666	41	171	962	3176
UKUPNO:	1.275	6.808	304	1.466	9.853	
IZRAŽENO U %						
UKUPNO:	12,94	69,09	3,09	14,88	100%	
	<za2%			>Za 2%		

Tablica 2.23.2. Broj požara po ispostavama:

R.broj	GODINA	BROJ POŽARA			UKUPNO INTERVENCIJA	ISPOSTAVA %	SJEDIŠTE %	ZAJEDNIČKE %	učešće DVD
		ISPOSTAVA	SJEDIŠTE	ZAJEDNIČKE					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	2014	224	356	8	588	38	60	2	
2.	2015	491	720	27	1238	39,7	58,2	2,1	
3.	2016	433	604	17	1054	41,1	57,3	1,6	
4.	2017	576	676	20	1272	45,3	53,1	1,6	
5.	2018	399	492	6	897	44,5	54,8	0,7	9-Buna+1-Goranci
6.	2019	471	549	4	1024	46	53,6	0,4	1-Buna+1-Goranci
7.	2020	448	541	17	1006	44,5	53,8	1,7	9-Buna+4-Blagaj
8.	2021	433	505	24	962	45	52,5	2,5	

Od ukupnog broja intervencija na 56% intervencija učestvovali su vatrogasci iz sjedišta PVP/J a na 42,5% vatrogasci iz ispostave, dok 1,5% intervencija učestvovali su vatrogasci iz obje postrojbe i dobrovoljni vatrogasci.

Broj požara šuma po godinama*Tablica 2.23.3.*

Godina	Broj požara(kom)	Opožarena površina (ha)	Ukupne štete po godinama (KM)
2010	7	60	-
2011	18	228	23200
2012	19	10774	8900000
2013	7	45	-
2014	2	20	-
2015	16	183	63200
2016	22	260	-
2017	22	2748	274000
2018	2	16	-
2019	2	53	-
2020	12	4971	658000

Broj požara šuma, kako je vidljivo iz tabele varira iz godine u godinu, sa sve većim procijenjenim štetama. Procijenjena šteta samo u 2012 godini iznosi 8,9 miliona KM, ona je značajna i daleko je veća od potrebnih ulaganja na opremanje, osposobljavanje i održavanje vatrogasnih postrojbi/jedinica.

III STRUČNO MIŠLJENJE

3.1. Stručno mišljenje o makro-podjeli na požarne sektore i zone uz ocjenu da li one, sukladno propisima, osiguravaju sprječavanje širenja požara

Definiranje i podjela požarišnih zona u Bosni i Hercegovini, koja se napravila na temelju provedenih analiza u Studiji ‘‘Gašenje požara otvorenih prostora korištenjem zračnih snaga u Federaciji Bosne i Hercegovine’’, kao i procjene na temelju provedenih analiza, u konačnici je određeno pet požarišnih zona: Niska Hercegovina, Visoka Hercegovina, Centar, Zapad i Sjever.

Izvod iz procjene HNŽ/K

Grad Mostar je najvećim djelom smješten u zoni Visoka Hercegovina, dok sam grad i prigradska naselja su u zoni Niske Hercegovine. Ovaj prostor ima vrlo veliki rizik za nastanak požara. Prema ukupnom broju požara u posljednjih 10 godina na području HNŽ-a, Grad Mostar ima učešće sa 48,3%.

Slika 9. Pregled požarnih zona u HNŽ/KPožarna zona Grad Mostar - *Vrlo veliki rizik (VVR)*

Požarni sektori predstavljaju grupu objekata, površinu objekta ili zemljišta za koju se može pretpostaviti da će se proces izgaranja ili tijekom požara odvijati unutar njegovih granica i da te granice požar neće prelaziti. Požarni sektor, obzirom na reljefne karakteristike zemljišta predstavlja i cjelina gdje granicu sektora ne predstavlja prirodna ili umjetna prepreka širenju požara (golet, protupožarna prosjeka i sl.) već je ista određena pristupom ugroženoj površini, odnosno pozicijom sa koje se može organizirati sprečavanje daljnjeg širenja požara.

Oblik i površina grada uvjetuju podjelu područja na više zona u smislu osiguranja potrebnih uvjeta za učinkovito gašenje požara i osiguranja mogućnosti pravovremene intervencije u odnosu na lokaciju vatrogasnih postrojbi.

Uzimajući u obzir naprijed izložene postavke, izvršena je podjela na požarne sektore pojedinih dijelova Grada Mostara, vodeći računa o karakteristikama pojedinih zona zastupljenosti šuma, prilaznim putovima i udaljenosti od najbližeg Vatrogasnog društva.

Požarna zona I

Požarnu zonu čini ukupno 6 naseljenih mjesta. Obuhvaća uži dio grada ukupne površine oko 20 km², sa ukupno 60.195 stanovnika i gustoće naseljenosti 3000 st./km². Na uži dio grada u kontinuitetu su naselja Cim -3.061, Ilići -2.585, Vihovići -1.987, Raštani -1.442 i Rodoč -3.257 sa ukupno **72.527** stanovnika. Udaljenost ovih naseljenih mjesta od centra je do 5 km i očekivana intervencija PVP Mostar je u roku do 6-10 minuta.

Kolektivni način stanovanja zauzima 0,3 km² površine Grada Mostara. Dominantno je zastupljen u urbanom dijelu Grada Mostara, naseljima Bijeli brijeg, Centar 2, Avenija, Zalik, Luka, Čekrk, Donja Mahala, Strelčevina. Bitno je napomenuti da ova naselja predstavljaju uži centar grada s

najvećom koncentracijom centralnih funkcija koje služe gradu i regiji. U prizemljima kolektivnih stambenih jedinica smješteni su poslovni prostori. U ovoj zoni je smještena većina značajnijih javnih objekata kao što su; škole, sveučilišta, zdravstvene ustanove, kolodvori, vjerski objekti, studentski domovi, kazališta i sl. U ovoj požarnoj zoni su:

- Gospodarska zona Zalik – Sutina,
- Gospodarska zona Raštani,
- Gospodarska zona Opine i
- Gospodarska zona Južni logor koja obuhvaća prostor uz cestu Mostar – Opuzen i južni izlaz iz grada na lijevoj obali rijeke Neretve i to od Čekrka do južnog raskrižja na M17.

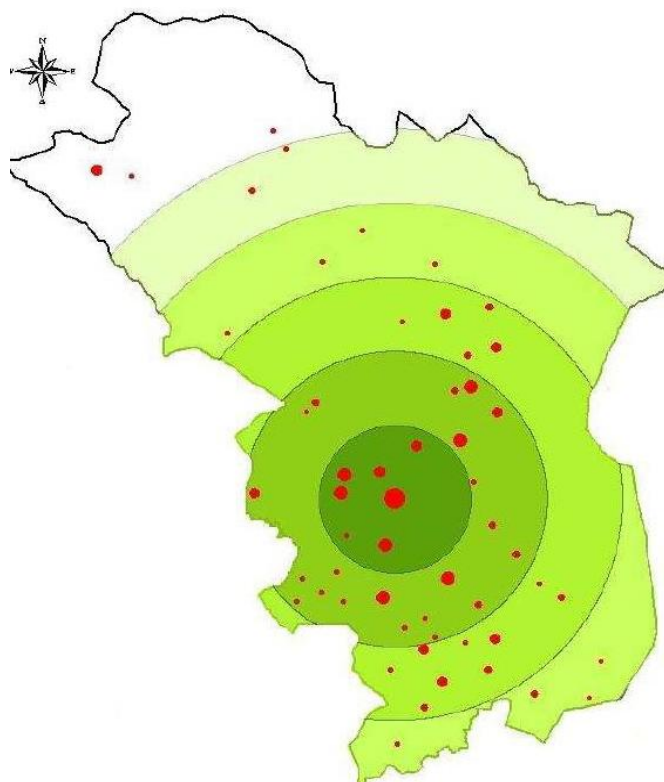
Kvartarni sektor je neproizvodni sektor, koji uključuje zdravstvo, školstvo, upravu i policiju, a smješteni su u požarnoj zoni I. U ovom sektoru prevladava ugostiteljstvo, trgovina i turizam. Identificirano je 95 ugostiteljskih objekata (hoteli, moteli, restorani i drugi ugostiteljski objekti) koji zauzimaju male površine.

Najviše je objekata obrazovanja, njih oko 58. Tu je zajedno osnovno, srednje i visokoškolsko obrazovanje. Univerzitet i Sveučilište se nalaze u gradskoj jezgri, zajedno sa školama srednjeg obrazovanja. Osnovne škole su prisutne kako u centru, tako i u većim okolnim naseljima kao što su Drežnica, Blagaj, Potoci, Vrapčići, Jasenjani. Dvije bolnice koje imaju ne samo gradsko nego i regionalno značenje zahtijevaju veće površine pa su locirane u predgrađu.

Požarna zona	Br.stanovnika	Udaljenost naselja od Mostara
I	72.527	
II	11.444	
III	11.757	
IV	4.828	
V	1.932	
VI	3.309	
Ukupno	105.797	

Udaljenost naselja od Mostara

- do 5 km
- 5-10 km
- 10-15 km
- 15-20 km
- 20-25 km

Slika 10. Podjela Grada na požarne zone

Požarna zona I može se podijeliti na više požarnih sektora:**PS1**

Granica požarnog sektora je magistralni put M17. Obuhvaća naselja Gornje Mazoljice i Opine. Vitalni dio sektora čine stambeni sadržaji u objektima, male etažnosti s niskim požarnim opterećenjem. Od značajnijih objekata je Srpska saborna pravoslavna crkva, tu se očekuje prisutnost većeg broja osoba, spada u kategoriju srednje zahtjevne građevine PU2. Ima ukupno 13 vanjskih hidranata, nepoznata ispravnost .

PS2

Granica požarnog sektora je rijeka Neretva i ulica Maršala Tita (kampus Sjeverni Logor), BH Telekom. Ima ukupno 8 vanjskih hidranata, nepoznata ispravnost .

PS3

Granica požarnog sektora je magistralni put M17 i ulica Maršala Tita, obuhvaća naselja Zalik, Pasjak, Mazoljice, Bjelušine i Brankovac. Od značajnijih objekata tu su: Studentski hotel Mostar, Autobusni kolodvor Mostar Istok, Muzički centar Pavaroti, Narodno pozorište Mostar, Mostar Bus. Ima ukupno oko 70 vanjskih hidranata, nepoznata ispravnost .

PS4

Granica požarnog sektora je ulica Maršala Tita, sa juga M6.1 i sa zapada rijeka Neretva. Naselja: Luka I i Luka II, Stari grad, Tekija, Musala i Carina. Pretežno individualni stambeni objekti katnosti P i P+1. Ukupno instalirano 36 H.

PS5

Neretva, Ulica Kardinala Stepinca sa sjevera i sa zapada Bulevar (M6.1). Obuhvata naselja Šantićevu, Cernicu i Mahalu. MZ „Donja mahala“ zastupljeni pretežno individualni stambeni objekti katnosti P i P+1, P+2 (veći dio namijenjen turizmu -hosteli, moteli ,vile).

Od značajnijih objekata: dvije OŠ i Srednja elektrotehnička škola, KPZ Mostar, Zgrada Elektro distribucije, Gradska uprava, hotel Bristol. Ukupno instaliran 31 H.

PS6

Ovaj požarni sektor je omeđen magistralnim putem M6.1 (Splitska ulica), ulice Kardinala Stepinca i Kralja Tomislava i sa istoka rijeka Neretva. To su naselja Centar II i Centar III i Avenija Zapad. Dominantno je zastupljen kolektivni način stanovanja. Stambeno-poslovni centri: Nerenta, Orka, Mljekara, Zvezdare. Zgrade su katnosti P+4 do P+9. Od javnih objekata tu se nalaze OŠ Ilije Jakovljevića i Srednja prometna škola. Hotel Mepas, trgovački centar Bingo, BP Centrum (Benzinska postaja). Ovaj sektor sa aspekta ugroženosti od požara sadrži objekte razvrstane u visoke i srednje zahtjevne građevine (PU1 i PU2). U ovom požarnom sektoru je smještena Profesionalna vatrogasna postrojba Mostar. Ukupno instaliran 30 H.

PS7

Ovaj požarni sektor je omeđen magistralnim putem M6.1 (Splitska ulica, Kralja Tomislava-Nadbiskupa Čule, Kolodvorska –Ulica hrvatskih branitelja, Bulevar) i sa juga rijeka Radobolja. To su naselja Avenija Jugozapad (dio), Rondo, Dum. Objekti razvrstani u PU1 i PU2 kategoriju ugroženosti od požara su slijedeći:

- Od javnih objekata tu se nalaze: III OŠ, Srednja Ekonomska, Srednja Građevinska, Gimnazija Mostar, PU MUP-a HNŽ-a, Vlada HNŽ-a (Đački dom), Gradska vijećnica, dom Herceg Stjepan Kosača (PU1), HNK Mostar i Hotel Mostar (PU1).
- SPC Rondo, objekti za stanovanje (koji spadaju u kategoriju visokih) u Splitskoj, Radićevoj, Zvonimirovoj i Brune Bušića.
- Dom zdravlja Mostar te jedna Benzinska postaja.

Ukupno instalirano 65 vanjskih hidranata.

PS8

Granice ovog požarnog sektora su: Ulica IV. Bojne, Biskupa Barišića, rijeka Radobolja i sa istoka Bulevar. U ovom sektoru I OŠ i Srednja Medicinska škola, Crkva Sv.Petra i Pavla sa samostanom. Od stambenih objekata karakteristično je naselje Vatikan gdje su stambene jedinice pretežno P+6 katova, te naselje Đikovina sa objektima maksimalno tri etaže.

Od visokih objekata su soliteri u Franjevačkoj ulici sa 10 katova. Ni jedan stambeni objekt nije opremljen PP aparatima, a unutarnja HM je devastirana i uništena. Ukupno instalirano 24 VH

PS9

Požarni sektor 9 ograničen je sa jedne strane magistralnim putem M6.1 a s druge strane rijeka Radobolja. Ovdje je smješteno naselje Ilići sa oko 2.585 stanovnika. Pretežno individualni stambeni objekti katnosti P i P+1. Od značajnijih objekata je Hotel „Bevanda“. Tri stambene zgrade katnosti P+4 (starosti oko 40 god). Ima instaliran 1 VH na početku Iličke ulice.

PS10

Požarni sektor 10 ograničen je sa jedne strane Radobolja te ulice Mijata Tomića i Blajburških Žrtava. Tu je smješteno naselje Cim sa oko 3.061 stanovnik. Pretežno individualni stambeni objekti katnosti P , P+1 i P+2. Osnovna škola i Cimska bazilika

PS11

Ulica Blajburških žrtava, Dubrovačka i Kralja Tomislava, Radobolja i ulica Mijata Tomića. Naselja Bijeli Brijeg 1 i 2, Strelčevina. Unutar ovog sektora je smješten KBC kao jedna požarna cjelina i izletište Trimuša i Biskupska palača, odijeljena od naselja Bijeli Brijeg ulicom III Bojne Cimske. Ukupno instalirano 53 vanjskih hidranata.

Javni objekti: Sveučilište, stadion, Studentski centar, ViX OŠ, Gimnazija, SPC Piramida, trgovački centar Konzum, 6 stambenih zgrada PU1 u Ul. Hrvatske mladeži, Ul. Kralja Tomislava-11a,b,c,d katnosti VP+9.

Mjesta pretakanja zapaljivih tekućina: BP Lamina.

PS12

Dubrovačka ulica, Kralja Tomislava i Neretva. Naselja Zgoni, Rudnik.

Javni objekti: Zgrada Sipe, V OŠ,

Mjesta pretakanja zapaljivih tekućina (PU1): BP Čule, BP OIL AC, BP Energy,

Visoki stambeni objekti: Mostarka, Kralja Tomislava -83, 85, 87, 99, 105, 109 (PU1 kategorija ugroženosti od požara). Ostali objekti za stanovanje u naselju Zgoni su u kategoriji PU2 kao što je SPC Oaza. Ukupno instalirano 48 vanjskih hidranata

PS13

MZ Raštani smještena uz rijeku Neretvu i pristup ulicom II Bojne Rudničke. Ima oko 1.442 stanovnika prema popisu 2013.god. Pretežno individualni stambeni objekti katnosti P , P+1 i P+2.Tu su smješteni gospodarski objekti :SIK i OMEGA Paneli

PS14

MZ Rodoč 1 i Rodoč 2 sa ukupno 3.257 stanovnika. U naselju Kolonija kolektivni smještaj katnosti P+3, ostalo su individualni stambeni objekti.

Javni objekti: OŠ Bartola Kašića, INTRA tehnološki park, FPMOZ, Visoka škola Logos.

Trgovački centri: Robot, MRM Audi, Auto Nuić, Minipex, Vokel, Euro-profil, i

Mjesta pretakanja zapaljivih tekućina (PU1): BP Petrol, BP Energy Rodoč

- Gospodarska zona Rodoč obuhvaća prostor bivše tvornice SOKO u Rodoču između podnožja brda Hum, rijeke Jasenice i lokalne ceste Rodoč – Jasenica i prostor uz put za Aluminij od Čekrka do Avijatičarskog mosta.

Požarna zona II

	Naselje	Br.stan.	Udaljenost od PVP/PVJ (km)	Vrijeme vožnje (min)	Zona
1	GNOJNICE	3.637	8	19	II
2	JASENICA	1.573	9,2	18	II
3	MILJKOVIĆI	294	8	15	II
4	POTOCI	2.183	10,7	16	II
5	SOVIĆI	4	8,5	16	II
6	VRAPČIĆI	3.266	7,6	15	II
7	ORTIJEŠ	487	10	15	II

Čini **7** naseljenih mjesta na udaljenosti 5-10 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe/ jedinice i ukupno **11.444** stanovnika. Očekivana intervencija PVP Mostar je u roku 15-20 minuta. Vitalni dio sektora čine stambeni i manji gospodarski sadržaji u objektima, male etažnosti s niskim požarnim opterećenjem.

Gospodarska zona Vrapčići koja obuhvaća prostor uz magistralnu cestu Sarajevo – Mostar od puta za kemijski institut do Sutine.

Gospodarska zona Bišće polje koja obuhvaća prostor uz cestu Sarajevo –Opuzen i teretnu željezničku stanicu od raskrižja na južnom izlazu iz grada do nadvožnjaka M17 preko željezničke pruge na Mukoši i dalje do Ortiješa.

Gospodarska zona Aluminij obuhvaća prostor uz put za Aluminij od Avijatičarskog mosta do aluminijskog kombinata i kompletan prostor kombinata

U ovoj zoni najveće površine zahvata **sekundarni sektor**, sa površinom od 2,55 km². U ovom sektoru pored industrijske proizvodnje prevladavaju rudarstvo i proizvodnja energije. Registrirano je 109 poduzeća. To su uglavnom mala i srednja poduzeća.

Što se tiče rudarstva digitalizirani su postojeći i aktivni kamenolom Mukoša 5 km južno od Mostara, eksploatacijske površine šljunka koje su smještene uz rijeku Neretvu, posebno u području Bišća i Bijelog polja. *Veći gospodarski objekti:* HE Mostar; HE Mostarsko blato; Zračna luka Mostar; Aluminij d.d. Na području Grada Mostara tvornice, skladišta i specijalizirani prodajni centri smješteni su južno od urbane jezgre, tj. južno od bolnice „Safet Mujić.

Požarna zona III

Požarnu zonu čini **15** naselja (**11.757** stanovnika) na udaljenosti 10-15 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe grada. Očekivana intervencija PVP Mostar je u roku 17-25 minuta.

Gospodarska zona Salakovac koja je smještena lijevo od magistralne ceste Sarajevo – Mostar na ulazu u bjelopoljsku kotlinu iz pravca Sarajeva. Gospodarski objekt; HE Salakovac
Gospodarska zona Buna koja obuhvaća prostor Frarme krava i lokaliteta Pržine.

	Naselje	Br.stan.	Udaljenost od PVP/PVJ (km)	Vrijeme vožnje (min)	Zona
1	BAČEVIĆI	492	13-15	17	III
2	BLAGAJ	2.531	13,5	20	III
3	BUNA	1.291	12,3	20	III
4	ČULE	387	11,7	20	III
5	DRAČEVICE	1.254	12,3	20	III
6	GORANCI	175	15	23	III
7	KRIVODOL	278	13,5	26	III

Grada Mostara

8	KUTILIVAČ	1.624	11,4	20	III
9	LAKŠEVINE	1.432	12	20	III
10	PODGORJE	181	14,5	25	III
11	POLOG	974	13,6	21	III
12	RAVNI	7	11	25	III
13	SELIŠTE	172	14,8	25	III
14	VOJNO	508	12,5	20	III
15	ŽELJUŠA	451	12,5	17	III

Velike površine obradivog poljoprivrednog zemljišta je smješteno u ovoj požarnoj zoni. Tu se nalazi najveći vinograd Bosne i Hercegovine, Željuša. Površina ovog vinograda je 550 ha, i zasađen je autohtonom sortom Blatinom, Žilavkom, Smederevkom. Tu je još i vinograd Kosor u blizini Blagaja sa površinom od 100 ha. Oba su u vlasništvu Hepok -a. Na ovom području nalazi se veći broj manjih vinograda, te zasada trešnje i breskve. U ovoj zoni djeluju četiri dobrovoljna vatrogasna društva : DVD Buna , DVD Jugoistok, DVD Bijelo Polje i DVD Polog

Požarna zona IV

	Naselje	Br.stan.	Udaljenost od PVP/PVJ (km)	Vrijeme vožnje (min)	Zona
1	BOGODOL	148	16	20	IV
2	DOBRČ	42	16,4	34	IV
3	HODBINA	813	16	23	IV
4	HUMILIŠANI	1.161	16	22	IV
5	KOSOR	507	16	22	IV
6	MALO POLJE	469	17,7	25	IV
7	PODVELEŽ	179	19,3	35	IV
8	SRETNICE	300	16	26	IV
9	VRANJEVIĆI	332	20	30	IV
10	ŽITOMISLIĆI	877	19,5	25	IV
		4.828			

Požarnu zonu čini **10** naselja (ukupno **4.828** stanovnika) na udaljenosti 15-20 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe Grada. Pretežno individualni stambeni objekti katnosti P i P+1. U ovoj zoni djeluje dobrovoljno vatrogasno društvo Goranci koje pravovremeno može djelovati na području Bogodola, Vrđi i Goranaca.

Požarna zona V i VI

1	BANJDOL	72	23,3	30	V
2	GUBAVICA	494	21	30	V
3	KRUŽANJ	277	24	30	V
4	PIJESCI	233	23	30	V
5	PODGORANI	614	25	47	V
6	SLIPČIĆI	207	24	38	V
7	RAŠKA GORA	35	19	36	V
1	DONJA DREŽNICA	717	32	35	VI
2	DONJI JASENJANI	10	29	30	VI

3	GORNJA DREŽNICA	1.000	44	50	VI
4	GORNJE GNOJNICE	105	28	38	VI
5	GORNJI JASENJANI	5	33	70	VI
6	KREMENAC	5	40	48	VI
7	KOKORINA	146	33	41	VI
8	PRIGRAĐANI	759	27	35	VI
9	RABINA	21	33	37	VI
10	STRIŽEVO	413	38	42	VI
11	VRDI	102	26,4	43	VI
12	ZIJEMLJE	4	35	50	VI
13	ŽULJA	22	30	39	VI

Požarna zona V (1.932 stanovnika) na udaljenosti 20-25 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe Grada, a VI zona (sa 3.309 st.) >25 km. Karakteristično za obje zone su velike udaljenosti od PVP/J . Vatrogasna intervencija do pojedinih naselja može se očekivati tek za 40-50 minuta kada je već kasno za uspješnu vatrogasnu intervenciju. DVD Park Ruište može pravovremeno djelovati u početnoj fazi požara na dijelu ovog parka i obližnjih naselja.

U slijedećoj tablici su prikazani rizici u odnosu na vjerovatnoću neke pojave. **Rizik** je verovatnoća nekog događaja i njegovih negativnih posljedica.

Prihvatljivo- 0,1,2	Potrebna dalja analiza- 3,4,5	Neprihvatljivo- 6,7,8
---------------------	-------------------------------	-----------------------

MATRICA RIZIKA

Tako rizici označeni sa **0,1,2** imaju prihvatljive posljedice i neće imati značajan utjecaj na živote ljudi. Nisu potrebne nikakve mjere za smanjenje rizika.

Rizici **3,4,5** stvaraju ozbiljnije posljedice i potrebna je dodatna analiza preventivnih mjera da bi posljedice bile prihvatljive. Rizike je potrebno umanjiti ukoliko je to opravdano imajući u vidu troškove mjera

Rizici **6,7,8** imaju katastrofalne posljedice koje premašuju sposobnos lokalne zajednice ili društva da se bore korištenjem vlastiti resursa. Rizik se mora izbjeći ili umanjiti neovisno od troškova. Za smanjenje rizika rade se različite mjere: strukturalne (prilagođavanje objekata, izgradnja barijera i detekcije) i nestrukturalne (podizanje svijesti građana, edukacija i izgradnja kapaciteta) i kombinacija tih mjera.

3.1. Tablica vrednovanja rizika

Utjecaji		Zanemarivi	Mali	Ozbiljniji	Kritični	Katastrofalni
Vjerovatnoća	Nije vjerovatna	0	1	2	3	4
	Rijetka	1	2	3	4	5
	Povremena	2	3	4	5	6
	Vjerovatna	3	4	5	6	7
	Česta	4	5	6	7	8

Tablica Rizik-uzrok-posljedica

<i>Rizik</i>	<i>Uzrok</i>	<i>Posljedica</i>	<i>Trenutno stanje</i>
Velike površine požarnih sektora. Nemogućnost podjele velikih površina na manje zbog nepostojanja odgovarajućih požarnih prepreka. -Požarnim preprekama I reda , razdvajaju se sektori u industrijskim zonama, u gradskim zonama u kojima su smješteni javni objekti, visoke građevine i objekti u kojima je povećana opasnost od požara; -Požarnim preprekama II reda , razdvajaju se sektori u zonama namijenjenim stanovanju i stupnju izgrađenosti preko 30%;	Zemljopisni položaj, nedovoljna širina prometnice $I=h_1+h_2+20m$ $II = h_1+h_2$ (h_1 i h_2 -visine nasuprotnih objekata)	Povećano požarno opterećenje i povećan rizik od nastajanja i širenje požara, otežan pristup i blagovremena intervencija vatrogasnih snaga.	3
U cilju smanjenja postojećeg faktora rizika predlaže se poduzimanje slijedećih aktivnosti:			
Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika			Rok izvršenja
-Vlasnici, korisnici ili zajednički upravitelji građevina dužni su provoditi opće mjere zaštite od požara koje podrazumijevaju: izradu plansko organizacijske dokumentacije za svoje objekte (razvrstavanje građevina u kategoriju ugroženosti od požara). Osigurati vatrogasni prilaz(odnosno pristup građevini i slobodnu površinu min 5,5x11m za operativni rad vatrogasnog vozila)			6 -12 mjeseci
-Unaprijediti stanje hidrantske mreže za gašenje požara na području Grada u pogledu broja nadzemnih hidranata, tlaka i količine vode u mreži. U naseljenim mjestima u kojima ne postoji hidrantska mreža obvezno istu izraditi. Hidrantsku mrežu redovito provjeravati, u zakonom predviđenim rokovima.			
-U svim javnim ustanovama postaviti propisani broj aparata za početno gašenje požara. U građevinama sa izvedenom hidrantskom mrežom obnoviti opremu u zidnim ormarićima unutarnje hidrantske mreže. Nabavljati i ugrađivati certificiranu i provjerenu opremu.			

3.2. Stručno mišljenje o gustoći izgrađenosti unutar jednog požarnog sektora

Površina Grada Mostara je 1175,0 km², gustoća naseljenosti je 89,9 stanovnika na km².

Stanovništvo grada je raspoređeno i živi u 58 naseljenih mjesta, raspoređenih u 6 požarnih zona.

Požarnu zonu I čini ukupno 6 naseljenih mjesta ukupne površine oko 78 km² i gustoće naseljenosti 930 st/km². Obuhvaća uži dio grada i naselja Cim, Ilići, Vihovići, Raštani, Rodoč sa ukupno **72.527** stanovnika.

Kolektivni način stanovanja zauzima 0,3 km² površine Grada Mostara. Dominantno je zastupljen u urbanom dijelu Grada Mostara, naseljima Bijeli brijeg, Centar 2, Zalik, Luka, Čekrk, Donja Mahala, Strelčevina. Od ukupnog broja zgrada (**22.666**) njih 473 spadaju u PU2 kategoriju ugroženosti od požara, a 130 (visine >22 m) u PU1 kategoriju ugroženosti. Skoro svi javni objekti, hoteli, bolnice, sportski objekti su smješteni u ovoj požarnoj zoni. Svaki od ovih objekata čini jednu požarnu cjelinu koja mora prvenstveno imati ugrađene sve preventivne mjere zaštite od požara (aktivne i pasivne). U prizemljima kolektivnih stambenih jedinica smješteni su poslovni prostori.

Požarna zona II čini 7 naseljenih mjesta na udaljenosti 5-10 km od Centra grada i ukupno **11.444** stanovnika. Gustoća naseljenosti je 77 st/km². Tu su uglavnom zastupljene zgrade P+1 i P+2 i u manjoj mjeri P+3.

Grada Mostara

Tablica 3.2. Broj zgrada prema broju stanova

22.666	15.641	4.719	855	296	88	464	363	139	58	43
Ukupan broj zgrada	Broj zgrada prema broju stanova-GRAD MOSTAR									
	jedan stan	dva stana	tri stana	četiri stana	pet stanova	sa 6-10 stanova	sa 11-20 stanova	sa 21-30 stanova	sa 31-50 stanova	51 stan i više

Požarnu zonu III čini **15** naselja (**11.757** stanovnika) na udaljenosti 10-15 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe grada. Gustoća naseljenosti je 42 st/km². Pretežno zastupljene obiteljske kuće prizemnice i P+1.

U prve tri zone sa ukupno 95.728 stanovnika moguća je intervencija unutar 15 minuta.

Požarne zone IV, V i VI imaju oko 10.069 stanovnika odnosno 5 st/km². Pretežno zastupljene obiteljske kuće prizemnice.

Ova naselja su povezana lokalnim cestama širine 2,8-5 m (u nadležnosti Gradskih tijela vlasti prema Odluci Gradskog vijeća).

Požarne zone IV,V i VI većim dijelom su prekriveni šumom i niskim raslinjem, pa su samim time i najviše požarno ugroženi. Intervencija na gašenju eventualnog požara na lokalitetima unutar ovih požarnih zona nije moguća unutar 15 minuta kada se većina požara može brzo lokalizirati, naime do pojedinih naselja očekivana intervencija je tek za 25-50 minuta.

Karakteristično za skoro sve požarne zone :

- Pristupni putovi i prilazi do građevina su relativno dobri, osim u pojedinim gradskim kvartovima.
- Svi objekti su napravljeni od tvrdog materijala pa imaju veliku vatrootpornost,dovoljne međusobne udaljenosti tako da nije moguće prenošenje požara sa jednog objekta na drugi.

Tablica Rizik-uzrok-posljedica

<i>Rizik</i>	<i>Uzrok</i>	<i>Posljedica</i>	<i>Trenutno stanje</i>
Bespravna gradnja i dogradnja građevina, ne postojanje tehničke dokumentacije	Nedovoljno čvrsta zakonska regulativan, niske prekršajne kazne.	Povećan požarni rizik, otežan pristup vatrogasnim snagama, duže vrijeme protu-požarne intervencije	4
<i>Rizik</i>	<i>Uzrok</i>	<i>Posljedica</i>	<i>Trenutno stanje</i>
Neuređenost šumskih i poljoprivrednih površina	Nedostatak odgovarajuće planske dokumentacije i odgovornosti korisnika.	Povećano požarno opterećenje i povećan rizik od nastajanja požara, otežan pristup vatrogasnim snagama.	4
<i>Rizik</i>	<i>Uzrok</i>	<i>Posljedica</i>	<i>Trenutno stanje</i>
Prenaseljenost nekih gradskih naselja, zbijeni tip gradnje,parkirani automobili na nedozvoljenim mjestima	Povećan priliv stanovništva, neplanska izgradnja, uske i nepristupačne ulice,	Povećano požarno opterećenje i povećan rizik od nastajanja požara, otežan pristup vatrogasnim snagama.	4

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
-Označiti vatrogasne putove i pristupe sukladno s važećim propisima BAS EN standardima, a po potrebi preventivno djelovati policijsko – inspekcijskim tijelima vlasti. -Svi građevinski proizvodi ugrađeni u građevinu (primijenjeni materijali, instalacije i oprema) moraju biti ispitani u akreditiranim ispitnim laboratorijima i posjedovati certifikat o usklađenosti potvrđen od strane ovlaštene ustanove. -Redovito održavati gromobransku instalaciju, obavljati propisane redovne preglede i ispitivanja. Oštećene i neispravna dijelove instalacije zamijeniti novim. Za stručni pregled angažirati ustanovu koja je ovlaštena da vrši preglede gromobranskih i Elektro-instalacija. -Šumska gospodarska društva moraju imati plansko-organizacijsku dokumentaciju, procjenu ugroženosti od požara i plan zaštite od požara, te drugu plansku dokumentaciju o upravljanju šumskim površinama. -Šumska gospodarska društva trebaju redovno održavati šumske putove, prosjeke i usjeke.	12 mjeseci

3.3. Stručno mišljenje o katnosti građevina i pristupnosti putovima i površinama za eventualne akcije evakuacije i gašenja

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u Gradu Mostaru katnost zgrada je prikazana u tabeli:

Tablica 3.3. Zgrade prema broju spratova

Tip zgrade	Ukupan broj zgrada	Zgrade prema broju spratova-Grad Mostar								Lift
		prizemne	P+1	P+2	P+3	P+4	P+5 do P+9	P+10 do P+19	P+20 i više	
Ukupno	22.666	8.546	11.406	1.716	364	460	141	33	-	262
Stambena zgrada/kuća sa jednim stanom	15.600	7.992	6.896	654	43	15	-	-	-	9
Stambena zgrada/kuća sa dva stana	4.713	367	3.849	467	23	7	-	-	-	5
Stambena zgrada/kuća u nizu	208	26	82	87	10	3	-	-	-	2
Stambena zgrada sa 3 i više stanova	2.085	135	566	496	283	431	141	33	-	246
Pretežno nestambena zgrada	60	26	13	12	5	4	-	-	-	-

Izvor: Popis 2013.

Mreža lokalnih i regionalnih putova je dobro razvijena te je svaki požarni sektor povezan i pristupačan za eventualne akcije gašenja i spašavanja.

Od ukupnog broja zgrada (**22.666**) njih 473 (sa preko 10 stanova u ulazu) spadaju u PU2 kategoriju ugroženosti od požara, a 130 (visine >22 m) u PU1 kategoriju ugroženosti. Skoro svi javni objekti, hoteli, bolnice, sportski objekti su smješteni u ovoj požarnoj zoni raspoređeni su u PU2 i PU1 kategoriju ugroženosti od požara.

Novoizgrađeni objekti su i u samom projektu i izvedenom stanju predvidjeli sve opće i posebne mjere zaštite od požara, kao i pristupne putove i prilaze za svoje građevine.

Kroz Grad Mostar prolazi magistralna cesta M-17 (međunarodni naziv E73), najvažnija prometnica u BiH koja povezuje luku Ploče i Metković sa Mostarom i Sarajevom. Magistralne ceste ukupne duljine 102.637km, regionalne ceste duljine 33.953 km.

U svim naseljenim mjestima postoje određeni prostori (raskrsnica putova, trgovi, javna okupljališta i slično) gdje se može organizirati evakuacija stanovnika. Sa aspekta zaštite i spašavanja od požara da bi se adekvatno odgovorilo na rizike od požara i povećala požarna sigurnost, odnosno da bi funkcionirao sustav protupožarne zaštite unutar jednog objekta neophodno je osigurati: da je objekt opremljen aparatima za početno gašenje požara i da ima omogućen neometan pristup vatrogasnim vozilima i tehnicima po mogućnosti sa više strana.

Na temelju prethodne analize postojećeg stanja identificirani su slijedeći rizici za Grad Mostar, i to kako je prikazano u tabeli u nastavku;

<i>Rizik</i>	<i>Uzrok</i>	<i>Posljedica</i>	<i>Faktor rizika</i>
Otežan pristup određenim naseljima, ulicama i selima. Velika udaljenost pojedinih naseljenih mjesta.	Nedostatak sredstava za obnovu putne komunikacije, nedostatak parking površina	Povećano požarno opterećenje i povećan rizik od nastajanja požara, otežan pristup vatrogasnim snagama.	4
<i>Rizik</i>	<i>Uzrok</i>	<i>Posljedica</i>	<i>Faktor rizika</i>
Nedostatak PP opreme i sredstava u javnim ustanovama i objektima kolektivnog stanovanja i zahtjevnim građevinama.	Nedovoljno čvrsta zakonska regulativa, niske prekršajne kazne.	Povećan požarni rizik, otežan pristup vatrogasnim snagama, duže vrijeme protu-požarne intervencije	4

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
-Održavanje prohodnosti prometnica, vatrogasnih pristupa i prilaza objektima. -Kod objekata kolektivnog stanovanja unaprijediti stanje unutarnje hidrantske mreže i dati jasne nadležnosti i odgovornosti za održavanje hidrantske mreže, protupožarnih aparata, dimnih i ventilacionih kanala. -Neadekvatna opskrba sa nedovoljnim tlakom predstavlja visok rizik i povećava opasnost za širenje požara. U slučajevima kada se utvrdi da je vodoopskrba neadekvatna potrebno je naći alternativne izvore ili instalirati akumulacione rezervoare za opskrbu vodom; -Pri projektiranju građevina pridržavati se odredbi Pravilnika o uvjetima za vatrogasne pristupe i prolaze za stambene i druge zgrade i objekte i za sve prostore koji se smatraju građevinama („Službene novine F BiH“ 70/12)	Kontinuirano 6 -12 mjeseci

Mjere za uređenje putova i javnih površina sa stanovišta zaštite od požara	
<i>Pristupni putovi</i>	<i>Vatrogasni prilazi</i>
Kao vatrogasni pristupi mogu se koristiti površine: - kolnika javnih prometnica, - kolnika pristupnih putova do građevine, - kolnika prolaza kroz građevinu, - građevina (rampi, ploča uzdignutih pješačkih trgova uz građevinu, površine nižih dograđenih dijelova građevina uz više građevine i sl.), - pločnika i trgova predviđenih za pješake, te - sve ostale površine na terenu čija nosivost omogućuje prolaz i rad vatrogasnih vozila.	Ravni vatrogasni prilaz za jednosmjerno kretanje vatrogasnog vozila treba biti širine najmanje 3 m. Površine za manipulaciju vatrogasnom tehnikom trebaju da se nalaze uz vanjske zidove objekta, na takvim udaljenostima koje omogućavaju spašavanje ljudi i gašenje požara kroz sve otvore na fasadi objekta. Prilaz zabatom zidu bez otvora na objektu, ne smatra se prilazom za intervenciju. Pravilnikom o zaštiti visokih objekata od požara („Sl. novine Federacije“, br.81/11), širina površine planirane za operativni rad vatrogasnih vozila postavljenih paralelno s vanjskim zidovima građevine, treba biti najmanje 5,5 m za građevine visine do 40 m i 7,0 m za građevine visine iznad 40 m

3.4. Stručno mišljenje o starosti građevina i potencijalnim opasnostima za izazivanje požara

ZGRADE PREMA VRSTI ZGRADE, MATERIJALU OD KOGA JE IZGRAĐEN NOSIVI SUSTAV I PERIODU IZGRADNJE Tablica 3.4.

Tip zgrade	Ukupan broj zgrada	Period izgradnje							
		Do 1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011 i poslije
Ukupno	22.666	1.761	1.994	2.741	3.452	3.202	4.221	4.714	581
Zgrada od tvrdog materijala - ukupno	22.592	1.753	1.987	2.731	3.450	3.191	4.212	4.694	574
Stambena zgrada/kuća sa jednim stanom	15.536	1.307	1.216	1.584	2.073	1.999	3.150	3.704	503
Stambena zgrada/kuća sa dva stana	4.708	304	360	671	939	785	843	762	44
Stambena zgrada/kuća u nizu	208	12	24	51	39	19	33	30	-
Stambena zgrada sa 3 i više stanova	2.081	120	375	419	395	373	182	191	26
Pretežno nestambena zgrada	59	10	12	6	4	15	4	7	1
Zgrada od mekog materijala - ukupno	74	8	7	10	2	11	9	20	7
Stambena zgrada/kuća sa jednim stanom	64	7	5	7	2	10	7	19	7
Stambena zgrada/kuća sa dva stana	5	1	1	-	-	-	2	1	-
Stambena zgrada/kuća u nizu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambena zgrada sa 3 i više stanova	4	-	1	3	-	-	-	-	-
Pretežno nestambena zgrada	1	-	-	-	-	1	-	-	-
POSTOTAK	100,0	7,8	8,8	12,2	15,2	14,1	18,7	20,8	2,4

Građevine se s obzirom na datum građenja, rabljene građevinske materijale i značajke građevinskih konstrukcija dijele na:

Starije građevine koje su izgrađene prije 1940. godine iz kamena s vapnom kao vezivnim materijalom, zidovima debljine 50 do 80 cm, drvenom krovnom i među etažnom konstrukcijom i pokrovom iz utorenog crijepa i manjim dijelom kamenih ploča; starije građevine iz krupnih blokova ili obrađenog kamena.

Novije građevine koje izgrađene iz armiranog betona sa ispunama iz ciglenih blokova, betonskih blokova i poroterm blokova. S gledišta zaštite od požara građevine izgrađene iz armiranog betona kakve prevladavaju u pravilu su višeg stupnja vatrootpornosti od građevina izgrađenih iz kamena, betona i drvene među etažne i krovne konstrukcije, a i otpornije su i na razorno djelovanje potresa, koji nerijetko uzrokuju nastanak požara.

Većina objekata izgrađenih do 1990. godine je uništena ili oštećena ratnim razaranja, tako da i danas postoji određen broj napuštenih i neobnovljenih objekata koje predstavljaju rizik od urušavanja i požara otpada koji se u njima nakuplja.

Vidljivo je da svega oko 70 objekata je izgrađeno sa slabijim materijalima, odnosno gorivim.

Ukupan broj zgrada	armirani beton, čelik	opeka, kamen, beton	drvo, slabi materijali	opeka	beton	limovi	vlakno-cementni	bitumen, tegola	prirodni materijali	ostalo
22.666	10.082	12.510	74	17.754	3.691	401	382	38	71	329
Postotak	44,5	55,2	0,3	Materijal od kojeg je napravljen krovni pokrivač						
Materijal od kojeg je izgrađen nosivi sustav										

Prikaz odnosa rizik – uzrok – posljedica dat je u sljedećoj tabeli:

R.br	Rizik	Uzrok	Posljedica	Trenutno stanje
1	Zbijeni način gradnje naročito u STAROJ gradskoj jezgri,	dotrajnost materijala, stari način gradnje, loše izvedene instalacije	Povećan rizik od izbijanja požara, prenošenje požara na druge požarne sektore, uvećana brzina širenja požara, otežana vatrogasna intervencija	3
2	Dotrajnost instalacija za razvod energenata	Necertificirana oprema, prekoračenje predviđene snage, neispravna izolacija, nepostojanje sigurnosnih sklopki		
3	Ljudski faktor, nemar	Slabo održavanje građevina, nepridržavanje procedura, neobučeno osoblje i korisnici		

Na temelju prethodne analize daju se sljedeće preporuke u cilju minimiziranja rizika od nastanka požara:

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok
-Za objekte koji su napušteni, propali i devastirani predvidjeti mjere sanacije ili uklanjanja; • -Kod objekata kolektivnog stanovanja unaprijediti stanje unutarnje hidrantske mreže i dati jasne nadležnosti i odgovornosti za održavanje sustava hidrantske mreže, protupožarnih aparata, dimovodnih i ventilacionih kanala; • -Prilikom izgradnje novih objekata predvidjeti mjere zaštite od požara u oblasti prostornog planiranja; • -Pri projektiranju i gradnji građevina i ugradnji priključaka, opreme, uređaja i postrojenja, kako i njihovoj proizvodnji moraju se predvidjeti i primijeniti mjere zaštite od požara koje će omogućiti smanjenje mogućnosti nastanka požara, efikasno gašenje požara i osigurati pristup interventnim vozilima; • -Preko nadležnih inspekcijskih službi tražiti da se u svim objektima bez obzira na starost i namjenu sprovede preventivne mjere protupožarne zaštite, posebno u objektima gdje boravi veći broj ljudi.	Kontinuirano

3.5. Stručno mišljenje o provedenosti mjera zaštite od požara u gospodarskim zonama i ugrožavanju izvan gospodarskih zona

Ukupan broj pravnih osoba u gospodarstvu u smislu povećane opasnosti za nastajanje i širenje požara na području grada je navedeno u točki 2.6 procjene. Najveći dio navedenih objekata je smješten u samom gradu, dok su u gospodarskim zonama smještene: skladišta, proizvodni pogoni, tržni centri, benzinske postaje i sl. (prikazano u poglavlju 2.7 procjene).

- Gospodarska zona Salakovac
- Gospodarska zona Vrapčići
- Gospodarska zona Zalik – Sutina

- Gospodarska zona Raštani
- Gospodarska zona Opine
- Gospodarska zona Južni
- Gospodarska zona Bišće polje
- Gospodarska zona Rodoč koja obuhvaća prostor bivše tvornice SOKO u Rodoču
- Gospodarska zona Aluminij koja obuhvaća prostor uz put za Aluminij od Avijatičarskog mosta do aluminijskog kombinata i kompletan prostor kombinata.
- Gospodarska zona Buna

U većini gospodarskih društava smještenim u ovim zonama a novije su gradnje, urađeni su elaborati zaštite od požara sa jasno definiranim zonama opasnosti od požara kao i pregled ugrađenih aktivnih i pasivnih mjera zaštite od požara. U ovim zonama također problem predstavljaju napušteni i devastirani objekti.

Objekti su dovoljno udaljeni od susjednih tako da ne predstavljaju opasnost od eventualnog prenošenja požara na okolne objekte. Predviđeni su odgovarajući prilazi i pristupi za vatrogasna vozila. Obuka djelatnika iz oblasti zaštite od požara i zaštite na radu provodi se u zakonom predviđenim rokovima (najmanje jedanput u dvije godine).

Objekti navedeni u poglavlju 2.17 a razvrstani su u kategoriju ugroženosti od požara PU1 i PU2, moraju izraditi Procjenu ugroženosti od požara za svoje objekte.

Prikaz odnosa rizik – uzrok – posljedica dat je u sljedećoj tabeli

Rizik	Uzrok	Posljedica	Trenutno stanje
Opasnost od požara i eksplozija za gospodarska postrojenja	Nepropisno upravljanje tehnološkim procesima, zastarjela, necertificirana ili neispravna oprema	Povećani požarni rizik, rizik od eksplozije, stradanje ljudi i materijalnih dobara, zagađenje okoliša, trovanje ljudi.	2
	Uporaba necertificirane opreme za zaštitu od požara, ne adekvatna ugradnja i ne adekvatno održavanje i kontrola	Nekontrolirano širenje požara, stradanje ljudi i materijalnih dobara, te nemogućnost pravovremenog gašenja požara	2
Ljudski faktor, nepažnja	Slabo održavanje postrojenja, nepridržavanje propisanih procedura o rukovanju postrojenjima, nekorištenje zaštitne opreme.	Povećan rizik od eksplozije, stradanje ljudi i materijalnih dobara, zagađenje okoliša	3
Nemogućnost blagovremene intervencije na zaustavljanju širenja požara	Nepostojanje dovoljnog broja vatrogasaca i vatrogasne opreme	Nekontrolirano širenje požara, stradanje ljudi i materijalnih dobara	3

Temeljem prethodne analize daju se slijedeće preporuke u cilju minimiziranja rizika od nastanka požara:

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
<p>-Kod izgradnje novih gospodarskih objekata, kako u fazi dobivanja odobrenja za građenje, tako i u fazi izgradnje objekta osigurati sve neophodno legislativom iz ove oblasti propisane pasivne i aktivne mjere zaštite od požara, kao i ugradnja građevinskih proizvoda i opreme sa dokazom kvaliteta u požarnim okolnostima od strane akreditirane laboratorije;</p> <p>-U gospodarskim postrojenjima je neophodno imati razrađene procedure u radnom procesu sa zapaljivim i eksplozivnim materijama i način na koji se one skladište. Svako postrojenje treba imati vidno istaknute napisane mjere opreza prilikom rukovanja s određenim supstancama u skladu sa propisima, te samim tim imati educirano osoblje i dobar nadzor nad proizvodnjom;</p> <p>-Obuka djelatnika iz oblasti zaštite od požara i zaštite na radu provodi se u zakonom predviđenim rokovima (najmanje jedanput u dvije godine).</p>	Kontinuirano

3.6. Stručno mišljenje o stanju provedivosti mjera zaštite od požara za građevine istih namjena na određenim područjima

Građevine za javnu uporabu su škole, vrtići, učenički domovi, starački domovi, hoteli, moteli, pansioni, tržni centri, kazališta, kino dvorane, sportske koncertne i druge dvorane, stadioni, muzeji, autobusne postaje, objekti kulturno povijesnog naslijeđa i drugi. Sve građevine za javnu uporabu navedene u točkama 2.16. ove procjene (kategorije ugroženosti PU1 i PU2) moraju napraviti procjene ugroženosti od požara i planove zaštite od požara, koji će biti sastavni dio Procjene ugroženosti od požara i Plana zaštite od požara Grada Mostara.

Također objekti u kojima su smještene Federalne, županijske i općinske institucije, a u kojima boravi više od 100 osoba, dužne su napraviti procjenu i plan zaštite za svoje objekte. Sve veće građevine moraju imati barem jednu osobu uposlenu na poslovima zaštite od požara. Prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu, za radno mjesto djelatnika odgovornog za zaštitu od požara u pravnim osobama i stručnim službama potrebno je položiti ispit po Programu koji je propisan u Pravilniku o stručnim ispitima iz oblasti zaštite od požara .

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
-Izvršiti obuku uposlenih djelatnika po pitanju preventivnih mjera zaštite od požara (ponašanje u slučaju požara, evakuacija, uporaba vatrogasnih aparata i hidrantske mreže i dr.).	Jedanput u 2 godine
-Napraviti planove evakuacije za slučaj akcidenta te o istim upoznati uposlenike prilikom obuke istih iz oblasti zaštite od požara. -U svim objektima izvršiti periodična ispitivanja električnih instalacija, gromobranskih instalacija, hidrantske mreže, servis vatrogasnih aparata za početno gašenje, te instalacija za automatsku dojavu i gašenje ako su instalirani. Izvršiti dopunu broja vatrogasnih aparata sukladno Pravilniku.	6-12 mjeseci

3.7. Stručno mišljenje o izvorištima vode i hidrantskoj instalaciji za gašenje požara

Na vodovodnoj mreži instalirani su ulični požarni hidranti Ø80 mm na međusobnom razmaku od 50 m, 100 m i više od 100 m. Isti se snabdijevaju vodom iz gradske vodovodne mreže i to iz prstenaste mreže oko 75%, a preostali dio se snabdijeva iz granate mreže. Na gradskoj vodovodnoj mreži instalirani su uglavnom podzemni požarni hidranti, dok su nadzemni požarni hidranti u malom broju zastupljeni kod pojedinih značajnih objekata. Hidrantska mreža je

dotrajala s neutvrđenim brojem neispravnih hidranata. Veći dio prigradskih naselja nije pokriven hidrantskom mrežom

Pregled vanjske hidrantske mreže prikazana je u točki 2.15. procjene. Niti jedno naselje u Gradu Mostaru (osim samog grada) nema u potpunosti sređenu hidrantsku mrežu. U većini naselja postoje vanjski (nadzemni ili podzemni) hidranti, ali ih nema dovoljno, a u nekim mjestima su zastarjeli ili uništeni. Prema podacima iz JP Vodovod u Gradu Mostaru je instalirano oko 127 hidranata na lokacijama pod kontrolom - Radna jedinica 2 (Trg Ivana Krndelja 40), odnosno prema podacima iz JP Vodovod (Mile Budaka), na području grada je instalirano ukupno 201 hidrant, 98 je ispravnih, a 103 su izvan funkcije (slomljen, zatrpan, neispravan, nema ga).

GRAD MOSTAR - STANOVI PREMA NAČINU SNABDIJEVANJA KUĆANSTAVA VODOM ZA PIĆE

Ukupno	Voda u stanu sa priključkom na javni vodovod	Voda u stanu sa priključkom na seoski ili mjesni vodovod	Voda u stanu sa priključkom na vlastiti hidrofor	Česma u dvorištu priključena na javni vodovod	Česma u dvorištu priključena na vlastiti hidrofor	Kopani bunar Bušeni (cijevni) bunar Arteški bunar Uređeni izvor Cisterna (rezervoar za vodu) Flaširana voda iz trgovina
33.264	29.537	733	2.814	11	7	162

Izvor: Federalni zavod za statistiku-popis stanovništva 2013

Pregled prirodnih crpilišta vode koji se mogu upotrebljavati za gašenje požara:

Vrelo Radobolje, Studenac, Bošnjaci, Vrelo Bune.

U narednoj tabeli dat je prikaz odnosa rizik-uzrok-posljedica

Rizik	Uzrok	Posljedica	Procjena rizika
Neredovito ažuriranje evidencije i mape hidrantske mreže	Neizvršavanje obveza nadležnog lokalnog poduzeća koje upravlja vodo -snabdijevanjem	Rizik u slučaju požara zbog otežanog gašenja, vatrogasne postrojbe nemaju potpunu informaciju o stanju, ispravnosti i rasporedu hidranata	4
Ne postojanje HM u prigradskim i seoskim naseljima	Neizvršavanje obveza nadležnog lokalnog poduzeća koje upravlja vodo -snabdijevanjem	Otežana i usporena akcija gašenja, upotreba isključivo vode iz vatrogasnih vozila	4
Ne održavanje vanjske i unutarnje HM	Nedovoljno čvrsta zakonska regulativa (niske kazne i ne rad inspektora), financijski razlozi, podjela odgovornosti na više pravnih osoba/pojedinaca	Rizik od neispravnosti HM u slučaju nužde. Rizik za širenje požara na druge građevine zbog neispravnosti sredstava sa početno gašenje požara	4

U cilju poboljšanja funkcionalnosti hidrantske mreže i prevencije početnog gašenja i širenja požara preporučuje se:

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
-izrada hidrantske mreže na prostorima gdje još ne postoji; -postojeće hidrante koji ne udovoljavaju propisima i pravilima tehničke prakse, odnosno važećeg Pravilnika o tehničkim normativima za vanjsku i unutarnju hidrantsku mrežu za gašenje požara, sanirati i dovesti u uporabno stanje; -obilježiti sve hidrante propisanim oznakama, ažurirati grafički pregled hidranata na terenu, tj. mapu hidrantske mreže i dostaviti Službi civilne zaštite i vatrogastva; -postojeću hidrantsku mrežu redovno održavati i ispitivati; -cisterne i spremnike po naseljenim mjestima redovno čistiti, puniti vodom i u slučaju nužde koristiti kao izvore za snabdijevanje vodom; -izvedbom nove vodovodne mreže obvezno izvesti i potreban broj hidranata;	12 mjeseci

3.8. Stručno mišljenje o izvedenoj distribucijskoj mreži energenata

Na teritoriju grada Mostara djeluju dva elektroprivredna poduzeća:

1. JP EP HZ HB d.d. Mostar i
2. JP EP BiH d.d. Sarajevo,

odgovorna za opskrbu kupaca električnom energijom na području koje pokrivaju, ali isto tako su neovisni u donošenju odluka o izgradnji novih elektrana.

Proizvodnja električne energije

Objekt,lokacija	Proizvod./god	Kategorija PU
HE -Grabovica	346 GWh	PU 1
HE -Mostar	310 GWh	PU 1
HE -Salakovac	590 GWh	PU 1
HE -Mostarsko blato	167 GWh	PU 1
VE-Podveležje	130 GWh	PU 1

Prijenosnu mrežu čine (navedene u točki 2.10):

- Nadzemni vodovi 110, 220 i 400 kV naponske razine
- Transformatorske stanice 400/x kV, 220/x kV i 110/x kV i
- Rasklopna postrojenja.

Prema planovima EP HZHB planira se rekonstrukcija NN mreže i izgradnja novih trafo-stanica radi smanjenja gubitaka, poboljšanja naponskih prilika i sigurnosti napajanja.

Na elektroenergetskim postrojenjima u dijelu distribucije električne energije najčešći izvori opasnosti su:

- Neispravnost dalekovoda, transformatora, visokonaponskih uređaja,
- Neispravnost elektromotora, kompresorskih postrojenja,
- Neispravnost akumulatorskih postrojenja,
- Nepažnja čovjeka,
- Prirodne i druge nesreće (udar groma, orkanski vjetar, zemljotres, sabotaža itd.)

U transformatorskim postrojenjima postoji cijeli niz uređaja kod kojih postoji mogućnost nastanka požara radi nepravilnog rada, proboja izolacije, neispravne zaštite, atmosferskih neprilika, nepravilnog rukovanja i održavanja.

Požari mogu nastati zbog iskrenja kao posljedica kratkog spoja, preopterećenja na električnoj

mreži, te zbog prekida vodiča na dalekovodima radi kvara ili elementarnih nepogoda. Dalekovodi mogu uzrokovati požare na raslinju i trasama gdje prolaze, ako se redovno ne čiste i ako prosjeci nisu odgovarajući.

Prema „Pravilniku o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 kV do 400 kV“ („Sl. Glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 23/08) potrebno je pri planiranju zadovoljiti uvjete iz članka br.2 ovog pravilnika, širina područja zone sigurnosti horizontalne ravnine za dalekovode 110 kV napona je 20 m.

U cilju minimiziranja opasnosti od nastanka požara kada je u pitanju elektrodistributivna mreža i elektroenergetska postrojenja vezana za distribuciju električne energije neophodno je:

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
-Redovno ispitivati i mjeriti impedansu uzemljenja prijenosnih i distributivnih mreža, kao i elektroenergetskih postrojenja, prema „Pravilniku o električnim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1-400 kV“ (Sl. list SFRJ br. 65/88); -Redovno ispitivati sve električne zaštite u elektroenergetskim postrojenjima i na mreži prema navedenom Pravilniku; -Redovita sječa šume i otklanjanje raslinja ispod i oko prijenosnih i distributivnih mreža prema navedenom Pravilniku i internim propisima elektrodistributivnih poduzeća; -U svim transformatorskim stanicama koje sadrže uljne transformatore osigurati kvalitetnu ventilaciju prostora, kao i u akumulatorskim stanicama; -Pravilno i redovno održavanje distributivne i elektroenergetske opreme i uređaja prema Pravilniku o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona 10 kV za rad pod naponom 20 kV (Sl. list SFRJ br. 10/79); -Svi objekti iz točke 2.10 Procjene, a razvrstane u PU1 i PU2 kategoriju ugroženosti trebaju napraviti Procjenu ugroženosti za te objekte i dostaviti Službi za CZ i V grada; -prilikom projektiranja elektroenergetskih objekata poštovati mjere propisane <i>Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara</i> (Sl. list SFRJ br. 74/90);	12 mjeseci

3.9. Stručno mišljenje o stanju provedenih mjera zaštite od požara na poljoprivrednim i šumskim površinama

Ukupna površina Grada Mostara iznosi 115.889,49 ha (115,89 km²), sa zastupljenim poljoprivrednim zemljištem 42.020,49 ha (36,26 %) i šumskim zemljištem od 71.157,10 ha (61,06 %), izgrađeno zemljište zauzima površinu 2.155,18 ha (1,86 %), i na hidrografiju otpada površina od 556,72 ha (0,48 %).

Ukupne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području Grada Mostara, prema podacima iz katastra zemljišta i zemljišnih knjiga iznosi **349.793.789 ha** (površina bez šumskog i neplodnog zemljišta).

Analizirajući dosadašnje požare koji su se dešavali na šumskom zemljištu u Gradu Mostaru, uočava se da su nastajali u periodima ožujak-travanj, srpanj - kolovoz i rujna - listopad.

Požari u mjesecima ožujak, travanj, rujna i listopad javljali su se na poljoprivrednom zemljištu i prelazili su na okolnu šumsku vegetaciju, manjeg su intenziteta i sa manjim štetama. Uzrok ovih požara je čovjek (poljoprivredni radovi), brzo su se gasili a razlog je pokrivenost mrežom putova.

Požari koji se javljaju u mjesecima srpanj i kolovoz su daleko većeg intenziteta, sa daleko većim štetama.

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika na poljoprivrednom zemljištu:	Rok izvršenja
<p>Najvažnije mjere kojih bi se vlasnici poljoprivrednih zemljišta ili poljoprivrednici trebali držati kako bi se zaštitili od požara na otvorenom prostoru su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - -Da ne pale korove i biljne ostatke bez odobrenja nadležnih tijela. - -Da ne lože vatru i ne spaljuju biljne ostatke po vjetrovitom vremenu i po noći. - -Onaj tko spaljuje korov i biljne ostatke bi trebao kontrolirati izgaranje i ne napuštati mjesto paljenja dok se vatra u potpunosti ne ugasi. - -Osoba koja je naložila vatru bi trebala napustiti to mjesto tek nakon što je vatra potpuno ugašena, a to se utvrđuje prebacivanjem pepela i polijevanjem vodom. <p>-Tlo na kojem se loži vatra ili se spaljuje granje i biljni otpaci mora biti očišćeno od trave i drugog gorivog materijala, te je mjesto spaljivanja potrebno izolirati ili na drugi način očistiti sigurnosni pojas u širini najmanje 5 metara.</p> <p>-Nazočne osobe koje su zapalile vatru, uz sebe bi trebali imati sredstva i opremu za početno gašenje požara.</p> <p>Najvažnija mjera u sprječavanju požara u kritičnim područjima bi bila potpuna zabrana loženja vatre na otvorenom u blizini poljoprivrednih površina u periodu od 01.04. do 01.10.!</p>	Kontinuirano

Požari šumskih površina koji su harali tijekom proteklih godina su, namjerne paljevine, nastajali su na mjestima koja su udaljena od naselja i komunikacija, nepristupačnim i miniranim terenima. Širenje ovih požara bilo je brzo, jer su se kretali kroz nepristupačne, minirane terene i već oštećene šumske sastojne, ranijim požarima.

Nepostojanje zakonske regulative već desetu godinu (nepostojanje Zakona o šumama), znatno otežava, pravilno gospodarenje šumskim resursima. Ranijim zakonskim rješenjima bilo je predviđena sanacija požarišta u roku dvije godine, od nastajanja požara, gdje bi se u sanaciju pored korisnika šuma uključili općina/grad, županija i federacija sa svojim sredstvima. Međutim u gradu Mostaru niti su sanirana ratna, niti poratna požarišta, a radi se o tisućama hektara šumskih sastojina.

Značajno je napomenuti da sva ova bivša požarišta, imaju velike zalihe gorivog materijala i predstavljaju potencijalnu opasnost od požara. Obavještenja i upozorenja o zabrani loženja vatre na otvorenom, na lokalitetu Rujišta su dobra, ali ista treba proširiti i na ostala izletnička mjesta i šumske putove i staze.

Preventivne mjere za zaštitu šumskog zemljišta: <i>OPĆE PREVENTIVNE MJERE</i>	Rok izvršenja
<ul style="list-style-type: none"> -U šumama i na šumskom zemljištu kao i na drugom zemljištu na udaljenosti manjoj od 150 m od ruba šume nije dozvoljeno loženje otvorene vatre. -Svako loženje otvorene vatre na udaljenosti većoj od 150 m od ruba šume mora biti prijavljeno službi civilne zaštite i zaštite od požara jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji šuma i šumsko zemljište nalazi. -Izgradnja i rad tvornica i drugih objekata koji rade sa otvorenim plamenom je zabranjena na udaljenosti manjoj od 300 metara od ruba šume. -Obuka šumskih radnika i opremanje potrebnom opremom za sječu stabala i izradbu protupožarnih prosjeka za zaustavljanje daljnjeg širenja požara. -U svrhu preventivnog djelovanja protiv nastanka šumskih požara potrebno je pučanstvo plakatima i znakovima zabrane upozoravati na opasnost od nastanka požara i na zabranu paljenja vatre na otvorenom, a naročito u blizini šume. -Preporučuje se izrada procjene ugroženosti od požara i planova zaštite od požara šuma. -Uvođenje stalnog dežurstva nad šumskim površinama izričito u vrijeme požarne sezone. -U šumama svrstanim u I-III stupanj ugroženosti od požara, potrebno je uredno održavati i po potrebi obnavljati znakove upozorenja i zabrane (loženje vatre, ulazak vozila u šumu, deponiranje otpadnog materijala, opasnosti od požara i sl.). -divlja odlagališta, kojih u gradu Mostaru ima 3-4 velika i niz manjih, koji su stalna prijetnja za izbijanje požara potrebno je uklanjati. -bunari koji sadrže ne male količine vode moraju se čistiti i održavati (Prekača, Gusar, Pločno, Kruševac i sl.). 	Kontinuirano

Pri županijskoj upravi za šumarstvo organizirana je čuvarska služba, koja vrši neposrednu zaštitu šuma, a istovremeno vrši i motrenje po čuvarskim rajonima. **Čuvari šuma** posjeduju isprave izdate od strane Uprave za šumarstvo pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ-a. U slučaju požara obavještavaju nadležno vatrogasno društvo na broj: 123 (ako ne uspostavi vezu zovu zapovjednika), policiju na broj: 122 i operativni centar civilne zaštite na broj: 121.

Mjere koje se poduzimaju u cilju smanjenja opasnosti od požara, te pravovremenog djelovanja u lokaliziranju i gašenju šumskih požara, ne mogu proći bez učešća Županijske/Kantonalne uprave za šumarstvo i korisnika šuma, njihova obaveza propisana je odredbama Pravilnika o sadržaju planova za zaštitu šuma od požara (SN F BiH br.21/04).

3.10. Stručno mišljenje o uzrocima nastajanja i širenja požara na već evidentiranim požarima tokom zadnjih 10 godina

Grad Mostar						
Godina	Požarne intervencije			Tehničke	Ukupno intervencija	Ukupno vatrogasaca
	Požari na objektima	Požari na otvorenom	Požari na vozilima*	Tehničke intervencije		
2008	41	900	19	90	1.050	
2009	86	296	19	56	457	
2010.	87	462	13	96	658	
2011.	124	842	0	75	1.041	
2012.	150	777	27	112	1.066	
2013.	134	455	28	129	746	2370
2014.	146	310	33	99	588	1774
2015.	140	926	27	145	1238	3990
2016.	122	776	28	128	1054	3461
2017.	168	918	30	156	1272	4646
2018.	108	623	24	142	897	3062
2019.	125	680	34	185	1024	3319
2020.	98	677	32	199	1006	3196
2021.	84	666	41	171	962	3176
UKUPNO:	1.275	6.808	304	1.466	9.853	

Kako je vidljivo iz tabele od ukupnog broja požara na otvorenom prostoru je bilo oko 70% intervencija (otpad, nisko rastinje i sl.). U zatvorenom prostoru je bilo 13% intervencija (požari na stambenim, gospodarskim objektima). Oko 14% je bilo tehničkih intervencija: otvaranje blindo vrata, crpljenje vode, sapiranje poslije udesa i slično). U odnosu na period 2008.-2018. uočeno je povećanje broja tehničkih intervencija za 2%. Na stambenim objektima (kuće, stanovi, vikendice ...), zatim kioscima te pomoćnim objektima (štale, ostave, garaže, sušnice i dr.). Najveći broj požara je izazvan nepažnjom, neodržavanjem instalacija i uređaja, nepažnjom u radu sa električnim trošilima u domaćinstvu, često zapaljenje dimnjaka. Primjer u 2. mjesecu 2021. godine od ukupno 13 intervencija na objektima njih 10 je bio požar dimnjaka.

Na poslovnim objektima je najčešće uzrok požara bio tehničke prirode: kvar na uređaju ili dijelu postrojenja, na instalacijama, dok je rijedak slučaj bila namjerna paljevina.

Od ukupnog broja intervencija na 55,8% intervencija učestvovali su vatrogasci iz sjedišta PVP/J a na 42,7% vatrogasci iz ispostave, dok 1,5% intervencija učestvovali su vatrogasci iz obe postrojbe i dobrovoljni vatrogasci. Od 7 dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi u periodu 2018.

-2020.godina zabilježena su učešća: DVD Buna 19 intervencija, DVD Goranci 2 intervencije i DVD Blagaj 4 intervencije.

Požari na otvorenim terenima (šume, voćnjaci, vinogradi, pašnjaci, nisko raslinje i sl.), najčešće su izazvani nepažnjom otvorenim plamenom. Bilo je slučajeva, ali rijetko da se radi o namjernoj paljevini.

Najčešći uzrok požara na motornim vozilima (autobusi, kamioni, kombi vozila, luksuzni automobili, motocikli i dr.) prema podacima iz MUP-a HNŽ je bila paljevina, a vrlo rijetko tehnički kvar.

3.11. Stručno mišljenje o broju profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi

Izračun potrebnog broja vatrogasaca za gašenje požara

a) Požari na otvorenom

Broj potrebnih vatrogasaca – N_v izračunava se prema kriteriju jedan vatrogasac na svakih 15 metara požarnog fronta uz moguć pristup tehnike i dovoljnu količinu sredstava za gašenje.

Ulazne veličine su:

- Brzina vjetra V (km/h);
- Brzina širenja požara V_p (m/min);
- Požarna površina u trenutku otkrivanja P (m^2).

Izračunava se požarna fronta za požarnu površinu (elipsu) u trenutku dojava, te po dolasku vatrogasne jedinice.

F-dužina požarnog fronta (m) $F=O/2$;

F1-dužina požarnog fronta nakon 15 min. $F1 = O1/2$;

O-obim požarne površine (m) ;

P-površina u trenutku otkrivanja požara (m^2) $P= a \cdot b$;

Pp-povećanje širenja požara nakon 15 min $Pp = F \cdot V_p \cdot t$;

PU-ukupna požarna površina $PU = P + Pp$;

a,b-poluose elipse u trenutku otkrivanja požara (m) $= 1,1 \cdot V_p n$;

n –konstanta (brzina sagorijevanja drveta) $n = 0,464$;

t-potrebno vrijeme za dolazak vatrogasaca $t = 15$ min;

N_v -potreban broj vatrogasaca

Primjer:

- površina zahvaćena požarom iznosi $500 m^2$ i eliptičnog je oblika gdje se požar širi po dužnoj osi »a« i poprečnoj »b« uz pretpostavku da vjetar puše duž dužne osi »a«;

- vrijednost brzine širenja požara u ovisnosti od brzine vjetra očitava se iz sljedeće tablice:

Brzina vjetra V (km/h)	Brzina širenja požara V_p (m/min)
10	1
20	2,5
30	9
40	32
45	45
50	65

iz koje je za ovaj izračun odabrana pretpostavka da je brzina vjetra 30 km/h, a brzina širenja požara 9 m/min.

P= $500 m^2$

$$v = 30 \text{ km/h}$$

$$v' = 9 \text{ m/min}$$

dužina fronte požara (F) računa se tako da se izračuna opseg elipse i podjeli sa dva:

$$P = a \times b \times 3,14 \quad O = 3,14 \times 2(a^2 + b^2)^{-2}$$

$$a/b = 1,1 \times v^n \text{ gdje je } n = 0,464 \text{ — const.}$$

$$a/b = 1,1 \times 30^{0,464} = 4,846$$

$$a^2 = 4,846 \times P/3,14 = 4,846 \times 159,23 = 771,628 \text{ — } a = 771,63^{-2}$$

$$a = 27,78 \text{ m}$$

$$b = 5,73 \text{ m}$$

$$O = 3,14 \times 2(a^2 + b^2)^{-2} = 3,14 \times 40,11 = 125,9 \text{ m}$$

dužina fronte požara F= O/2; F = 63 m

- povećanje površine požara (Pp) po dolasku na mjesto događaja nakon 15 minuta za brzinu širenja požara od 9 m/min:

$$Pp = F \times v' \times t = 63 \text{ m} \times 9 \text{ m/min} \times 15 \text{ min} = 8505 \text{ m}^2$$

ukupna površina požara iznosi zbroj početne površine i povećanja površine nakon 15 minuta gorenja:

$$P' = P + Pp = 500 + 8505 = 9005 \text{ m}^2$$

$$a_1^2 = 4,846 \times P' / 3,14 = 13897,52;$$

$$a_1 = 117,888 = 118 \text{ m}$$

$$b_1 = 24,32 \text{ m}$$

$$O_1 = 3,14 \times 28977,96^{-2} = 534,5 \text{ m}$$

$$F_1 = 267,25 \text{ m.}$$

Ako se na svakih 15 metara dužine fronta požara mora rasporediti po jedan vatrogasac onda potreban broj vatrogasaca za uspješno gašenje pretpostavljenog požara iznosi.

$$N_v = F_1 / 15$$

$$N_v = 267,25 / 15 = 17,8 \text{ odnosno } \underline{18 \text{ vatrogasaca.}}$$

Pored izvedenog proračuna za potreban broj vatrogasaca koristi se i izvođenje tog broja prema formuli: $Pv = (P+Pp) \times n$, pri čemu se vrijednost »n« odabire i očitava iz tablice:

Gustoća šume	Potreban broj dana po čovjeku (n) za gašenje 1 ha			
	Slab vjetar	Umjeren vjetar	Jak vjetar	Vrlo jak vjetar
SLABA	0,5	1	2	3
SREDNJA	1	4	6	10
VELIKA	2	5	10	20

Za umjeren vjetar i veliku gustoću šume $N_1 = (P+Pp) \times n = 0,9005 \times 5 = 4,5$, odnosno

$N_1 = 5$ vatrogasaca

Za jak vjetar i veliku gustoću šume

$N_2 = 9$ vatrogasaca

Za vrlo jak vjetar i veliku gustoću šume

$N_3 = 18$ vatrogasaca

Potreban broj vatrogasaca za gašenje požara u zavisnosti od površine požara i brzine vjetra prikazan je u tabeli kako slijedi:

Površina (m ²)	Brzina vjetra			
	5,4km/h	10km/h	20km/h	30km/h
500	5	6	10	20
600	6	6	10	20
700	6	7	11	21
800	6	7	11	22
900	7	7	12	23
1000	7	8	12	23
1500	8	9	14	26
2000	9	10	15	28
3000	10	11	17	31
4000	11	13	19	34
5000	12	14	20	36

b) Požari na građevinskim objektima

Proračun broja vatrogasaca za požar na stambenom objektu (70 - 75 m²), koji koristi Danska Agencija za Vanredne Situacije-DEMA¹, odgovarajući intervencijski zadaci sa potrebnim brojem vatrogasaca prikazani su u tabeli:

Intervencijski zadaci	Analiza toka intervencije	Broj ljudi
Upravljanje intervencijom	Rukovoditelj akcije gašenja požara	1-2
Spašavanje 2 starije osobe	Spašavanje 2 osobe	2-3
Gašenje požara	Gašenje požara	2
nadgledanje pumpe	Nadgledanje pumpe	1
SVEGA = 1-2 rukovoditelja akcije gašenja požara i 5-6 vatrogasaca, što ukupno iznosi 8 ljudi		

Priručnik o riziku-baziranom dimenzioniranju, Danska Agencija za Vanredne Situacije-DEMA u suradnji sa Ministarstvom Sigurnosti BiH, 2010. godine

Spašavanje dvoje ljudi iz požarišta zavisi od odabrane taktike rukovoditelja akcije gašenja požara i raspoloživih MTS-a i opreme kojom raspolaže. Vrijeme početka intervencije zavisi od vremena dojava požara, uvježbanosti i spremnosti, te brzine kretanja vatrogasne postrojbe. Prema **DEMA**,² interventni kapaciteti vatrogasnih postrojbi mogu se planirati i na način prikazan u sljedećoj tabeli. Interventni kapaciteti vatrogasnih postrojbi:

Broj vatrogasaca	Osnovna Interventna postrojba	Bazna postrojba	Bazna postrojba + Dodatak 1	Bazna postrojba + Dodatak 1 + Dodatak 2	Bazna postrojba + Dodatak 1+ Dodatak 2 + Dodatak 3
	1+3 vatrogasaca u smjeni	1+1+6 vatrogasaca	8+2-4 vatrogasaca	8+2-4+grupa od 5 vatrogasaca DVD	8+2-4+grupa od 5 vatrogasaca DVD + sve raspoloživo ljudstvo
Namjena	-Manje nesreće u okolišu, -Mali požari (auto, kontejner i sl.)	-Požar u stanu, -Zapaljen dimnjak, -Ispuštanje goriva.	-Požar u školi, - Požar u drvnoj industriji, - Ispuštanje klora	-Požar u hotelu, -Urušavanje trgovačkog centra	Veliki šumski požari, -Velike saobraćajne nesreće, -Požari na farmama, skladištima

Priručnik o riziku-baziranom dimenzioniranju, Danska Agencija za Vanredne Situacije-DEMA u suradnji sa Ministarstvom Sigurnosti BiH, 2010. godine.

Zaključak:

Pošto su na području Grada Mostara i području okolnih općina/gradova najčešći požari otvorenog prostora izazvani čišćenjem zemljišta i spaljivanjem biljnog otpada, a koje radnje se u pravilu provode za slabog vjetra i na području slabe gustoće raslinja (šume), to iz prezentiranog proizlazi da je za gašenje jednog požara otvorenog prostora minimalno potreban broj vatrogasaca 5. Tek ukoliko se preklope najnepovoljniji odnosno ekstremni uvjeti (vrlo jak vjetar i velika gustoća šume) za gašenje požara neophodno je osigurati navedenih 18 osoba po požaru. Požar u hotelu, skladištu ili urušavanje trgovačkog centra interventni kapaciteti vatrogasnih postrojbi prema Priručniku o riziku-baziranom dimenzioniranju (DEMA) je 17 vatrogasaca u smjeni.

Također treba imati u vidu da PVP/J Grada Mostara šalje dio svojih vatrogasaca kao ispomoć Zračnoj luci Mostar.

Formiranje potrebnog broja vatrogasaca valja uvećati za djelatnike vatrogasne postrojbe u postaji i to operativni dežurni, telefonista, djelatnike pratećih službi koje opslužuju operativnu formaciju na mjestu događaja (tehnička služba) te operativni rukovodni sastav.

Sagledavajući pokazatelje dobivene analizom utvrđuje se da vatrogasna postrojba Grada Mostara treba brojiti najmanje 21 vatrogasac u smjeni (vodu) odnosno 84 operativna djelatnika + po jedan dispečer po smjeni, s pratećom podrškom (6 vatrogasaca). U taj broj vatrogasaca nije uključen zapovjednik i zamjenik zapovjednika postrojbe.

Uredba o pravilima službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 8/11), propisuje slijedeće formacije:

- 1) Vatrogasno odjeljenje - najmanje devet vatrogasaca,
- 2) Vatrogasni vod (najmanje 21 vatrogasac) - dva do četiri odjeljenja,
- 3) Vatrogasna postrojba/ četa (najmanje 42 vatrogasca) - dva do četiri voda,
- 4) Vatrogasna brigada (najmanje 84 vatrogasca) - dvije i više postrojbi/četa.

Prikaz odnosa rizik – uzrok – posljedica dat je u sljedećoj tabeli:

Rizik	Uzrok	Posljedica	Trenutno stanje
Nastanak požara, ili eksplozija, nemogućnost blagovremene intervencije	Nepopunjenost vatrogasne postrojbe potrebnim brojem ljudi	Nekontrolirano širenje požara, moguća velika materijalna šteta sa ljudskim žrtvama	3
Neblagovremena i neučinkovita intervencija	Neopremljenost vatrogasne postrojbe adekvatnim sredstvima i opremom, velika udaljenost pojedinih objekata	Nekontrolirano širenje požara, povrjeđivanje ljudi, materijalna šteta sa ljudskim žrtvama	3

Preventivne mjere za zaštitu i smanjenje rizika	Rok izvršenja
<ul style="list-style-type: none"> • Trenutno stanje: odjeljenje ima 7-8 vatrogasaca tj. vod ima 16 vatrogasaca. Vatrogasna postrojba ima 4 voda sa 64+4 prof. vatrogasaca raspoređeni po smjenama kao dispečeri u OC,+ 6 tehnička podrška+6 zapovjedni kadar • prema Priručniku o riziku-baziranom dimenzioniranju (DEMA) potrebno je 17-18 vatrogasaca u smjeni (vodu)- a to su dva odjeljenja sa minimalno 9 vatrogasaca. • Da bi se uskladio broj vatrogasaca predviđen gore navedenom Uredbom , vod bi trebao imati minimalno 21 vatrogasaca,odnosno po 9-11 vatrogasaca u odjeljenjima + 1 dispečer. Obzirom o postignutom sporazumu sa Zračnom lukom, određeni broj vatrogasaca iz PVP/J će vršiti osiguranje. • Iz gore navedenih razloga formacija profesionalne postrojbe treba da je veličine brigade od minimalno 88 profesionalnih vatrogasaca + zapovjednik i zamjenik i tehnička podrška. • Formiranu vatrogasnu brigadu potrebno je popuniti sa još 20 vatrogasaca i opremiti materijalno – tehničkim sredstvima u skladu sa Pravilnikom o minimumu MTS-a . • Planirati sljedeća sredstva za 20 vatrogasaca: GODIŠNJA NETO PLAĆA , NAKNADE I OSOBNA OPREMA :410.000,0 KM • Osnovana DVD-a, opremiti i osposobiti sukladno Uredbi o dobrovoljnim vatrogasnim društvima • Prema preporuci CFPA za zemlje članice EU i ostale koje svoje standarde usklađuju sa europskim ,utvrđeno je da za svakog tisućitog stanovnika potrebno osigurati jednog vatrogasaca. Prema broju stanovnika Grad Mostar bi trebao imati oko 105 vatrogasaca. 	12-24 mjeseca

IV PRIJEDLOG ORGANIZACIJSKIH I TEHNIČKIH MJERA

- koje je potrebno provesti kako bi se opasnost od nastajanja i širenja požara smanjila na najmanji mogući nivo

4.1. Mjere za sanaciju postojećeg stanja

Organizacijske mjere

U poglavlju III daje se prijedlog organizacije i opremanja snaga za područje Grada Mostara polazeći od stvarnih potreba te mjerila i kriterija za ustroj vatrogasnih snaga i tehnike ne ulazeći u materijalne i financijske mogućnosti grada.

Vatrogasna postrojba organizira se u sljedeće formacijske oblike:

- 1) Vatrogasno odjeljenje - najmanje devet vatrogasaca,
- 2) Vatrogasni vod (najmanje 21 vatrogasac) - dva do četiri odjeljenja,
- 3) Vatrogasna četa (najmanje 42 vatrogasaca) - dva do četiri voda,
- 4) Vatrogasna brigada (najmanje 84 vatrogasaca) - dvije i više četa.

Osposobljavanje i usavršavanje

Temeljem članka 22. Zakona o vatrogastvu, profesionalni i dobrovoljni vatrogasci u vatrogasnoj postrojbi moraju posjedovati tjelesnu i duševnu sposobnost i moraju biti osposobljeni za obavljanje vatrogasnih poslova. Profesionalne i dobrovoljne vatrogasce uvježbavati kako bi se uspješno aktivirali u slučaju požara temeljem Pravilnika o programu i načinu provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama i Uredbom o sadržaju, uvjetima, načinu i programu polaganja ispita u oblasti vatrogastva („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/11).

Mjere opremanja vatrogasnih postrojbi

Područje odgovornosti za PVP/J je uže područje Grada Mostara, a područje djelovanja PVP Mostar obuhvaća cjelokupno područje svih mjesnih zajednica Grada Mostara.

<i>Vatrogasna postrojba</i>	Br vatrogasaca po vodovima	Najmanji broj i vrste vatrogasnih vozila temeljem članka 7. Pravilnika o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi (Sl.N.FBiH),(ukupno 12 vozila) <i>Stanje 10.2021.</i>	skladište
PVP -Grad Mostar			
PVP Kneza Višeslava 75	30/ 4x7-8	2xZV, 3xAC, 1VP(voda,pjena), 1xTV(veliko), 2xTV(malo),4xNV,ostala vozila za prijevoz ljudstva 3x	da
PVP/Č- ispostava S.L.	26/ 4x6-7	2xZV, 3xAC, 2xTV(malo),4xNV,1xALJ, 1xTV(veliko), ostala voz.2x	da
	+4 dispečera +11 vatrogasaca sa 8-satnim radnim vremenom Ukupno 80 po sistematizaciji		
-ZV-zapovjedno vozilo		-THP-zglobna platforma ili automatske ljestve	
-NV-navalno vozilo		-ALJ-auto ljestve	
-TV-vozilo za tehničke intervencije		-TV (malo)-vozilo za manje tehničke intervencije i gašenje požara	
-AC-autocisterna		-VSS-vozilo za spašavanje sa visina	

Procjenom utvrđena potrebna formacija vatrogasne brigade

<i>Vatrogasna brigada</i>	Min. broj vatrogasaca u smjeni	najmanji broj i vrste vatrogasnih vozila temeljem članka 9. Pravilnika o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi (Sl.N.FBiH), koje treba posjedovati vatrogasna brigada (UKUPNO 15 vozila) a po 12 vozila svaka postrojba.	skladište
PVB -Grad Mostar			
	88/ 4x22	2xZV,3xNV,2xAC,1VVP (voda,pjena),1xTV(veliko),1xTV(malo), 1xTHP (do 40 m) , 1xALJ(do 38m) , 1xVP(prah),1xŠV,1xPT	da
	Potrebno popuniti postojeću postrojbu do formacije- brigade sa minimalno 20 vatrogasaca		

Za najmanji broj i vrste vatrogasnih vozila potrebno je nabaviti: 1x vozilo za gašenje vodom i pjenom, 1x zglobna platforma do 40m, 1x vozilo za gašenje prahom ,1x vozilo za gašenje požara šuma i rastinja+1xALJ(do 38m).

Opremanje vatrogasnih vozila PVP/Č Grada Mostara, te minimumom opreme i sredstvima iz članka 8. Pravilnika „o minimumu tehničke opreme i sredstava i rok korištenja te opreme i sredstava za profesionalne i druge vatrogasne postrojbe“ F BiH provoditi kako je to određeno člankom 8.i 10. Pravilnika. (Prilog 1). Minimalnu tehničku opremu i sredstva koja dobrovoljna vatrogasna postrojba mora imati utvrđeno je člankom 8. istog Pravilnika.

tablica 4.1.

Minimum tehničke opreme i sredstava koje treba da posjeduje vatrogasna postrojba-čl.8.			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Čizme gumene kratke	pari	8
2.	Čizme gumene - ribarske	pari	2
3.	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	25
4.	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	20

5.	Izolacioni aparat	kpl	4
6.	Komplet za pružanje prve pomoći	kpl	1
7.	Ljestve kukače	kom	4
8.	Ljestve prislanjače	kom	1
9.	Ljestve sastavljače	kom	2
10.	Međumješalica	kom	1
11.	Metlarice za gašenje požara	kom	6
12.	Mlaznica dubinska „koplje“	kom	1
13.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	4
14.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	2
15.	Mlaznica za tešku pjenu	kom	1
16.	Mlaznica za vodenu maglu	kom	1
17.	Motorna pila za drvo	kom	1
18.	Nosila sanitetska -sklopiva	kom	2
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
19.	Pjenilo	lit.	1 500
20.	Podvezica za cijev	kom	8
21.	Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 220V i produžnim kablom	kom	3
22.	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	8
23.	Prelazni komad Ø 110/75 mm	kom	2
24.	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	4
25.	Prijenosna motorna pumpa za gašenje požara 8-8	kom	1
26.	Punjač za akumulatore prijenosnih radio stanica	kom	1
27.	Punjač za akumulatore ručnih lampi (po potrebi)	kom	1
28.	Razdjelnica trodijelna	kom	1
29.	Reflektor prijenosni sa stalkom i kablom	kpl	1
30.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	5
31.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	3
32.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	2
33.	Ručni aparat za gašenje vodom (naprtnjače)	kom	6
34.	Uže penjačko 50 m	kom	3
35.	Zaštitne rukavice -gumene	pari	8
36.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	8
37.	Zaštitno odijelo za zaštitu od čvrstih,tekućih i plinovitih kemikalija(agresivna sredina)	klp	2
38.	Zaštitno odijelo za prilaz vatri (aluminizirano)	klp	2
39.	<i>*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode</i>	kpl	1
40.	<i>*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže</i>	kpl	1
41.	<i>*Alat</i>	kpl	1

tablica 4.2.

Minimum tehničke opreme i sredstava koje treba da posjeduje vatrogasna brigada-čl.10			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Čizme gumene kratke	pari	10
2.	Čizme gumene - ribarske	pari	4
3.	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	40
4.	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	30

Grada Mostara

5.	Generator za laku pjenu	kom	1
6.	Izolacioni aparat	kpl	5
7.	Komplet za pružanje prve pomoći	kpl	2
8.	Ljestve kukače	kom	6
9.	Ljestve prislanjače	kom	2
10.	Ljestve sastavljače	kom	2
11.	Međumješalica	kom	2
12.	Metlarice za gašenje požara	kom	10
13.	Mlaznica dubinska „koplje“	kom	1
14.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	5
15.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	3
16.	Mlaznica za tešku pjenu	kom	2
17.	Mlaznica za vodenu maglu	kom	1
18.	Mlaznica za srednje tešku pjenu	kom	1
19.	Motorna pila za drvo	kom	3
20.	Nosila sanitetska -sklopiva	kom	4
21.	Pjenilo	lit	2500
22.	Plastificirani bazen volumena 500 l	kom	6
23.	Podvezica za cijev	kom	10
24.	Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 220V i produžnim kablom	kom	5
25.	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	12
26.	Prelazni komad Ø 110/75 mm	kom	2
27.	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	5
28.	Prijenosna motorna pumpa za gašenje požara 8-8	kom	1
29.	Prijevozna motorna pumpa za gašenje požara	kom	1
30.	Prijevozni generator za proizvodnju električne struje	kom	1
31.	Pumpa za pretakanje agresivnih tekućina	Kom	1
32.	Pumpa za pretakanje lako zapaljivih tekućina	kom	1
33.	Punjač za akumulatore prijenosnih radio stanica	kom	1
34.	Punjač za akumulatore ručnih lampi (po potrebi)	kom	1
35.	Razdjelnica trodijelna	kom	2
36.	Reflektor prijenosni sa stalkom i kablom	kpl	2
37.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	6
38.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	Kom	4
39.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-6“	kom	2
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
40.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	3
41.	Ručni aparat za gašenje vodom (naprtnjače)	kom	8
42.	Uže penjačko 50 m	kom	5
43.	Zaštitne rukavice -gumirane	pari	10
44.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	10
45.	Zaštitno odijelo za zaštitu od čvrstih,tekućih i plinovitih kemikalija(agresivna sredina)	kpl	4
46.	Zaštitno odijelo za prilaz vatri (aluminizirano)	kpl	4
47.	*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode		komplet

	Cijev usisna Ø 110 mm	kom	6
	Ključ za cijevi	kom	2
	Korpa usisna Ø 110 mm	kom	1
	Uže za usisne cijevi	kom	2
48.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže		komplet
	Hidrantski nastavak	kom	1
	Ključ za nadzemni hidrant	kom	1
	Ključ za podzemni hidrant	kom	1
	Natikač za hidrant	kom	1
49.	Oprema za gašenje požara čađi u dimnjaku		komplet
	Žica za dimnjak	kom	1
	Ključ za dimnjak	kom	1
	Lanac s kuglom	kom	1
	Lopatica za čađu	kom	2
	Ogledalo za dimnjak	kom	1
	Strugač za dimnjak	kom	1
	Zaštitne rukavice za zaštitu od toplinskog isijavanja	par	1
50.	Oprema za rad na vodi	komplet	1

Pregled minimuma opremljenosti vatrogasnih vozila prema vrsti vozila:

tablica 4.3.

A) NAVALNO VOZILO			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	3
2.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
3.	Mlaznica za vodenu maglu	kom	1
4.	Radiostanica prijenosna	kom	2
5.	Radiostanica ugradbena	kom	1
6.	Reflektor (na vozilu)	kom	1
7.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	2
8.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	1
9.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
10.	Ručni aparat za gašenje vodom i zračnom pjenom (brentača)	kom	1
11.	Ventil za ograničenje tlaka	kom	1
12.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	3
13.	Hidrauličke makaze za rezanje, širenje i razvlačenje s potrebnim priborom	kpl	1
14.	*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode:	jedinica	količina
	Cijev usisna Ø 110 mm	kom	6
	Ključ za cijevi	kom	2
	Korpa usisna Ø 110 mm	kom	1
	Uže za usisne cijevi	kom	2
15.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:	jedinica	količina
	Hidrantski nastavak	kom	1
	Ključ za nadzemni hidrant	kom	1
	Ključ za podzemni hidrant	kom	1
	Natikač za hidrant	kom	1
16.	*Vatrogasna armatura i tlačne cijevi:	jedinica	količina

Grada Mostara

	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	7
	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	5
	Podvezica za cijev	kom	2
	Prelazni komad Ø 110/75 mm	kom	1
	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	2
	Razdjelnica trodijelna	kom	1
	Sakupljač Ø 75/110 mm	kom	1
	Ublaživač reakcije mlaza	kom	1
17.	*Oprema i sredstva za gašenje požara pjenom:	jedinica	količina
	Cijev za međumješalicu	kom	1
	Međumješalica	kom	1
	Mlaznica za srednje tešku pjenu	kom	1
	Mlaznica za tešku pjenu	kom	1
	Posuda s pjenilom 20 litara	kom	5
18.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:	jedinica	količina
	Izolacioni aparat	kpl	2
	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	2
19.	Rezervni alat i oprema:	jedinica	količina
	Željezna kuka („klamfa“)	kom	10
1	Žica za vezanje – namotaj	„	1
2	Makaze za željezo	„	1
3	Ekseri (različiti)	„	30
4	Čekić (različiti)	„	2
5	Čepovi za zatvaranje vode i plina	„	10
6	Bat (malj) drveni	„	1
7	Dlijeto za drvo	„	1
8	Špica za beton	„	1
9	Kliješta stolarska	„	1
10	Kliješta za cijevi „švedska“	„	1
11	Ključ „francuski“	„	1
12	metar	„	1
13	Posuda za šutu	„	2
14	odvijač	„	2
15	Pila za željezo	„	1
16	Poluga	„	2
17	Poluga „S“ za vađenje eksera	„	1
18	Probijač za željezo	„	1
19	Sjekač za željezo	„	1
20	Sjekira-tesarska	„	1
21	Turpija za željezo	„	1
22	Turpija za drvo	„	1
23	Svrdlo pužasto	„	1
24			
20.	Električarski alat :	jedinica	količina
1	Ispitivač za struj	kom	1
2	Kliješta kombinirana	kom	1
3	Naočale-zaštitne	kom	1
4	Odvijač	kom	1
5	Zaštitne rukavice gumene	kom	1
6	Traka za izoliranje	pari	1

21.	alat :	jedinica	količina
	Čaklja	kom	1
	Lopata pobirača	kom	2
	Lopata-ašov	kom	1
	Krampa-sjekira	kom	1
	Poluga velika	kom	1
	Sjekira-šumska	kom	1
	Krampa-obična	kom	1
22.	Oprema za spašavanje :	jedinica	količina
	Ljestve prislanjače	kom	1
	Ljestve rastegače-dvodjelne	kom	1
	Nosila sanitetska –sklopiva	kom	1
	Uže čelično za vuču s ušicom	kom	1
	Uže obično – 25m	kom	4
	Uže penjačko- 50 m	kom	2

tablica 4.4.

B) AUTOCISTERNA:			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Lopata pobirača	kom	1
2.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	2
3.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
4.	Krampa obična	kom	1
5.	Prijenosna uronjiva pumpa s vodenom turbinom	kom	1
6.	Radiostanica prijenosna	kom	1
7.	Radiostanica ugradbena	kom	1
8.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1
9.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	1
10.	Uže penjačko	kom	1
11.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	1
12.	*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode:	jedinica	količina
	Cijev usisna Ø 110 mm	kom	6
	Ključ za cijevi	kom	2
	Korpa usisna Ø 110 mm	kom	1
	Uže za usisne cijevi	kom	2
13.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:	jedinica	količina
	Hidrantski nastavak	kom	1
	Ključ za nadzemni hidrant	kom	1
	Ključ za podzemni hidrant	kom	1
	Natikač za hidrant	kom	1
14.	*Vatrogasna armatura i tlačne cijevi:	jedinica	količina
	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	7
	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	5
	Podvezica za cijev	kom	2
	Prelazni komad Ø 110/75 mm	kom	1
	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	2
	Razdjelnica trodijelna	kom	1
	Sakupljač Ø 75/110 mm	kom	1
	Ublaživač reakcije mlaza	kom	1

Grada Mostara

15.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:	<i>jedinica</i>	<i>količina</i>
	Izolacioni aparat	kpl	2
	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	2

tablica 4.5.

C) VOZILO ZA GAŠENJE VODOM I PJENOM:			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Bacač za vodu i pjenu (na vozilu)	kom	1
2.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	1
3.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
4.	Mlaznica za srednje tešku pjenu	kom	1
5.	Mlaznica za tešku pjenu	kom	2
6.	Radiostanica prijenosna	kom	1
7.	Radiostanica ugradbena	kom	1
8.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1
9.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	1
10.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
11.	Reflektor (na vozilu)	kom	1
12.	Uže penjačko-m	kom	1
13.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	1
14.	*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode:	<i>jedinica</i>	<i>količina</i>
	Cijev usisna Ø 110 mm	kom	6
	Ključ za cijevi	kom	2
	Korpa usisna Ø 110 mm	kom	1
	Uže za usisne cijevi	kom	2
15.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:	<i>jedinica</i>	<i>količina</i>
	Hidrantski nastavak	kom	1
	Ključ za nadzemni hidrant	kom	1
	Ključ za podzemni hidrant	kom	1
	Natikač za hidrant	kom	1
16.	*Vatrogasna armatura i tlačne cijevi:	<i>jedinica</i>	<i>količina</i>
	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	7
	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	5
	Podvezica za cijev	kom	2
	Prelazni komad Ø 110/75 mm	kom	1
	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	2
	Razdjelnica trodijelna	kom	1
	Sakupljač Ø 75/110 mm	kom	1
	Ublaživač reakcije mlaza	kom	1
17.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:	<i>jedinica</i>	<i>količina</i>
-	Izolacioni aparat	kpl	2
-	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	2

Tablica 4.6.

D) VOZILO ZA GAŠENJE PRAHOM:			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Bacač praha (na vozilu)	kom	1
2.	Vatrogasno crijevo gumirano (na vitlu)	kom	2

3.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	1
4.	Mlaznica za prah („pištolj mlaznica)	kom	2
5.	Radiostanica prijenosna	kom	1
6.	Radiostanica ugradbena	kom	1
7.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1
8.	Zaštitno odijelo za prilaz vatri - aluminizirano	komplet	2

Tablica 4.7.

E) KOMBINIRANO VOZILO- VODA,PJENA, PRAH:

Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Bacač za vidu i pjenu (na vozilu)	kom	1
2.	Vatrogasno crijevo gumirano (na vitlu)	kom	2
3.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	2
4.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
5.	Mlaznica za prah („pištolj mlaznica)	kom	2
6.	Mlaznica za srednje tešku pjenu	kom	1
7.	Mlaznica za tešku pjenu	kom	1
8.	Radiostanica prijenosna	kom	1
9.	Radiostanica ugradbena	kom	1
10.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1
11.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-6“	kom	1
12.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	2
13.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	1
14.	Zaštitno odijelo za prilaz vatri - aluminizirano	komplet	2
15.	<i>*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode:</i>		<i>komplet</i>
16.	<i>*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:</i>		<i>komplet</i>
17.	<i>*Vatrogasna armatura i tlačne cijevi:</i>		<i>komplet</i>

Tablica 4.8.

F) AUTOMOBILSKA LJESTVA:

Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	4
2.	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	3
3.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	2
4.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
5.	Nosila sanitetska -sklopiva	kom	1
6.	Plinska maska s obrazinom i kombiniranim filterom	kom	2
7.	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	2
8.	Radiostanica prijenosna	kom	2
9.	Radiostanica ugradbena	kom	1
10.	Razdjelnica trodijelna	kom	1
11.	Reflektor (na vozilu)	kom	1
12.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	2
13.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	1
14.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
15.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	1
16.	Uže penjačko-50 m		2

Grada Mostara

17.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:	jedinica	količina
	Hidrantski nastavak	kom	1
	Ključ za nadzemni hidrant	kom	1
	Ključ za podzemni hidrant	kom	1
	Natikač za hidrant	kom	1
18.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:	jedinica	količina
	Izolacioni aparat	kpl	2
	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	2

Tablica 4.9.

G) HIDRAULIČKA PLATFORMA:

Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Vatrogasno crijevo Ø 52 mm	kom	4
2.	Cijev tlačna Ø 75 mm	kom	3
3.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	2
4.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
5.	Nosila sanitetska -sklopiva	kom	1
6.	Plinska maska s obrazinom i kombiniranim filterom	kom	2
7.	Prelazni komad Ø 75/52 mm	kom	2
8.	Radiostanica prijenosna	kom	2
9.	Radiostanica ugradbena	kom	1
10.	Razdjelnica trodijelna	kom	1
11.	Reflektor (na vozilu)	kom	1
12.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1
13.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	1
14.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
15.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	1
16.	Uže penjačko-50 m	kom	2
17.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:		komplet
18.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:		komplet

Tablica 4.10.

H) VOZILO ZA TEHNIČKE INTERVENCIJE:

Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Dimovuk s potrebnim priborom	komplet	1
2.	Dizalica 15t	kom	1
3.	Dizalica 8t	kom	1
4.	Generator za proizvodnju el. struje	komplet	1
5.	Hidraulične makaze za rezanje, širenje i razvlačenje s potrebnim priborom	komplet	1
6.	Ključ za lift	kom	1
7.	Komplet za pružanje prve pomoći	komplet	1
8.	Ljestve mornarske	kom	1
9.	Motorna pila za drvo	kom	1
10.	Nosila sanitetska- sklopiva	kom	1
11.	Oprema za uzemljenje (po potrebi)	komplet	1
12.	Otvarač brave (različiti)	kom	20

13.	Plinska maska s obrazinom i kombiniranim filterom	kom	2
14.	Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 220 V i produžnim kablom	kom	1
15.	Produžni kabel za el. Struju dužine 25m,220V	kom	2
16.	Produžni kabel za el. Struju dužine 25m,380V	kom	1
17.	Radiostanica prijenosna	kom	2
18.	Radiostanica ugradbena	kom	1
19.	Reflektor prijenosni sa stalkom i kablom	kpl	1
20.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	2
21.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-6“	kom	2
22.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
23.	Uže penjačko-50 m	kom	2
24.	Uže čelično za vuču s ušicom-različitih dužina i promjera	kom	3
25.	Vodilica željezna za vuču (dužine 2m)	kom	1
26.	Zaštitne rukavice –gumirane (tanke)	pari	3
27.	Zaštitne rukavice –gumirane	pari	2
28.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	2
29.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:	jedinica	količina
	Izolacioni aparat	kpl	2
	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	2
30.	*Rezervni alat i oprema:		komplet
31.	*Električarski alat :		komplet
32.	* alat :		komplet
33.	*Mehaničarski alat i oprema:	jedinica	količina
	Čekić (teški,srednji i laki)	kom	3
	Cijev za pretakanje goriva	„	1
	Kliješta kombinirana	„	1
	Ključ imbus (različiti)	„	5
	Ključ okasti (različiti)	„	7
	Ključ viljuškasti (različiti)	„	7
	Odvijač križni (različiti)	„	3
	Odvijač obični (različiti)	„	3
34.	*tehnička oprema za označavanje i promet:	jedinica	količina
	Čunjevi – saobraćajne oznake	kom	5
	Ljevak aluminijski	„	1
	Nož za rezanje pojasa	„	2
	Pokrivač-deka	„	2
	Pokrivač-folija	„	2
	Posuda 10l	„	2
	Ručna tablica „STOP“	„	1
	Lampa signalna	„	2
	Zaštitne rukavice –gumirane (tanke)	pari	2

Tablica 4.11.

I) VOZILO ZA MANJE TEHNIČKE INTERVENCIJE:

Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Dizalica 8t	kom	1

Grada Mostara

2.	Generator za proizvodnju el. struje	komplet	1
3.	Ključ za lift	kom	1
4.	Komplet za pružanje prve pomoći	komplet	1
5.	Ljestve kukače	kom	1
6.	Metlenica za gašenje požara	kom	2
7.	Motorna pila za drvo		1
8.	Otvarač brave (različiti)	kom	20
9.	Radiostanica prijenosna	kom	2
10.	Radiostanica ugradbena	kom	1
11.	Reflektor prijenosni sa stalkom i kablom	komplet	1
12.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1
13.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“	kom	2
14.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
15.	Ručni aparat za gašenje požara vodom i zračnom pjenom „brentača“	kom	1
16.	Uže penjačko-50 m	kom	1
17.	Univerzalni uređaj za vuču i dizanje tereta	kpl	1
18.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	3
19.	Uže čelično za vuču s ušicom-različitih dužina i promjera	kom	1
20.	*Oprema za zaštitu organa za disanje:	jedinica	količina
	Izolacioni aparat	kpl	2
	Rezervna boca s komprimiranim zrakom za izolacioni aparat	kom	2
21.	*Rezervni alat i oprema:		komplet
22.	*Električarski alat :		komplet
23.	* alat :		komplet
24.	*tehnička oprema za označavanje i promet:	jedinica	količina
	Čunjevi – saobraćajne oznake	kom	5
	Ljevak aluminijski	„	1
	Nož za rezanje pojasa	„	2
	Pokrivač-deka	„	2
	Pokrivač-folija	„	2
	Posuda 10l	„	2
	Ručna tablica „STOP“	„	1
	Lampa signalna	„	2
	Zaštitne rukavice –gumirane (tanke)	pari	2
25.	Oprema za gašenje požara čađi u dimnjaku		komplet

Tablica 4.12.

J) VOZILO ZA GAŠENJE POŽARA ŠUMA I RASLINJA:			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	Vatrogasno crijevo gumirano (na vitlu)	kom	1
2.	Metlenica za gašenje požara	kom	4
3.	Motorna pila za drvo	kom	2
4.	Mlaznica pištolj	kom	1
5.	Mlaznica univerzalna Ø 52 mm	kom	2
6.	Mlaznica univerzalna Ø 75 mm	kom	1
7.	Radiostanica prijenosna	kom	1
8.	Radiostanica ugradbena	kom	1

9.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	2
10.	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S-9“		1
11.	Ručni aparat za gašenje požara ugljen dioksidom „CO ₂ -5“	kom	1
12.	Ručni aparat za gašenje požara vodom i zračnom pjenom „brentača“	kom	4
13.	Zaštitne rukavice -kožne	pari	1
14.	*Oprema za dopremu vode iz vodovodne mreže:	jedinica	količina
	Hidrantski nastavak	kom	1
	Ključ za nadzemni hidrant	kom	1
	Ključ za podzemni hidrant	kom	1
	Natikač za hidrant	kom	1
15.	*Oprema za osiguranje vode iz prirodnih i vještačkih izvora vode:	jedinica	količina
	Cijev usisna Ø 110 mm	kom	6
	Ključ za cijevi	kom	2
	Korpa usisna Ø 110 mm	kom	1
	Uže za usisne cijevi	kom	2
16.	*Vatrogasna armatura i tlačne cijevi:		komplet
17.	* alat :		komplet

Tablica 4.13.

K) ZAPOVJEDNO/KOMANDNO VOZILO :			
Red.br.	Naziv opreme i sredstava	jedinica	količina
1.	megafon	kom	1
2.	Radiostanica prijenosna	kom	1
3.	Radiostanica ugradbena	kom	1
4.	Ručna akumulatorska lampa u „S“ izvedbi	kom	1

Mjere:	Za svakog profesionalnog vatrogasca osigurati komplet osobne i kolektivne zaštitne opreme. Osigurati ostalu opremu pripadnika vatrogasnog odjeljenja, posebno odijela za zaštitu od visokih temperatura, odijela za zaštitu od krutih, tekućih i plinovitih kemikalija i aparata za zaštitu disajnih organa.
Izvršioци:	Nadležna služba civilne zaštite i vatrogastva i Gradonačelnik
Mjere:	Za potrebe vatrogasne brigade, potrebno je osigurati odgovarajuća spremišta za vatrogasna vozila i tehniku sa zagrijavanjem prostora , kako bi u hladnijim (zimskim) uvjetima mogli brzo i učinkovito djelovati.
Izvršioци:	Nadležna služba civilne zaštite i vatrogastva i Gradonačelnik

4.2. Razvojne mjere koje bi se provodile na građevinama, građevinskim dijelovima i otvorenim prostorima

Prilikom svih intervencija u prostoru, te izrade dokumenata prostornog uređenja potrebno je koristiti odredbe: Pravilnika za zaštitu visokih objekata od požara (“Službene novine FBiH”, broj 81/11), Pravilnika o uvjetima za vatrogasne pristupe, Pravilnika o zaštiti objekata za javnu uporabu (SN F BiH br. 86/11.) i Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutarnju hidrantskoj mreži za gašenje požara (SN F BiH br. 87/11) .

Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine i plinovi moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja, u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkom normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SN

F BiH br. 87/11.). Mjesta za gradnju građevina u kojima se obavlja proizvodnja, smještaj i čuvanje eksplozivnih tvari, sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu provedbe sigurnosnih mjera pri smještaju i skladištenju eksplozivnih tvari .

Osnovne preventivne mjere zaštite u oblasti zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i analizi desetogodišnjeg prosjeka požara i incidentnih situacija izazvanih požarima. Građevine moraju biti projektirane i izgrađene tako da se u slučaju požara:

- čuva nosivost konstrukcije tijekom određenog vremena,
- priječe širenje vatre i dima unutar građevine,
- priječi širenje vatre na susjedne građevine,
- omogućiti da osobe mogu neozlijeđeno napustiti građevinu ,ili da omogućiti njihovo spašavanje,
- omogućiti zaštita spasioaca.

Građevina mora da bude projektirana i izgrađena tako, da u slučaju normalnog korištenja , ne može doći do eksplozije. Građevine se prema svojoj namjeni klasificiraju na:

Klasa 1	Klasa 2
Građevine visokogradnje	Građevine niskogradnje

na temelju klasifikacije vrsta građevinskih objekata Bosne i Hercegovine- KVGGO BiH koja je statistički standard definiran Zakonom o statistici BiH („Službeni glasnik BiH“ br.26/04 i 42/04). Kategorizacija građevina prema požarnoj ugroženosti definirana je kao:

PU1	- građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti
PU2	- građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti
PU3	- građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti

Odgovorna osoba za organiziranje zaštite od požara je:

1. Vlasnik, odnosno korisnik imovine kada se radi o privatnom vlasništvu.
2. Rukovodilac tijela uprave, upravne organizacije i drugog državnog tijela Federacije, županije, grada i općine.
3. Ravnatelj ili druga odgovorna osoba u gospodarskom i drugim pravnim osobama, određena općim aktom pravne osobe.

Vlasnici , korisnici i upravitelji građevina iz kategorije požarne ugroženosti PU1 i PU2 (navedene u ovoj Procjeni točka 2.6) dužni su poduzeti sve propisane preventivne mjere zaštite od požara tj. izraditi Pravilnik zaštite od požara, izraditi procjenu ugroženosti i plan zaštite od požara na temelju priznatih metodologija i druge mjere.

Mjere:	Pravne osobe dužne su svojim općim aktom, a u skladu s vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada, urediti pitanja koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje zaštite od požara u svojim objektima. Pravne osobe koje do sada nisu izradile opći akt, odnosno Pravilnik o zaštiti od požara, isti moraju što prije izraditi. Za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara moraju rasporediti zaposlenika koji je obavezan položiti ispit za protupožarnu zaštitu po posebnom propisu pred nadležnom komisijom.
Izvršio:	Grad i pravne osobe
Mjere:	U svim građevinama, gdje postoji opasnost od požara i eksplozija, kao i građevinama i prostorima gdje se okuplja ili boravi veći broj ljudi, obavezno izraditi procjenu ugroženosti od požara i plan evakuacije.
Izvršio:	Vlasnici, korisnici i upravitelji građevina
Mjere:	Izvršiti razvrstavanje građevina (za koje to do sada nije učinjeno) u kategorije ugroženosti od požara u skladu sa pravilnikom o uvjetima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara.
Izvršio:	Nadležna služba CZ i V i korisnici građevina
Mjere:	Gradska tijela vlasti dužna su u suradnji sa zapovjednikom vatrogasne postrojbe i pravnim osobama, sukladno sa taktičkim radnjama u akciji gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine, osigurati pristupe za vatrogasna i spasilačka vozila do stambenih, stambeno-poslovnih i drugih građevina.
Izvršio:	Nadležni gradski odijeli i službe
Mjere:	Operateri u elektroprijenosnoj i distribucijskoj mreži dužni su redovito održavati elektroenergetske vodove (400 kV, 220 kV, 110 kV, 35 kV, 10 kV i niskonaponsku mrežu), kao i elektro postrojenja (TS 220/110 kV, TS 110/35 kV, TS 35/10 kV i TS 10/0,4 kV). Kod dalekovoda za prijenos električne energije obavezno je redovito čistiti zaštitni pojas ispod dalekovoda i „kruga“ trafostanica od suhe trave i korova, kao i prosjeke za dalekovode u predjelu šuma.
Izvršio:	Operateri u elektroprijenosnoj i distribucijskoj mreži
Mjere:	Preporučuje se prijevoz opasnih tvari u skladu s Evropskim sporazumom o međunarodnom prijevozu opasnih tvari u cestovnom prometu ADR.
Izvršio:	Distributer, pravne i fizičke osobe

4.3. Promjena namjene građevine ili prostora

U proteklom periodu nastale su promjene gdje su pojedina pravne osobe prestale sa radom, druge promijenile djelatnost i vlasničku strukturu. Sve takve građevine moraju imati projektnu dokumentaciju i sve mjere propisane:

- Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/09); Pravilnikom o zaštiti od požara građevina za javnu upotrebu („Službene novine Federacije BiH“, broj 86 / 2011);
- Pravilnikom za zaštitu visokih objekata od požara („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/11);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/ 2011).

Vlasnici ili korisnici ovakvih građevina dužni su sprovoditi opće mjere zaštite od požara koje podrazumijevaju plansko organizacijske, arhitektonsko-građevinske i tehničko tehnološke mjere koje smanjuju rizik od požara i povećavaju požarnu sigurnost.

Prilikom adaptacije objekata smanjiti požarno opterećenje zamjenom gorivih stropnih i krovnih konstrukcija negorivim ili ugradnjom vatrootpornih zapreka te opremiti potrebnim instalacijama za dojavu i gašenje požara.

Zaštitu čeličnih, drvenih i ostalih vatro neotpornih nosivih elemenata konstrukcije izvršiti premazima i zaštitnim oblogama. Premazima i oblogama se postiže veća vatrootpornost koju treba dokazati atestima. Neotporni armirano betonski ili drugi elementi mogu se zaštititi i ojačati na vatrootpornost zaštitnim žbukama ili oblogama. Vatrootpornost pojedinih elemenata

konstrukcije uskladiti sa standardom DIN 4102 .

Sve objekte projektirati prema zahtjevima za vatrootpornost nosivih, pregradnih zidova i konstrukcija te opremiti eventualno potrebnim instalacijama za dojavu i gašenje požara.

4.4. Mjere za izvođenje novih instalacija za gašenje i dojavu požara

Požarni sektor je zatvoreni prostor koji je odijeljen od susjednih prostorija unutar građevine elementima konstrukcije koji imaju propisanu vatrootpornost.

U građevinama za javnu namjenu, kao i u ostalim građevinama, požarni sektori se mogu povećavati sa ugradnjom sustava za ranu prevenciju i dojavu od požara, kao i aktivnih sustava za gašenje početnog požara.

Namjena objekta	Bez sustava za dojavu od požara (max. požarni sektor)	Sa sustavom za dojavu od požara (max. požarni sektor)	Sa sustavom za dojavu od požara i sustavom za gašenje požara (max. požarni sektor)
Građevina za javnu uporabu	1 000 m ²	2 000 m ²	4 000 m ²

Glavni ulaz/izlaz treba biti u nivou ulice na koju se izlazi ili nivoa evakuacijskog stubišta koji vodi do sigurnog vanjskog prostora. Put za evakuaciju je siguran put za samo spašavanje ljudi iz objekta do izlaza i izvan objekta ili kroz drugi siguran objekt. Putovi evakuacije:

	Minimalna širina koridora
Javna građevina ili objekt	0,90 m
Za obrazovne institucije	1,80 m
Za zdravstvene ustanove	2,40 m
Za apartmane, hotele, motele i administrativne građevine	1,20 m

Vrata na svim koridorima i evakuacijskim putovima se moraju otvarati prema vani i pored automatskog otvaranja moraju imati i obavezno mehaničko (ručno) otvaranje.

Putovi evakuacije i izlazi iz objekta u slučaju požara moraju biti vidljivo označeni sukladno sa Europskom direktivom 92/58/EEC, uočljivim svjetlosnim znakovima postavljenim na propisnoj visini ne višoj od 1 m.

Vlasnici građevina, odnosno pravne osobe zadužene za održavanje objekata dužni su provoditi sva periodična ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti instalacija i uređaja, a u vremenskim intervalima definiranim posebnim zakonskim propisima.

Sva ispitivanja smiju se izvršiti isključivo od strane ovlaštenih pravnih osoba, te za ista moraju pribaviti odgovarajući atest .

<i>Instalacije i uređaji</i>	<i>Rokovi održavanja od strane ovlaštene pravne osobe</i>
Aparati za gašenje požara	jedanput godišnje- ili prema uputi proizvođača
Panik rasvjeta	Najmanje jednom godišnje
Unutarnji zidni hidranti	jedanput u 6 mjeseci-prema Federalnom zakonu
Vanjski požarni hidranti	
Instalacije za ručnu i automatsku dojavu požara (vatrodojava)	
Tipkala za isključenje struje	Najmanje jednom godišnje
Gromobranska instalacija	Svako 5 godina i češće ovisno o vrsti objekta

4.5. Mjere za izgradnju novih izvora i instalacija za opskrbu vodom za gašenje požara

Unutarnja hidrantska mreža za gašenje požara je hidrantska mreža za gašenje požara izvedena u objektu koji se štiti, a završava bubnjem s namotanim cijevima stalnog presjeka i mlaznicom ili vatrogasnom cijevi sa spojnicama i mlaznicom.

Zidni hidranti moraju biti obojeni crvenom bojom na kojoj se nalazi oznaka iz koje je jasno vidljivo da se u ormariću nalazi oprema hidrantske mreže za gašenje požara. Ormariće označiti simbolom prema normi BAS ISO 6309. Ukoliko se zidni hidranti i pripadajuća oprema, izrađeni prema normi BAS EN 671-1, ne nalaze u ormariću, oznaka se mora nalaziti na bubnju. Na najnepovoljnijem mjestu svakog požarnog sektora unutarnja hidrantska mreža za gašenje požara mora imati protočnu količinu vode najmanje jednaku količini navedenoj u tablici 1, a najniži tlak na mlaznici kod minimalne protočne količine ne smije biti manji od 0,25 MPa

Specifično požarno opterećenje u MJ/m ² , do:	300	400	500	600	700	800	1000	2000	>2000
najmanja protočna količina vode kroz mlaznicu / mlaznice (l/min) :	25	30	40	50	60	100	150	300	450

Vanjska hidrantska mreža za gašenje požara je hidrantska mreža za gašenje požara izvedena izvan građevine koja se štiti, a završava nadzemnim ili podzemnim hidrantom.

Nadzemni hidranti moraju biti izvedeni tako da omogućе sigurno i efikasno rukovanje i uporabu. Ovi uvjeti su zadovoljeni ukoliko su nadzemni hidranti izvedeni u skladu sa međunarodnom standardom DIN 3222. U vanjskoj hidrantskoj mreži za gašenje požara statički tlak ne smije biti veći od 1,2 MPa. Za zaštitu građevine i prostora vanjskom hidrantskom mrežom za gašenje požara, potrebno je osigurati protočnu količinu vode navedenu u tabeli kako slijedi;

Specifično požarno opterećenje u MJ/m ² , do:	Potrebnu količinu vode u l/min, ovisno o površini objekta koji se štiti u m ²							
	< 100	101 do 300	301 do 500	501 do 1000	1001 do 3000	3001 do 5000	5001 do 10000	> 10000
200	600	600	600	600	600	600	600	900
500	600	600	600	600	900	1200	1200	1500
1000	600	600	600	900	1200	1200	1500	1800
2000	600	600	900	1200	1500	1800	2100	*
>2000	600	900	1200	1800	1800	2100	*	*

* potrebno je proračunati potrebne količine vode za svaki pojedini objekt.

Za zaštitu naseljenih mjesta vanjskom hidrantskom mrežom za gašenje požara, potrebno je osigurati najmanje protočnu količinu vode od 600 l/min.

Mjere:	-Hidrantsku mrežu nužno je u potpunosti uskladiti s važećim propisima i pravilima tehničke prakse, odnosno važećeg Pravilnika o tehničkim normativima za vanjsku i unutarnju hidrantsku mrežu za gašenje požara, a pravne osobe koje se bave djelatnošću vodo snabdijevanja dužne su napraviti registar hidrantske mreže s ucertanim položajima hidranata te isti dostaviti na korištenje vatrogasnom društvu. - Postojeću hidrantsku mrežu redovito održavati i ispitivati. Izraditi kartu javnih hidranata u nadležnosti JP na području Grada koja mora biti dostavljena Službama CZ i profesionalnom vatrogasnom društvu te osigurati njihovu redovnu kontrolu funkcionalnosti. Postavljanje nove hidrantske mreže na mjestima gdje nije izvedena.
Izvršio:	JP Vodovod

4.6. Mjere za osnivanje novih postrojbi za gašenje požara

Mjere:	Neophodno je da se Profesionalna postrojba Grada popuni potrebnim brojem vatrogasaca do propisane formacije brigade. Proračunom je utvrđeno da je za potrebe Grada Mostara potrebno: <ul style="list-style-type: none"> • Postojeću PVP popuniti sa profesionalnim vatrogascima, tako da ista broji minimalno 88 vatrogasca koji rade u smjenama. • Težiti ka ostvarenju europskih standarda po principu 1:1000 (jedan vatrogasac na 1000 stanovnika).
Izvršioци:	Nadležna služba civilne zaštite i vatrogastva i Gradonačelnik

4.7. Mjere u vezi s loženjem vatre i spaljivanjem korova i drugog biljnog otpada na otvorenom prostoru

Mjere:	Putem sredstava informiranja emitirati upozorenja za sve sudionike i obveznike provođenja zaštite od požara, prvenstveno za vlasnike šumskih površina, vlasnike i korisnike poljoprivrednog zemljišta, stanovnike naselja seoskog karaktera koji se pretežno bave poljoprivrednom djelatnošću, te organizirati sastanke sa šumarskim i poljoprivrednim inspektorima, te inspektorima zaštite od požara, a sve u cilju poduzimanja potrebnih mjera, kako bi se opasnost od nastajanja i širenja požara smanjila na najmanju moguću mjeru.
Izvršioци:	Gradska služba CZ i V, PVP/J, nadležne inspekcije
Mjere:	-Izraditi Plan zaštite šuma od požara, kao i Pravilnik o zaštiti šuma od požara, kao i njegovo pravovremeno i adekvatno ažuriranje. -Neophodno je osigurati potrebnu mehanizaciju i opremu koja je potrebna za intervencije gašenja požara. -Osigurati dovoljni sredstava i opreme za početno gašenje požara na protupožarnim punktovima. -Svaka osoba koja obrađuje poljoprivredno zemljište dužna je voditi računa da ne izazove požar na istom. Spaljivanje suhog raslinja može se obaviti danju, po mirnom vremenu, uz prethodnu obavijest nadležnog vatrogasnog društva ili nadležne šumarije. -Postaviti i uredno održavati i po potrebi obnavljati znakove upozorenja i zabrane (zabrana loženja vatre, pušenja, kampiranja, zabrana ulaza vozila i osoba u šume, opasnosti od požara) na ivicama šuma uz putove koje prolaze šumom ili uz šumu, a posebno u onim svrstanim u I. i II. stupanj ugroženosti od požara. -Zabranjeno je paljenje vatre u šumu, na udaljenosti manjoj od 150 m od ivice šume, te na trasama dalekovoda. Mogućnost i potreba iznimnog paljenja vatre uslijed spaljivanja korova, biljnih otpadaka i drugih materijala na udaljenosti većoj od 150 m od ivice šume može se obaviti uz prisutnost nadležne PVP/J.
Izvršioци:	Uprava za šumarstvo :Područna jedinica – Odjel 1 sa sjedištem u Mostaru za državne i privatne šume u granicama Grada Mostara i općine Čitluk.

4.8. Mjere za izgradnju novih promatračkih mjesta za otkrivanje požara na otvorenim prostorima

Mjere:	-Za učinkovito i uspješno otkrivanje požara na otvorenom prostoru potrebno je uvesti suvremeniji način motrenja u smisli tehničkih mogućnosti, putem osiguranja punktova za protupožarnu zaštitu. -Potrebno je osigurati potrebna materijalna sredstava za gašenje požara koja su sastavni dio osmatračnice (brentače, motorne pile, sredstva veze, čelične metle sjekire grablje i dr.). -U vrijeme sezone požara na otvorenom, neophodno je opremiti povjerenike CZ u tim MZ sa naprtnjačama kao i dobrovoljna vatrogasna društva ako su registrirana na tim područjima.
Izvršioци:	Šumsko gospodarsko društvo, pravni subjekti, civilna zaštita

4.9. Mjere za izmjenu ili dogradnju sustava veza

Mjere:	Za učinkovito i uspješno djelovanje vatrogasaca od trenutka uzbunjivanja, početka intervencije, lokaliziranja i gašenja požara, potrebno je osigurati dovoljan broj stabilnih, mobilnih i prijenosnih radio uređaja za potrebe vatrogasnog društva.
Izvršioци:	Služba C Z i V, PVP/J i Šumsko gospodarsko društvo

4.10.Mjere u pogledu organizacije i rada dimnjačarske djelatnosti

Mjere:	Stručnom analizom o požarima utvrđeno je da dosta požara na objektima je požar na dimnjaku, kao primjer uzeli smo II mjesec 2021. god gdje od 13 intervencija na stambenim objektima 10 je bilo požar na dimnjacima. Na temelju članka 26. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/09) Odlukom GV uređuje se organizaciju i rad dimnjačarske djelatnosti, rokove čišćenja dimnjaka, uvjete za vršenje dimnjačarske službe, te druga pitanja značajna za obavljanje dimnjačarske djelatnosti, te obavljanje nadzora nad radom. službe.
Izvršio:	Služba C Z i V, Gradsko vijeće Grada Mostara

**V PROCJENA UGROŽENOSTI OD POŽARA PRAVNIH OSOBA
(iz točke 9. Metodologije za izradu procjene ugroženosti od požara „Službene novine Federacije BiH“, broj 8/11)**

Spisak građevina za koje treba dostaviti procjene ugroženosti i planove zaštite od požara:

GRAĐ. VISOKOGRADNJE:-klasa 1	Kategorije požarne ugroženosti	
112- stambene građevine	PU 1	PU 2
	Stambeni objekti >22m -navedeni u točki 2.6 (cca 130 objekata)	Stambeni objekti koji imaju više od 10 stanova po ulazu
	Regulirano Zakonom o upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada („narodne novine Hercegovnačko – neretvanske županije“ br.1/06	
1211-Hoteli	Navedene u točki 2.16.6 procjene	
1212-studentski, starački centri i domovi	Prilog točka 2.16.7.	
1246-Bolnice	KBC „Bijeli Brijeg“-GMO	-objekti (Dijaliza, Prometna služba)
	Dječji odjel, Odjel za unutarnje bolesti, Dijagnostički aneks, TEP-radionički i magazinski prostor, Onkologija....	-Psihijatrija (2 objekta -Dom zdravlja
	KBC „Južni logor“	Prilog točka 2.16.5.
1274-zatvori, popravni domovi		
122-poslovne građevine	Prilog točka 2.16.7.	
123-građevine za trgovinu	Prilog točka 2.16.7.	
1241-građevine za komunikacije, stanice		
1261-kulturne institucije	Navedene u točki 2.16.8 procjene	
1263-školske i sveučilišne građevine	Prilog točka 2.16.1, 2.16.2 i 2.16.3	
1265-dvorane i stadioni	Prilog točka 2.16.9.	
1272-vjerski objekti	Prilog točka 2.16.10	
1273-historijski spomenici	Prilog točka 2.16.10	

Grada Mostara

1230-servisne stanice i benzinske pumpe	Prilog točka 2.17.	
1241-zračna luka ,autobusne postaje	Aerodrom Mostar	
1242-garaže	Mepas,Piramida	SPS Rondo,SPC Orca
1251-industrijske zgrade	Prilog točka 2.6.	Zlatka Vuković
1252-silos,rezervoari		
GRAĐ. NISKOGRADNJE:-klasa 2	Kategorije požarne ugroženosti	
	PU 1	PU 2
2111-		Magistralne ceste
2130-aerodromske piste	Aerodrom Mostar	
2141-mostovi		
2142-tuneli	>500m	< 500 m
2214-dalekovodi	Prilog točka 2.10.2.	
2302-energetski objekti	Prilog točka 2.10.1.	
2420-drugi objekti	Vojne građevine	Odlagališta otpada

Napomena: Treba dostaviti spisak građevina u kojima su smještene županijske i federalne institucije.

5.1. Spisak pravnih osoba kojima su upućeni dopisi

1. BP „OIL-AC“	37. O.Š. OMER MAHSUMIĆ
2. BP „LAMIN“	38. O.Š. ILIJA JAKOVLJEVIĆ
3. BP „PETROL BC“	39. O.Š. MARIN DRŽIĆ
4. BP „ENERGY COMMERC“	40. O.Š. KRUŠEVO
5. BP „CENTRUM“	41. DJEČIJE SELO „LOS- ROSALES“
6. BP „ČULE-PROMET“	42. O.Š. ZA DJECU SA POSEBNIM POTREBAMA
7. BP „HIFA“	43. JP „ŠUMARSTVO“
8. BP „OMW“	44. HP-MOSTAR
9. BP „ENERGOPETROL“	45. ELEKTROPRIVREDA HZHB
10. BP „GAGRO-BENZ“	46. D.D. „ALUMINIJ“
11. BP „CIRCLE“	47. AERODROM MOSTAR
12. BP „POTOCI-BENZ“	48. TC „P&M COMPANY“
13. BP „SELEX“	49. TC „ROBOT“
14. BP „INA“	50. D.C. „DRUGI NAČIN“
15. „MESSER“	51. DC „GOLDEN“
16. STUDENSKI DOM MOSTAR	52. DC „SCENA“
17. STUDENSKI DOM S. LOGOR	53. TC „MIK-COMPANY“
18. STUDENSKI HOTEL „MOSTAR“	54. TC „INTEREX“
19. O.Š. ANTUN BRANKO ŠIMIĆ	55. TC „PIRAMIDA“
20. O.Š. ILIĆI	56. TC „MEGAMARKT“
21. O.Š. MUSTAFA ŠEJH JUJO	57. TC „MERKATOR“
22. JU III O.Š.	58. TC „BINGO2
23. JU IV O.Š.	59. TC „BRODOMERKUR“
24. O.Š. IVAN GUNDULIĆ	60. TC „TUŠ“
25. JU VI O.Š.	61. TC „ORCA“
26. O.Š. MUJAGA KOMADINA	62. TC „AMKO-COMERC“
27. O.Š. S.S. KRANJČEVIĆ	63. DISKO KLUB „ART“
28. O.Š. CIM	64. TRŽNICE-PIJACE
29. O.Š. BARTOLA KAŠIĆA	65. S. K. BOLNICA MOSTAR
30. O.Š. PETRA BAKULE	66. BOLNICA „D. SAFET MUJIĆ“
31. O.Š. ZALIK	67. BH-POŠTA
32. O.Š. VRAPČIĆI	68. BH- TELEKOM
33. O.Š. BIJELO POLJE	69. JP „ELEKTRODISTRIBUCIJA“
34. O.Š. GNOJNICE	70. TC „OBI“
35. O.Š. DREŽNICA	
36. O.Š. BLAGAJ	

5.2. Spisak pravnih osoba koji su dostavili procjenu i plan zaštite od požara za svoje objekte

1. TC „ROBOT“
2. BP „HIFA“
3. BP „INA“
4. Mepas mall

VI ZAKLJUČAK

6.1. Na temelju prikaza postojećeg stanja, obrade podataka i prijedloga organizacijskih i tehničkih mjera, mogu se izvesti slijedeći zaključci:

S aspekta zaštite od požara potrebno je naglasiti temeljne probleme koji se javljaju na požarnom području, a to su :

-nedostatna mreža cesta i drugih pristupnih putova koji odgovaraju uvjetima za vatrogasne pristupe

(prilaz+površina za operativni rad vatrogasnog vozila),

-dogradnja aneksa uz stambene objekte u gradskoj jezgri otežava pristup vatrogasnim vozilima,
-neadekvatno deponiranje otpada (“divlja” odlagališta) - od ukupnog broja požara na otvorenom (677)

za 2020. godinu 53% je požar niskog raslinja a 45% otpad i 2% šuma, (za 2021.g. taj odnos je 68%

nisko raslinje i 32% otpad),

-od ukupnog broja požara u zatvorenom prostoru veći dio se odnosi na požare dimnjaka,
-dijelom tehnički dotrajala i neispravna hidrantska mreža posebno u objektima za kolektivno stanovanje,

-neuređena (neobilježena) crpilišta za mogućnost crpljenja vode vatrogasnim vozilima,

-nemogućnost pravovremene intervencije (u roku 15 min) za pojedina gradska naselja (djelomično

riješeno osnivanjem Dobrovoljnih vatrogasnih društava),

-neprovođenja svih propisanih zakonskih i pod zakonskih mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, pojedinih pravnih subjekata.

Grad Mostar predstavlja jedno požarno područje sa više požarnih zona:

- Požarnu zonu **I** čini ukupno **6** naseljenih mjesta. Obuhvaća uži dio grada i naselja Cim, Ilići, Vihovići, Raštani i Rodoč sa ukupno 72.527 stanovnika. Udaljenost ovih naseljenih mjesta od centra je do 5 km i očekivana intervencija PVP/J Mostar je u roku do 6-10 minuta. Požarna zona I podijeljena je na 14 požarnih sektora.
- Požarnu zonu **II** čini **7** naseljenih mjesta na udaljenosti 5-10 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe/ jedinice i ukupno 11.444 stanovnika. Očekivana intervencija PVP/J Mostar je u roku 15-20 minuta.
- Požarnu zonu **III** čini **15** naselja (11.757 stanovnika) na udaljenosti 10-15 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe/jedinice. Očekivana intervencija PVP/J Mostar je u roku 17-25 minuta.

- Požarnu zonu **IV** čini **10** naselja (ukupno 4.828 stanovnika) na udaljenosti 15-20 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe/jedinice. Pretežno individualni stambeni objekti katnosti P i P+1.
- Požarnu zonu **V čini** (1.932 stanovnika) na udaljenosti 20-25 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe/jedinice.
- Požarnu zonu **VI** čine naselja sa ukupno 3.309 st. i udaljenosti >25 km od Profesionalne vatrogasne postrojbe/jedinice. Karakteristično za požarne zone V I VI su velike udaljenosti od PVP/J. Vatrogasna intervencija do pojedinih naselja u zonama V i VI može se očekivati tek za 40-50 minuta.

PVP/J grada pravovremeno može intervenirati u prve tri zone, dok za ostale zone požar će se ugasiti ali sa mogućim većim štetama.

Razina protupožarne zaštite na području Grada Mostara uz potrebnu dogradnju temeljem predloženih organizacijskih i tehničkih mjera u točki IV ove procjene može zadovoljiti potrebe.

6.2.Obzirom na gornje ocjene, za potrebe Grada Mostara potrebno je:

Osigurati da pravne i fizičke osobe, gradska i županijska tijela vlasti, upravitelji i vlasnici građevina razvrstanih u PU1 i PU2 kategoriju ugroženosti za svoje objekte izrade Procjenu ugroženosti od požara, koje će biti sastavni dio ove Procjene.

- a) Provedbom učinkovite prometne regulacije osigurati lakši i nesmetan pristup do najugroženijih dijelova stare gradske jezgre i objekata za kolektivni smještaj.
- b) Inzistirati od strane nadležne inspeksijske službe zaštite od požara i drugih inspeksijskih službi na provedbi propisanih mjera zaštite od požara navedenih u prijedlogu tehničkih mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija ove Procjene.
- c) Ubrzati planirane radove na zaštiti šuma od požara i druge mjere koje će se poduzimati u cilju sprječavanja nastajanja požara, a koje trebaju biti navedene u Planu zaštite od požara šuma i šumskog zemljišta (tj. donijeti Zakon o šumama).
- d) Javna poduzeća zadužena za održavanje lokalnih i regionalnih cesta, treba da uklone nisko raslinje koje, zbog nemara, može biti uzrok požara.
- e) Elektroprivrede treba da održavaju prohodnim trase ispod dalekovoda kao i objekata u njihovom vlasništvu.
- f) Javne ustanove koje su nabrojane u ovoj procjeni, trebaju osigurati vatrogasno dežurstvo u vrijeme okupljanja velikog broja ljudi, isto tako su dužne napraviti planove evakuacije kao i obuku djelatnika iz oblasti zaštite od požara.
- g) Pravne osobe koje imaju vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, dužne su surađivati sa Profesionalnom brigadom grada u smislu obuke vatrogasaca, zajedničkih vježbi i slično;
- h) Pravne osobe, gradska i županijska tijela vlasti moraju u svojim objektima provoditi preventivne mjere zaštite od požara (redovno servisiranje i ispitivanje PP opreme, vršiti obuku djelatnika o rukovanju sa tom opremom, imati barem jedno lice uposleno na poslovima ZOP).

6.3.U proračunu grada predvidjeti sredstva potrebna za preventivno djelovanje u zaštiti od požara:

- Izrada Pravilnika o zaštiti od požara Grada Mostara.
- Putem radija i televizije vršiti promidžbu preventivnih mjere zaštite od požara (postupanje građana u slučaju izbijanja požara, isticanje upozorenja i zabrane loženja, tiskanje letaka i sl.

- Pomoć u nabavci PP aparata kao i obnova unutarnje HM za stambene zgrade visoke gradnje.
- Nabavka i održavanje PP aparata, hidranata, vatrodajave, gromobranskih i elektro instalacija za objekte koje koriste institucije grada.
- Popunjavanje vatrogasne brigade do propisanog broja vatrogasaca.
- Nabavka sredstava i opreme iz točke 4. Prijedloga organizacijskih i tehničkih mjera koje je potrebno provesti da bi se opasnost od nastajanja i širenja požara mogla svesti na najmanji mogući nivo.
- Opremanje i modernizacija operativnog centra **123**.
- Osnivanje dimnjačarske službe.

6.4. Poseban zadatak za PVB Grada Mostara je:

- Obilazak značajnijih objekata (bolnice, trgovački centri, visoki objekti, benzinske crpke i slično), radi upoznavanja i vježbanja za slučaj požara.
- Vršiti redovnu i kontinuiranu obuku vatrogasaca i rukovodećeg kadra.

6.5. Poseban zadatak za JP "Vodovod" Mostar- koje upravlja hidrantskom mrežom:

Osigurati propisani protočni kapacitet vode i tlak vode u hidrantskoj i vodovodnoj mreži za potrebe gašenja požara (čl.49. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu). Dužni su stalno održavati u ispravnom stanju vanjsku hidrantsku mrežu, voditi evidenciju i o tome izvještavati PVP/J grada.

VII VAŽEĆI PROPISI KORIŠTENI U IZRADI PROCJENE UGROŽENOSTI OD POŽARA

7.1. ZAKONI

- Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/09),
- Zakon o zaštiti od požara („Narodne novine HNŽ/K“, broj 5/04, 5/09),
- Zakon o vatrogastvu („Narodne novine HNŽ/K“, broj 5/04),
- Zakon o upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada („Narodne novine HNŽ/K“, broj 1/06),
- Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima („Narodne novine HNŽ/K“, broj 3/05),
- Zakon o gradnji („Narodne novine HNŽ/K“, broj 5/13).

7.2. PRAVILNICI

7.2.1. Pravilnici koji su temeljem Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu objavljeni u Službenim novinama Federacije BiH :

- Pravilnik o mjerama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja i lemljenja („Službene novine Federacije BiH“, broj 65/10),
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/11),
- Pravilnik o odabiru i održavanju aparata za gašenje početnih požara koji se mogu stavljati u promet s jamstvenim rokom i servisnim rokom („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/11),
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri („Službene novine Federacije BiH“, broj 50/11),
- Pravilnik o uvjetima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti

- od požara („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/11),
- Pravilnik o zaštiti visokih objekata od požara („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/11),
- Pravilnik o zaštiti od požara građevina za javnu uporabu („Službene novine Federacije BiH“, broj 86/11),
- Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutarnju hidrantsku mrežu za gašenje požara („Službene novine Federacije BiH“, broj 87/11),
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozija pri čišćenju posuda za zapaljive tekućine („Službene novine Federacije BiH“, broj 6/12).

7.2.2. Pravilnici koji su temeljem Zakona o zaštiti od požara objavljeni u Narodnim novinama HNŽ/K (a koji nisu stavljeni van snage):

- Pravilnik o odabiru i održavanju vatrogasnih aparata („Narodne novine HNŽ“, broj 4/05 i 5/05),
- Pravilnik o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija („Narodne novine HNŽ“, broj 4/05),
- Pravilnik o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara („Narodne novine HNŽ“, broj 13/08),
- Pravilnik o dozvoli za miniranje („Narodne novine HNŽ“, broj 3/09),
- Pravilnik o prostornim, tehničkim i sigurnosnim uvjetima koje moraju zadovoljiti prodavaonice pirotehničkih sredstava za zabavu („Narodne novine HNŽ“, broj 6/10),
- Pravilnik o uvjetima i načinu provedbe sigurnosnih mjera pri smještaju i skladištenju eksplozivnih tvari („Narodne novine HNŽ“, broj 1/11),
- Pravilnik o stručnim ispitima u području zaštite od požara („Narodne novine HNŽ“, broj 4/05).

7.3. UREDBE

- Uredba o pravilima službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/11),
- Uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/11),
- Uredba o sadržaju, uvjetima, načinu i programu polaganja ispita u oblasti vatrogastva („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/11),
- Uredba o uniformi nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlaštenja starješina tih postrojba, zaštitnoj radnoj odjeći i opremi vatrogasaca („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/11).

7.4. STRUČNA LITERATURA

- Zaštita od požara i eksplozija (Institut zaštite od požara i eksplozija - Sarajevo),
- Zbirka Jugoslavenskih standarda za zaštitu od požara i eksplozija, knjiga I iz 1989. god. („Sl. list SFRJ“) i knjiga II iz 1990. god. („Sl. list SFRJ“),
- ADR (Europski sporazum o cestovnom prijevozu roba u međunarodnom prometu),
- Oblikovanje požarnih sektora (Državna uprava za zaštitu i spašavanje - Vatrogasna škola Zagreb).

7.5. STUDIJE

- Kulturno povijesna i prirodna baština HNŽ/K, prosinac 2010. godina,
- Vrednovanje i pogodnosti prostora za prostorni razvoj HNŽ/K, kolovoz 2011. godina,

- Gašenje požara otvorenih prostora korištenjem zračnih snaga u Federaciji BiH,
- Studija ugroženosti-ranjivosti prostora HNŽ/K,
- Studija razvoja društvenih djelatnosti u HNŽ/K.

VIII GRAFIČKI PRILOZI

POPIS SLIKA

- Slika 1.** Položaj Grada Mostara unutar Hercegovačko-neretvanske županije
- Slika 2.** Hipsometrijska karta Grada Mostara
- Slika 3.** Regionalna seizmološka karta (lijevo), dio karte koji se odnosi na HNŽ/K (desno)
- Slika 4.** Pregled naseljenih mjesta- Kategorija naselja Grada Mostara
- Slika 5.** Elektro-energetske građevine za proizvodnju i prijenos električne energije
- Slika 6.** Karta poljoprivrednog zemljišta Grada Mostara po agrozonama
- Slika 7.** Karta šumskog zemljišta prema katastru šumskog zemljišta
- Slika 8.** Karta udaljenosti naselja od urbanog dijela Mostara
- Slika 9.** Pregled požarnih zona u HNŽ/K
- Slika 10.** Podjela Grada na požarne zone

POPIS TABLICA

- Tablica 2.1.1. Kvalifikacija mjeseci u 2020. godini po kategorijama standardne devijacije
- Tablica 2.1.2. Lista posljednjih zemljotresa u Mostaru i okolici
- Tablica 2.1.3. Skraćeni opis opažanja prema stupnjevima Mercalli-Cancani-Siebergove ljestvice intenziteta.
- Tablica 2.5.1. Pregled naseljenih mjesta
- Tablica 2.6.1. Pregled objekata za proizvodnju i prijenos el.energije
- Tablica 2.6.2. Pregled industrijskih građevina i skladišta
- Tablica 2.6.3. Pregled lokacija i građevina u kojima se vrši utovar i istovar zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih materija
- Tablica 2.7.1. Pregled gospodarskih zona
- Tablica 2.8.1. Cestovni promet
- Tablica 2.8.2. Karakteristike međunarodne zračne luke Mostar
- Tablica 2.12.1. Pregled vatrogasnih domova ,broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih društava
- Tablica 2.12.2. Pregled materijalno – tehničkih sredstava koja posjeduje vatrogasna postrojba
- Tablica 2.13. Pregled operativnih centara civilne zaštite i profesionalnih vatrogasnih postrojbi/ jedinica
- Tablica 2.14. Pregled izvorišta podzemnih vodana području Grada
- Tablica 2.16.1. Pregled osnovnoškolskih ustanova
- Tablica 2.16.2. Pregled srednjoškolskih ustanova
- Tablica 2.16.3. Visokoškolske ustanove
- Tablica 2.16.4. Predškolske ustanove
- Tablica 2.16.5. Zdravstvene ustanove
- Tablica 2.16.7. Tržni centri i ostali objekti gdje se okuplja veći broj ljudi
- Tablica 2.16.8. Kulturno-umjetnički objekti
- Tablica 2.16.9. Športski objekti
- Tablica 2.16.10. Vjerski objekti i nacionalni spomenici
- Tablica 2.16.11. Stambeni objekti I kategorije ugroženosti od požara
- Tablica 2.17. Pregled lokacija i građevina u kojima se vrši utovar i istovar zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih materija
- Tablica 2.18.1. Struktura površina
- Tablica 2.18.2. Katastar površina šuma i šumskog zemljišta
- Tablica 2.18.3. Iskazivanje stupnja ugroženosti šuma i šumskog zemljišta od požara
- Tablica 2.21. Pregled telefonskih i radio – veza upotrebljivih prilikom gašenja požara
- Tablica 2.22. Pregled operativnih centara Civilne zaštite i Vatrogasnog društva koji se koriste u slučaju dojava

nastanka požara

Tablica 2.23.1. Pregled broja požara u posljednjih deset godina

Tablica 2.23.2. Broj požara po ispostavama:

Tablica 2.23.3. Broj požara šuma po godinama

Tablica 3.1. Tablica vrednovanja rizika

Tablica 3.2. Broj zgrada prema broju stanova

Tablica 3.3. Zgrade prema broju spratova

Tablica 3.4. *ZGRADE PREMA VRSTI ZGRADE, MATERIJALU OD KOGA JE IZGRAĐEN NOSIVI SUSTAV*

Tablica 4.1. Minimum tehničke opreme i sredstava koje treba da posjeduje vatrogasna postrojba-čl.8.

Tablica 4.2. Minimum tehničke opreme i sredstava koje treba da posjeduje vatrogasna brigada-čl.10

Tablica 4.3. Minima opremljenosti vatrogasnog navalnog vozila

Tablica 4.4. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila -autocisterna

Tablica 4.5. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila za gašenje vodom i pjennom

Tablica 4.6. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila za gašenje prahom

Tablica 4.7. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila za gašenje vodom , pjena, prah

Tablica 4.8. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila –auto ljestve

Tablica 4.9. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila –hidraulička zglobna platforma

Tablica 4.10. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila za tehničke intervencije

Tablica 4.11. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila za manje tehničke intervencije

Tablica 4.12. Minima opremljenosti vatrogasnog vozila za šumske požare

Tablica 4.13. Minima opremljenosti vatrogasnog zapovjednog vozila

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Srednje mjesečne temperature zraka za 2019.godinu i za period 1961-1990 koji je relevantan

Grafikon 2. Srednji broj dana sa kišom i mjesečne vrijednosti insolacije za 2019.godinu i za period 1961-1990 koji je relevantan

Grafikon 3. Ruža vjetrova za 2019 godinu(Izvor: Meteorološki godišnjak 2019)

Grafikon 4. Razina razvijenosti Županije HNŽ po općinama

Grafikon 5. Etnička/nacionalna pripadnost -GRAD MOSTAR

POPIS SKRAĆENICA

JLS – JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

PVP- PROFESIONALNA VATROGASNA POSTROJBA

PVP/J -PROFESIONALNA VATROGASNA POSTROJBA/JEDINICA

DVD- DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO

VD- VATROGASNO DRUŠTVO

VJ- VATROGASNA JEDINICA

CZ- CIVILNA ZAŠTITA

MZ-MJESNA ZAJEDNICA

SCZ i V-SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE I VATROGASTVA

PZZ- PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

ŠGO- ŠUMSKO -GOSPODARSKA OSNOVA

SOP- STANDARDNE OPERATIVNE PROCEDURE

CFPA-Europska konfederacija udruga za zaštitu od požara

DEMA-danska agencija za vanredne situacije

PRILOG
SOP-STANDARDNE OPERATIVNE PROCEDURE
OBAVIJEST O NESREĆI**Privitak 1**

1. Za:	
2. Operativni centar:	
a. [Ime i prezime]	
b. [Organizacija]	
c. [Telefon]	
d. [Fax]	
e. [Email]	
3. Od:	
4. Operativni centar:	
a. [Ime i prezime]	
b. [Organizacija]	
c. [Telefon]	
d. [Fax]	
e. [Email]	
5. Predmet:	
Veza:	
6. Datum/ vrijeme poruke:	
7. Opis nesreće:	
a. [Datum i vrijeme]	
b. [Lokacija u koordinatama, VGS 84]	
c. [Veličina pogođenog područja]	
d. [Procijenjeni broj pogođenog stanovništva]	
e. [Početni izvještaji o šteti]	
f. [Poduzete aktivnosti i angažirani resursi]	
g. [Meteorološki uslovi]	
h. [Opća procjena potreba]	
i. [Procjena situacije u sljedećih 24, 48 i 72 sata]	

Šef odjela civilne zaštite

ZAHTJEV ZA POMOĆ

Privitak 2

1. Za:	
2. Operativni centar:	
a. [Ime i prezime]	
b. [Organizacija]	
c. [Telefon]	
d. [Fax]	
e. [Email]	
3. Od:	
4. Operativni centar:	
a. [Ime i prezime]	
b. [Organizacija]	
c. [Telefon]	
d. [Fax]	
e. [Email]	
5. Predmet:	Zahtjev za pomoć
6. Datum/vrijeme poruke:	
7. Opis nesreće:	
a. [Vrijeme i datum]	
b. [Lokacija u koordinatama, VGS 84]	
c. [Veličina pogođenog područja]	
d. [Okvirni broj pogođenog stanovništva]	
e. [Početni izvještaji o šteti]	
f. [Poduzete aktivnosti i angažirani resursi]	
g. [Meteorološki uvjeti]	
h. [Prognoza slijedećih 24, 48 i 72 sata]	
8. Tražena pomoć prioriteta:	
Prioritet 1.:	
Prioritet 2.:	
Prioritet 3.:	
Prioritet 4.:	
Prioritet 5.:	
a. [Osoba za operativni kontakt u pogođenom području]	
b. [Nadležni civilni organ/vojni organ – kontakt točka]	
c. [Kontakt brojevi]	Tel: Fax:
9. Koordinacija:	
Bliže upute u zadatak	
a. [Zborno mjesto tima za transport do mjesta nesreće]	
b. [Mjesto ulaska u pogođeno područje]	
c. [Mjesto izlaska iz pogođenog područja]	
d. [Terenski uvjeti]	

Šef odjela civilne zaštite

38.

Na temelju članka 15., stavak 1., alineja 2. Zakona o principima lokalne samouprave („Službene novine Federacije BiH“ broj 49/06 i 51/09) i članka 43. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ broj 4/04, i „Službeni glasnik Grada Mostara“ broj 8/09 i 15/10), Gradonačelnik Grada Mostara donosi

R J E Š E N J E**o imenovanju članova/ica Evaluacionog povjerenstva za ocjenu projekata organizacija civilnog društva /nevladinih organizacija u sklopu projekta ReLOaD2****Članak 1.**

Imenuju se članovi/ce Evaluacionog povjerenstva ispred Grada Mostara koji će sudjelovati u ocjeni projekata pristiglih po Javnom pozivu organizacijama civilnog društva/nevladinim organizacijama za predaju prijedloga projekata u sklopu projekta Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) za 2022. godinu u slijedećem sastavu:

1. Sabina Memić - predstavnica Grada Mostar,
2. Željka Dujmović - predstavnica Grada Mostar,
3. Vladimir Ćorić - predstavnik OCD.

Članak 2.

Zadatak članova/ica Evaluacionog povjerenstva je da sa predstavnicima UNDP-a sudjeluju u ocjeni svih pristiglih projektnih prijedloga po Javnom pozivu upućenom organizacijama civilnog društva za dostavljanje prijedloga projekata u Gradu Mostaru za 2022. godinu.

Članak 3.

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se na oglasnoj ploči i u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-45-4509/22-3**Mostar, 25.04.2022. godine****GRADONAČELNIK**
Mario KORDIĆ, v.r.

Na osnovu člana 15., stav 1., alineja 2. Zakona o principima lokalne samouprave („Službene novine Federacije BiH“ broj 49/06 i 51/09) i člana 43. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ broj 4/04, i „Službeni glasnik Grada Mostara“ broj 8/09 i 15/10), Gradonačelnik Grada Mostara donosi

R J E Š E N J E**o imenovanju članova/ica Evaluacione komisije za ocjenu projekata organizacija civilnog društva /nevladinih organizacija u sklopu projekta ReLOaD2****Član 1.**

Imenuju se članovi/ce Evaluacione komisije ispred Grada Mostara koji će učestvovati u ocjeni projekata pristiglih po Javnom pozivu organizacijama civilnog društva/nevladinim organizacijama za predaju prijedloga projekata u sklopu projekta Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) za 2022. godinu u slijedećem sastavu:

1. Sabina Memić - predstavnica Grada Mostar,
2. Željka Dujmović - predstavnica Grada Mostar,
3. Vladimir Ćorić - predstavnik OCD.

Član 2.

Zadatak članova/ica Evaluacione komisije je da sa predstavnicima UNDP-a učestvuju u ocjeni svih pristiglih projektnih prijedloga po Javnom pozivu upućenom organizacijama civilnog društva za dostavljanje prijedloga projekata u Gradu Mostaru za 2022. godinu.

Član 3.

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na oglasnoj ploči i u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-45-4509/22-3

Mostar, 25.04.2022.godine

GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, s.r.

На основу члана 15., став 1., алинеја 2. Закона о принципима локалне самоуправе („Службене новине Федерације БиХ“ број 49/06 и 51/09) и члана 43. Статута Града Мостара („Градски службени гласник Града Мостара“ број 4/04, и „Службени гласник Града Мостара“ број 8/09 и 15/10), Градоначелник Града Мостара доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о именовану чланова/ица Евалуационе комисије за оцјену пројеката организација цивилног друштва /невладиних организација у склопу пројекта РеЛОаД2

Члан 1.

Именују се чланови/це Евалуационе комисије испред Града Мостара који ће учествовати у оцјени пројеката пристиглих по Јавном позиву организацијама цивилног друштва/невладиним организацијама за предају приједлога пројеката у склопу пројекта Регионални програм локалне демократије на Западном Балкану 2 (РеЛОаД2) за 2022. годину у слиједећем саставу:

1. Сабина Мемић - представница Града Мостар,
2. Жељка Дујмовић - представница Града Мостар,
3. Владимир Ћорић - представник ОЦД.

Члан 2.

Задатак чланова/ица Евалуационе комисије је да са представницима УНДП-а учествују у оцјени свих пристиглих пројекtnих приједлога по Јавном позиву упућеном организацијама цивилног друштва за достављање приједлога пројеката у Граду Мостару за 2022. годину.

Члан 3.

Рјешење ступа на снагу даном доношења, а објавити ће се на огласној плочи и у „Службеном гласнику Града Мостара“.

Број: 02-45-4509/22-3

Мостар, 25.04.2022.године

ГРАДОНАЧЕЛНИК
Марио КОРДИЋ, с.р.

39.

Na temelju članka 43. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ broj 4/04), Odluke o izmjeni Statuta Grada Mostara („Službeni glasnik Grada Mostara“ 8/09 i 15/10), te članka 22. Odluke o vršenju ovlaštenja i obveza Grada Mostara u gospodarskim društvima na temelju državnog kapitala („Službeni glasnik Grada Mostara“ broj 7/21), Gradonačelnik Grada Mostara donosi

O D L U K U
o davanju prethodne suglasnosti za imenovanje vršitelja dužnosti člana uprave
JP „KOMUNALNO“ d.o.o. Mostar

Članak 1.

Daje se prethodna suglasnost Nadzornom odboru za imenovanje vršitelja dužnosti člana uprave – izvršnog direktora JP „KOMUNALNO“ d.o.o. Mostar i to :

1. Ivana Bubalo, dipl.oec.

Članak 2.

Nadzorni odbor Društva dužan je donijeti Odluku o imenovanju vršitelja dužnosti člana uprave – izvršnog direktora, najkasnije u roku od 15 dana od dana obavljanja Odluke u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Članak 3.

Imenovanje Vršitelja dužnosti člana uprave vrši se do okončanja natječajne procedure, a najduže na vremenski period od dvanaest mjeseci, počevši od dana stupanja na snagu Odluke Nadzornog odbora.

Članak 4.

Položaj, ovlasti, odgovornosti i prava člana uprave uređuju se ugovorom.

Članak 5.

Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-04-10091/22
Mostar, 09.06.2022.godine

GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, v.r.

Na osnovu člana 43. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ broj 4/04), Odluke o izmjeni Statuta Grada Mostara („Službeni glasnik Grada Mostara“ 8/09 i 15/10), te člana 22. Odluke o vršenju ovlaštenja i obaveza Grada Mostara u privrednim društvima na osnovu državnog kapitala („Službeni glasnik Grada Mostara“ broj 7/21), Gradonačelnik Grada Mostara donosi

O D L U K U
o davanju predhodne saglasnosti za imenovanje vršioca dužnosti člana uprave
JP „KOMUNALNO“ d.o.o. Mostar

Član 1.

Daje se predhodna saglasnost Nadzornom odboru za imenovanje vršioca dužnosti člana uprave – izvršnog direktora JP „KOMUNALNO“ d.o.o. Mostar i to :

1. Ivana Bubalo, dipl.oec.

Član 2.

Nadzorni odbor Društva dužan je donijeti Odluku o imenovanju vršioca dužnosti člana uprave – izvršnog direktora, najkasnije u roku od 15 dana od dana obavljanja Odluke u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Član 3.

Imenovanje Vršiooca dužnosti člana uprave vrši se do okončanja natječajne procedure, a najduže na vremenski period od dvanaest mjeseci, počevši od dana stupanja na snagu Odluke Nadzornog odbora.

Član 4.

Položaj, ovlasti, odgovornosti i prava člana uprave uređuju se ugovorom.

Član 5.

Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Mostara“.

Broj: 02-04-10091/22

Mostar, 09.06.2022.godine

GRADONAČELNIK
Mario KORDIĆ, s.r.

На основу члана 43. Статута Града Мостара („Градски службени гласник Града Мостара“ број 4/04), Одлуке о измјени Статута Града Мостара („Службени гласник Града Мостара“ 8/09 и 15/10), те члана 22. Одлуке о вршењу овлашћења и обавеза Града Мостара у привредним друштвима на основу државног капитала („Службени гласник Града Мостара“ број 7/21), Градоначелник Града Мостара доноси

О Д Л У К У

**о давању предходне сагласности за именовање вршиоца дужности члана управе
ЈП „КОМУНАЛНО“ д.о.о. Мостар**

Члан 1.

Даје се предходна сагласност Надзорном одбору за именовање вршиоца дужности члана управе – извршног директора ЈП „КОМУНАЛНО“ д.о.о. Мостар и то :

1. Ивана Бубало, дипл.оец.

Члан 2.

Надзорни одбор Друштва дужан је донијети Одлуку о именовању вршиоца дужности члана управе-извршног директора, најкасније у року од 15 дана од дана обављивања Одлуке у „Службеном гласнику Града Мостара“.

Члан 3.

Именовање Вршиоца дужности члана управе врши се до окончања најтечајне процедуре, а најдуже на временски период од дванаест мјесеци, почевши од дана ступања на снагу Одлуке Ндзорног одбора.

Члан 4.

Положај, овласти, одговорности и права члана управе уређују се уговором.

Члан 5.

Одлука ступа на снагу осmog дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Града Мостара“.

Број: 02-04-10091/22

Мостар, 09.06.2022.године

ГРАДОНАЧЕЛНИК
Марио КОРДИЋ, с.р.

Nakladnik/Izdavač ne može preuzeti odgovornost za jezik službenih objava i oglasa koje se objavljuju u dijelu „Objave i oglasi“.

„SLUŽBENI GLASNIK GRADA MOSTARA“

Nakladnik/Izdavač: GRAD MOSTAR

Za nakladnika/izdavača: Tajnik/Sekretar Gradskog vijeća Grada Mostara: tel.: 036 / 447-400, 447-407,
faks: 447-447, 447-433

List izlazi prema potrebi. Pretplata za 2022. godinu iznosi **117,00 KM sa PDV-om**. Pretplata, prodaja i primanje oglasa obavlja se u ulici Hrvatskih branitelja 2 u Mostaru. Žiro račun broj: **5550000020190277** kod NOVE BANKE A.D. Banja Luka, Filijala Mostar.

Pretplatnicima koji se pretplate tokom godine ne možemo garantovati prijem svih prethodno izdatih brojeva.

Tisak/ štampa: IC štamparija Mostar, Karadžbegova 1.

Naklada/ Tiraž: 200 primjeraka

